

Stan doradztwa zawodowego w szkolnictwie na terenie województwa zachodniopomorskiego

Analiza wyników uzyskanych z badania ankietowego przeprowadzonego
wśród przedstawicieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w 2013 roku

Stan doradztwa zawodowego w szkolnictwie na terenie województwa zachodniopomorskiego

**Analiza wyników uzyskanych z badania ankietowego
przeprowadzonego wśród przedstawicieli
szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w 2013 roku**

Szczecin 2014

REDAKCJA:

Renata Błasiak-Grudzień

AUTOR:

Paweł Wojtaszyk

WSPÓŁAUTORZY:

Paweł Nowak

Marta Mróz

Andrzej Świeboda

© Copyright by Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Szczecin 2014

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Kopowanie i rozpowszechnianie może być dokonane z podaniem źródła

ISBN: 978-83-61985-17-4

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W SZCZECINIE

ul. A. Mickiewicza 41, 70-383 Szczecin

e-mail: sekretariat@wup.pl

www: www.wup.pl

NAKLAD: 500 szt.

egzemplarz bezpłatny

SKŁAD, OPRAWA GRAFICZNA I DRUK:

Wydawnictwo „Multigraf” s.c. Rafał Ellert, Jarosław Tomczuk,

ul. Bielicka 76c, 85-135 Bydgoszcz

Spis treści:

1. Wstęp.....	5
1.1 Regulacje prawne odnośnie zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w szkolnictwie	6
1.2 Dane liczbowe nt. doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach województwa zachodniopomorskiego.....	10
1.3 Przegląd wybranych badań dotyczących doradztwa edukacyjno-zawodowego w Polsce	11
1.4 Opis i przebieg badania	15
2. Szkoły gimnazjalne – opinie dyrektorów szkół/placówek oświatowych (osób zarządzających) w województwie zachodniopomorskim	17
2.1 Dane metryczkowe dotyczące szkół gimnazjalnych biorących udział w badaniu.....	17
2.2 Funkcjonowanie w szkołach gimnazjalnych odpowiednich dokumentów oraz osób odpowiedzialnych za realizację doradztwa	18
2.3 Bariery występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych	24
2.4 Instytucje zewnętrzne oraz podmioty wewnętrzne, z którymi szkoły gimnazjalne współpracują w ramach realizacji doradztwa.....	30
2.5 Opinie dyrektorów szkół gimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów	31
2.6 Ocena, dyrektorów szkół gimnazjalnych, dotychczasowego stanu realizacji doradztwa zawodowego w oświacie	33
3. Szkoły gimnazjalne – opinie doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego)	35
3.1 Informacje odnośnie doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego) w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	35
3.2 Model realizacji zadań z zakresu doradztwa funkcjonujący w szkołach gimnazjalnych.....	42
3.3 Opinie doradców zawodowych szkół gimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów	48
3.4 Bariery, wskazywane przez doradców zawodowych szkół gimnazjalnych, występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego w szkolnictwie.....	50
3.5 Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych ze szkół gimnazjalnych, w zakresie realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego.....	51

4. Szkoły ponadgimnazjalne – opinie dyrektorów szkół/placówek oświatowych (osób zarządzających)	53
4.1 Dane metryczkowe dotyczące szkół ponadgimnazjalnych biorących udział w badaniu	53
4.2 Funkcjonowanie w szkołach ponadgimnazjalnych odpowiednich dokumentów oraz osób odpowiedzialnych za realizację doradztwa	55
4.3 Bariery występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych	62
4.4 Instytucje zewnętrzne oraz podmioty wewnętrzne, z którymi szkoły ponadgimnazjalne współpracują w ramach realizacji doradztwa	64
4.5 Opinie dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów	65
4.6 Ocena dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, dotychczasowego stanu realizacji doradztwa zawodowego w oświacie	66
 5. Szkoły ponadgimnazjalne – opinie doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego)	69
5.1 Informacje odnośnie doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego) w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	69
5.2 Model realizacji zadań z zakresu doradztwa funkcjonujący w szkołach ponadgimnazjalnych	76
5.3 Opinie doradców zawodowych szkół ponadgimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów	79
5.4 Bariery występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych	81
5.5 Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych szkół ponadgimnazjalnych, w zakresie realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego	82
 6. Podsumowanie	84
 7. Rekomendacje	86
 8. Załączniki	94

1. Wstęp

Doradztwo edukacyjno-zawodowe staje się coraz bardziej popularną, choć wciąż mało znaną i niedocenianą formą wsparcia młodzieży w podejmowaniu ważnych życiowych decyzji – począwszy od wyboru szkoły ponadgimnazjalnej, kierunku studiów – po decyzje o wyborze miejsca pracy. Jest to również obszar, który wymaga stałego monitorowania i koordynowania działań, mogących przynieść wymierne efekty w postaci lepszego wykorzystania kapitału ludzkiego dla rozwoju regionu i poprawy warunków życia. I choć istnieją już od dawna uregulowania prawne, wprowadzające poradnictwo zawodowe do szkół, to jednak placówki oświatowe nadal borykają się z różnego typu trudnościami, związanymi z realizacją tego zadania, a młodzież wciąż jeszcze nie ma możliwości korzystania z usług poradnictwa zawodowego w wystarczającym zakresie.

Poradnictwo i orientacja zawodowa dla młodzieży ma na celu zindywidualizowanie podejścia do każdego ucznia, co przyczyni się do wzmocnienia prawidłowej diagnozy ich potencjału i potrzeb, a także odpowiednio przygotowuje młodzież do świadomego planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych, a w konsekwencji do późniejszego wejścia na rynek pracy.

W związku z tym, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie zrealizował badanie pn. **„Stan doradztwa zawodowego w szkolnictwie na terenie województwa zachodniopomorskiego”**. Tematyka badania jest o tyle istotna, gdyż to „(...) szkoła jest najlepszym miejscem dla realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego lub tak samo dobrym miejscem, jak inne placówki zajmujące się doradztwem.”¹ A co najważniejsze, „(...) szkoła jest *najbliżej* ucznia i ma możliwość kształtowania oraz ukierunkowywania jego postaw”.²

¹ Raport końcowy z realizacji projektu: *Stan i rola doradztwa zawodowego w wybranych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego*, Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2012, s. 45.

² Ibidem, s. 45.

1.1 Regulacje prawne odnośnie zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w szkolnictwie

Na gruncie prawa polskiego za system doradztwa edukacyjno-zawodowego odpowiadają:

- w zakresie wsparcia dla dzieci i młodzieży: szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy, Akademickie Biura Karier;
- w zakresie wsparcia dla osób dorosłych: urzędy pracy (powiatowe urzędy pracy oraz Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w wojewódzkich urzędach pracy) oraz Ochotnicze Hufce Pracy (dla osób do 25 roku życia).

Rysunek 1. Schemat poradnictwa edukacyjno-zawodowego w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony <http://www.wup.opole.pl/ciz/Doradztwo%20i%20poradnictwo%20zawodowe%20w%20Polsce.pdf>, dostęp 05.02.2014 r.

Istnieje kilka definicji doradcy zawodowego. Najczęściej jest to „osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego. Współpracując z rodzicami

i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.”³

W polskim systemie oświaty doradztwo edukacyjno-zawodowe jest regulowane przez następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późniejszymi zmianami) w art. 42 ust. 7 pkt 3 stanowi, iż to organ prowadzący szkołę lub placówkę określa tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć doradców zawodowych prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.⁴
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami) w art. 1 pkt 14 i 15) stanowi, iż system oświaty zapewnia w szczególności przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania wolnego czasu.⁵
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół definiuje, iż statut szkoły określa w szczególności organizację współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami, świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc dzieciom i rodzicom.⁶
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. nr 5, poz. 46) wprowadza do publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych stanowisko pracy doradcy zawodowego. Ponadto ta regulacja prawna nakłada na te placówki obowiązek udzielania dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także

³ *Szkolny doradca zawodowy*, Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2003.

⁴ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=W DU19820030019>, dostęp 14.10.2013 r.

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=W DU19910950425>, dostęp 14.10.2013 r.

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=W DU20010610624>, dostęp 14.10.2013 r.

udzielają rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.⁷

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji, wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2009 r. nr 50 poz. 400 z późniejszymi zmianami) określa kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela–doradcy zawodowego w szkołach i placówkach, posiada osoba, która ukończyła studia magisterskie w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub studia magisterskie na dowolnym kierunku i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.⁸

Jednakże, w systemie szkolnictwa zasady prowadzenia doradztwa zawodowego reguluje głównie Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Wsparcie to organizuje dyrektor szkoły lub placówki, natomiast pomocy w tym zakresie udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści, wykonujący zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholodzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni. Zgodnie z zapisami ww. rozporządzenia, do zadań szkolnego doradcy zawodowego należą m.in.:

1. „Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
3. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;
4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20030050046>, dostęp 05.02.2014 r.

⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090500400>, dostęp 14.10.2013 r.

6. Wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.”⁹

Dyrektor szkoły lub placówki oświatowej może, w przypadku braku doradcy zawodowego w szkole, wyznaczyć nauczyciela planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego. W związku z tym, *de facto* zadania z zakresu poradnictwa zawodowego, skierowane do młodzieży szkolnej, może wykonywać każdy nauczyciel zatrudniony w danej placówce.

Ponadto, Ministerstwo Edukacji Narodowej jest organem prowadzącym Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, który stanowi centralną, publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli o ogólnopolskim zasięgu działania.

KOWEŻIU przygotowuje i koordynuje m.in. zadania w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz nauczycieli szkół dla dorosłych. Zajmuje się także gromadzeniem, przetwarzaniem i rozpowszechnianiem informacji pedagogicznej, z zakresu kształcenia zawodowego oraz współpracuje z innymi centralnymi placówkami edukacyjnymi, instytucjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą.¹⁰

Do zadań Wydziału Poradnictwa Zawodowego KOWEŻIU należy:¹¹

1. Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych doradców zawodowych, nauczycieli i innych pracowników placówek edukacyjnych z zakresu poradnictwa zawodowego;
2. Doskonalenie zawodowe kadr systemu doradztwa zawodowego w systemie edukacji;
3. Wspieranie publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, bibliotek pedagogicznych oraz nauczycieli–doradców metodycznych, w organizowaniu i prowadzeniu wspomaganie szkół w obszarze doradztwa zawodowego;
4. Opracowywanie i publikacja materiałów informacyjnych i metodycznych oraz promowanie działalności innowacyjnej, w tym, prowadzenie działalności wydawniczej;
5. Tworzenie baz danych i zasobów edukacyjnych oraz upowszechnianie informacji pedagogicznej w zakresie doradztwa zawodowego;
6. Współpraca z partnerami krajowymi i zagranicznymi na rzecz podnoszenia jakości i promocji doradztwa zawodowego.

⁹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000520>, dostęp 14.10.2013 r.

¹⁰ <http://new.koweziu.edu.pl/oplacowce>, dostęp 05.02.2014 r.

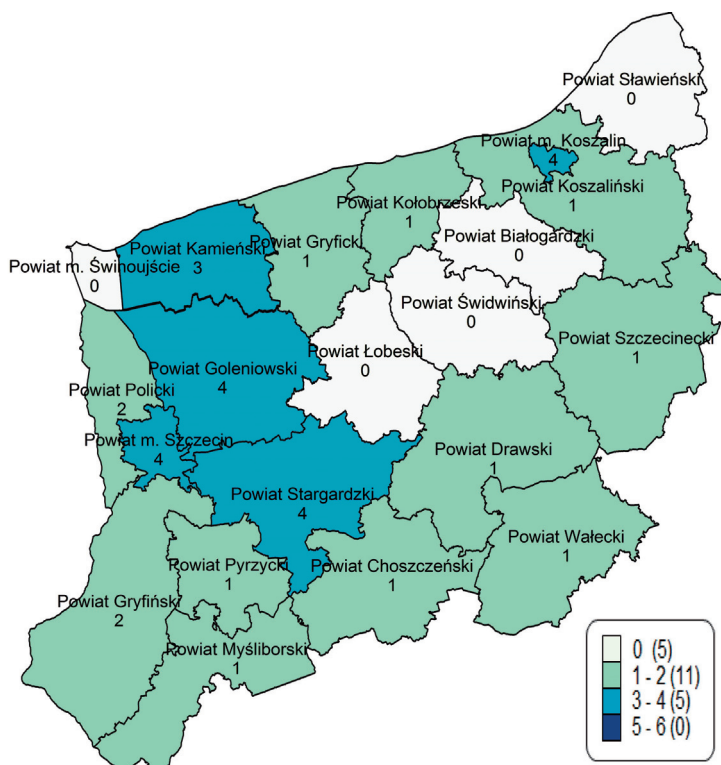
¹¹ <http://new.koweziu.edu.pl/oplacowce>, dostęp 05.02.2014 r.

1.2 Dane liczbowe nt. doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach województwa zachodniopomorskiego

Z danych uzyskanych z Sytemu Informacji Oświatowej wynika, iż na stanowisku doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego, wykazano ogółem 32 etaty oraz 44 nauczycieli, pełniących obowiązki doradcy zawodowego.

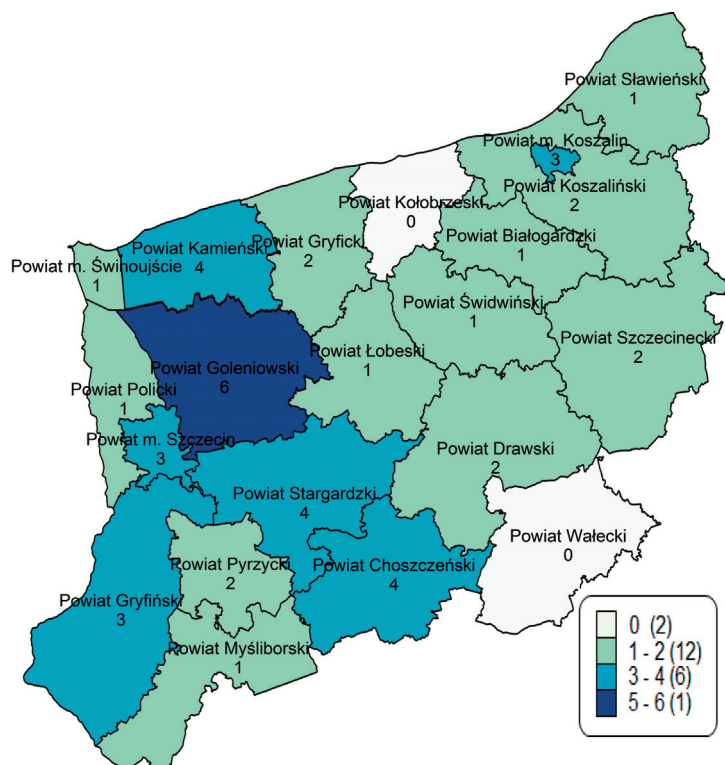
Najwięcej nauczycieli-doradców zawodowych, zatrudnionych jest w powiecie stargardzkim, goleniowskim, w Koszalinie i Szczecinie (po 4), natomiast w powiatach łobeski, świdwiński, białogardzki, sławieński oraz w Świnoujściu, nie ma zatrudnionych nauczycieli doradców zawodowych. W przypadku osób pełniących funkcję doradcy zawodowego, najwięcej nauczycieli zatrudnionych jest w powiecie goleniowskim (6), zaś w powiecie wałeckim i kołobrzeskim, brak jest takich stanowisk.

Rysunek 2. Liczba osób zatrudnionych wg stanowiska – nauczyciel doradca zawodowy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego

Źródło: dane z SIO wg stanu na 31.03.2013 r.

Rysunek 3. Liczba osób pełniących obowiązki nauczyciela doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego

Źródło: dane z SIO wg stanu na 31.03.2013 r.

1.3 Przegląd wybranych badań dotyczących doradztwa edukacyjno-zawodowego w Polsce

Na przestrzeni kilku ostatnich lat wiele instytucji prowadziło analizy związane z tematyką doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkolnictwie. Podejmowanie takich działań wynikało przede wszystkim z chęci poznania stanu i zakresu funkcjonowania doradztwa zawodowego w oświacie. Nie od dziś wiadomo, iż „skutecznie prowadzone zajęcia z doradztwa zawodowego, motywują do nauki i mogą zapobiec nieprzemyślanym decyzjom, dotyczącym dalszej ścieżki edukacji i kariery, co ma znaczenie przy dzisiejszym wysokim bezrobociu wśród ludzi

młodych”.¹² Dlatego podrozdział ten, poświęcono zaprezentowaniu wybranych badań, dotyczących doradztwa edukacyjno-zawodowego w Polsce.

■ 1. Raport z badania zrealizowany przez Centrum Metodyczne ECORYS Polska i Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP

Diagnoza działalności szkolnych ośrodków kariery (2008).¹³

Głównym celem badania było szerokie i syntetyczne zdiagnozowanie szkolnych ośrodków kariery (SzOK) pod kątem potencjału, potrzeb oraz barier rozwoju, zasięgu i rodzaju usług, a także zapoznanie się z silnymi i słabymi stronami poradnictwa zawodowego w szkołach. Raport powstał na podstawie wyników badań przeprowadzonych metodą sondażu diagnostycznego (zastosowano ankietę telefoniczną). Pytania skierowano do grupy 111 respondentów, pracujących w szkolnych ośrodkach kariery, głównie byli to doradcy zawodowi, pedagodzy oraz nauczyciele zaangażowani w działalność ośrodka.

Wnioski z badania: doradztwo zawodowe w szkołach nie zostało ujęte w ramowych programach nauczania, co powoduje, iż zajęcia związane z tą tematyką, odbywają się doraźnie, często w ramach godzin wychowawczych lub w zastępstwie; znaczna większość szkół nie zatrudnia szkolnego doradcy zawodowego, co wynika z braku obowiązku zatrudniania w szkole osób na tym stanowisku, a obowiązki doradcy zawodowego i opiekunów Szkolnego Ośrodka Kariery, pełnią nauczyciele z dłuższym stażem pracy „przed tablicą”, przy jednoczesnym krótkim doświadczeniu w doradztwie zawodowym. Szkolne Ośrodki Kariery powstałe z programu grantowego MGIP, okazały się bardziej trwalsze od SzOK-ów założonych w ramach programu „Perspektywy”, co pokazuje, że przetrwanie Szkolnego Ośrodka Kariery w dużej mierze zależy jest środków potrzebnych na wyposażenie w niezbędny sprzęt i materiały oraz zatrudnienie osób opiekujących się SzOK-ami oraz zobowiązaniem się szkół do podtrzymywania działania SzOK-ów.

¹² Analiza Forum Obywatelskiego Rozwoju nr 9/2013. *Dlaczego należy zwiększyć efektywność doradztwa zawodowego w polskich szkołach?*, A. Czepiel. Warszawa 2013. s. 2 Za: House of Commons Education Comitee, *Careers Guidance for young people: The impact of the new duty on schools*, Seventh Report of Session 2012–13, Volume I.

¹³ K. Karska, Raport z badania *Diagnoza działalności szkolnych ośrodków kariery*, Seria wydawnicza: Badania i Analizy, Centrum metodyczne ECORYS, SDSiZ, Warszawa 2008, http://www.sdsiz.pl/downloads/pdf/Diagnoza_dzialalnosci_szkolnych_osrodkow_kariery.pdf, dostęp 06.02.2014 r.

■ 2. Raport z badania zrealizowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej

Stan i rola doradztwa zawodowego w wybranych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego (2012).¹⁴

Celem badania była analiza stanu doradztwa edukacyjno-zawodowego w wybranych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego z uwzględnieniem perspektywy wojewódzkiej i centralnej. Respondentami na poziomie centralnym byli m.in.: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych oraz uczelnie wyższe, na poziomie wojewódzkim: Kuratorium Oświaty, Urząd Marszałkowski, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, uczelniane biura karier, pracodawcy województwa warmińsko-mazurskiego, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Zakład Doskonalenia Zawodowego, Powiatowy Urząd Pracy, Ochotniczy Hufiec Pracy i na poziomie powiatowym: starostwa powiatowe, urzędy gmin/miast, dyrektorzy gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, osoby pełniące w szkołach obowiązki doradcy zawodowego oraz uczniowie, absolwenci i rodzice.

Wnioski z badania: w badanych powiatach brakuje rozbudowanej sieci doradztwa zawodowego, współpraca pomiędzy instytucjami, np. regionalnymi i szkołami ma charakter incydentalny; również w większości szkół brak jest zorganizowanego i w pełni zaplanowanego doradztwa zawodowego, co wynika z braku świadomości, badanych dyrektorów szkół, co do ważności doradztwa zawodowego dla uczniów w połączeniu z małą wiedzą rodziców na temat poradnictwa edukacyjno-zawodowego. Jako główną barierę w rozwoju doradztwa zawodowego w oświacie wymienia się sytuację finansową systemu edukacji, a co za tym idzie, brak możliwości zatrudnienia dostatecznej liczby doradców zawodowych w szkołach; tylko niewielka część badanych uczniów, jako źródło wiedzy o szkołach i zawodach, podaje rozmowy z doradcą zawodowym. Posiadają też oni niewielką wiedzę na temat poradnictwa zawodowego.

¹⁴ Raport końcowy z badania Stan i rola doradztwa zawodowego w wybranych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego, KOWEZiU, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o, Warszawa 2012, <http://www.doradztwozawodowe-koweziu.pl/informacja-o-zawodach/261-raport-qstan-i-rola-doradztwa-zawodowego-w-wybranych-powiatach-wojewodztwa-warmińsko-mazurskiegoq.html>, dostęp 06.02.2014 r.

■ 3. Opracowanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Małopolsce. Diagnoza stanu i perspektyw.¹⁵

Celem opracowania było określenie stanu i potencjału doradztwa edukacyjno-zawodowego w Małopolsce. Analiza oparta została na danych z Systemu Informacji Oświatowej oraz na statystykach MPIPS, dotyczących świadczonych przez instytucje rynku pracy usług z zakresu poradnictwa zawodowego. Ponadto, do analizy wykorzystano wyniki badań ankietowych, przeprowadzonych przez Kuratorium Oświaty w Krakowie, które skierowane były do dyrektorów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu województwa małopolskiego.

Wnioski z badania: na podstawie przeprowadzonej analizy nie można było określić dokładnej liczby pracujących doradców zawodowych oraz osób pełniących obowiązki doradcy zawodowego, a także trudno było wskazać liczbę klientów objętych doradztwem. Podejście szkół do organizacji poradnictwa zawodowego jest bardzo zróżnicowane, a więc ma charakter zorganizowany, opierający się na wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego, bądź przyjmuje charakter incydentalny. Doradztwo zawodowe na etapie gimnazjum bardzo często jest niezorganizowane i odbywa się „od czasu do czasu”; zdiagnozowano niedostateczną wiedzę na temat doradztwa zawodowego, zarówno wśród potencjalnych klientów, jak i wśród osób, podejmujących decyzje (władze lokalne, organy prowadzące, kadra szkół); zauważono niedostateczną współpracę pomiędzy instytucjami rynku pracy a edukacją.

■ 4. Raport z badania zrealizowany na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie, Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy

Rola doradztwa zawodowego (2013).¹⁶

Jest to raport z badania zrealizowanego w ramach Modułu „Rola doradztwa zawodowego”, przeprowadzonego przez firmę PSDB Sp. z o.o. na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie. Jego głównym celem była diagnoza *powszechności, stałości i jakości doradztwa zawodowego na różnych poziomach wyborów edukacyjnych*.¹⁷ Badaniem objęto szkoły gimnazjalne, zasadnicze szkoły

¹⁵ *Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Małopolsce. Diagnoza stanu i perspektyw*, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji, Kraków 2012, <http://www.obserwatorium.malopolska.pl/files/common/raporty-z-badan/doradztwo-2012/diagnoza%20stanu%20doradztwa-web.PDF>, dostęp 05.02.2014 r.

¹⁶ Raport z badania w ramach Modułu *Rola doradztwa zawodowego*, Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, PSDB Sp. z o.o., Warszawa 2013, http://obserwatorium.mazowsze.pl/upload/user/file/RDZ_v3_po_recenzji.pdf, dostęp 06.02.2014 r.

¹⁷ Ibidem, s. 5.

zawodowe oraz technika z terenu województwa mazowieckiego. Zastosowano zarówno badania jakościowe jak i ilościowe, przy czym respondentami w badaniu jakościowym byli przedstawiciele instytucji oraz przedstawiciele określonych grup społecznych, natomiast moduł ilościowy, obejmował szkoły gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne, zarówno publiczne jak i niepubliczne.

Wnioski z badania: w zdecydowanej większości szkół, zajęcia związane z doradztwem zawodowym, prowadzone są doraźnie w trakcie godzin wychowawczych lub podczas zastępstw na lekcjach przedmiotowych, ponadto odbywają się niesystematycznie. Doradztwo zawodowe w szkołach z reguły wprowadzane jest na „własną rękę”, tzn. *ucząc się na własnym doświadczeniu, błędach, pozyskanych we własnym zakresie materiałów*¹⁸. Większość badanych szkół, zajęcia z doradztwa zawodowego kieruje tylko do uczniów ostatnich klas gimnazjalnych czy ponadgimnazjalnych, co zdaniem doradców zawodowych nie jest dobrą praktyką, gdyż takie działania powinny być ogólnodostępne i wprowadzane jak najwcześniej. Osoby zajmujące się doradztwem zawodowym w szkołach w wielu przypadkach nie posiadają odpowiedniego przygotowania formalnego oraz kompetencji, potrzebnych do wykonywania tego zawodu; stan wiedzy rodziców na temat doradztwa zawodowego prowadzonego w szkołach jest znikomy, a wielu z nich nie miało dotychczas bezpośredniego kontaktu ze szkolnym doradcą zawodowym.

1.4 Opis i przebieg badania ankietowego pn. „Stan doradztwa zawodowego w szkolnictwie na terenie województwa zachodniopomorskiego” realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Badanie miało na celu, uzyskanie informacji oraz poznanie opinii przedstawicieli środowiska oświaty, związanych bezpośrednio z doradztwem zawodowym w szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Bazując na posiadanej wiedzy z zakresu doradztwa zawodowego, realizowanego przez instytucje państwowe, zidentyfikowanych zostało kilka obszarów badawczych, które w formie pytań zostały umieszczone w kwestionariuszu:

1. Dane metryczkowe szkoły, w tym: typ szkoły, liczba uczniów, nauczycieli i oddziałów, informacje na temat zatrudnienia doradcy zawodowego;
2. Opinie na temat wyborów edukacyjno-zawodowych;
3. Funkcjonowanie w szkole odpowiednich dokumentów oraz osób odpowiedzialnych za realizację doradztwa;

---

¹⁸ Ibidem, s. 104.

4. Model realizacji zadań z zakresu doradztwa;
5. Instytucje zewnętrzne oraz podmioty wewnętrzne, z którymi szkoła współpracuje w ramach realizacji doradztwa;
6. Bariery występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego;
7. Ocena dotychczasowego stanu realizacji doradztwa zawodowego w oświacie.

■ Metodyka badania

W celu zebrania danych ze szkół/placówek oświatowych, posłużono się metodą ankiety internetowej (CAWI – Computer Assisted Web Interviews) oraz metodą ankiety bezpośredniej (PAPI – Paper and Pencil Interview). Respondenci otrzymali informację o badaniu pocztą tradycyjną, z dołączonym kwestionariuszem ankiety i kopertą zwrotną, wraz z adresem strony internetowej, na której umieszczona została ankieta. Wybór metody wypełniania ankiety był dobrowolny.

W niniejszym badaniu ilościowym, próba badawcza obejmowała wszystkie szkoły gimnazjalne (309 placówek) i ponadgimnazjalne (125 placówek) dla dzieci lub młodzieży z terenu województwa zachodniopomorskiego, według danych pozyskanych z Systemu Informacji Oświatowej na dzień 31 marca 2012 r., co ogółem daje 434 placówki oświatowe. Ankieta w formie papierowej została przesłana do 309 szkół gimnazjalnych z terenu województwa zachodniopomorskiego, informacji zwrotnych udzieliło 139 placówek (45%). Spośród 125 szkół i zespołów szkół ponadgimnazjalnych, do których zostało przesłane narzędzie badawcze w formie papierowej, ankietę wypełniło 60 placówek tego typu (43,2%).

■ Termin realizacji

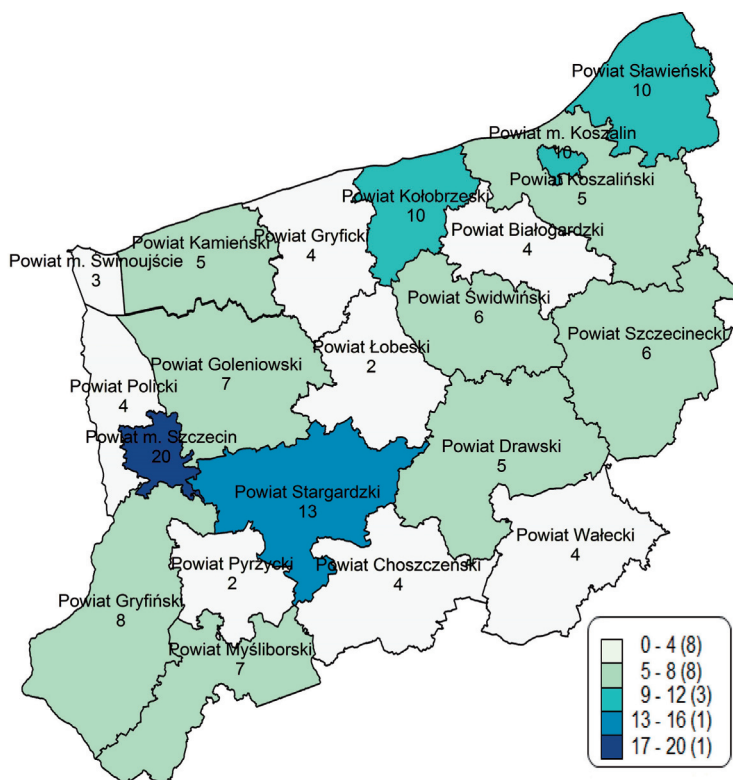
Badanie zostało zrealizowane w terminie 26 kwietnia – 1 lipca 2013 r. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie (Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy). Ankieta skierowana została do dyrektorów (osób zarządzających) oraz doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego) szkół i placówek oświatowych z województwa zachodniopomorskiego, w podziale na szkoły gimnazjalne (załączniki nr 1 i 2) oraz ponadgimnazjalne (załączniki nr 3 i 4).

2. Szkoły gimnazjalne – opinie dyrektorów szkół/ placówek oświatowych (osób zarządzających) w województwie zachodniopomorskim

2.1 Dane metryczkowe dotyczące szkół gimnazjalnych biorących udział w badaniu

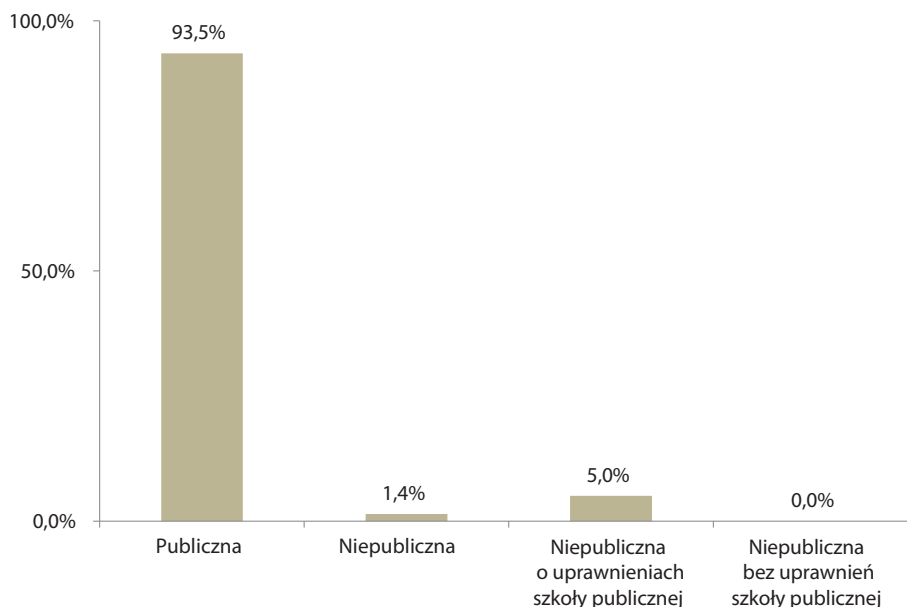
W badaniu wzięło udział 139 gimnazjów z terenu województwa zachodniopomorskiego. Większość placówek stanowiły szkoły publiczne – 93,5%. Ankieta w formie papierowej została przesłana do 309 szkół gimnazjalnych, z terenu województwa zachodniopomorskiego, informacji zwrotnych udzieliło 45% placówek.

**Rysunek 4. Liczba otrzymanych ankiet od dyrektorów szkół gimnazjalnych, w podziale na powiaty woj. zachodniopomorskiego
n=139**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

**Wykres 1. Podział respondentów, szkół/placówek oświatowych gimnazjalnych z uwzględnieniem formy działalności
n=139**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

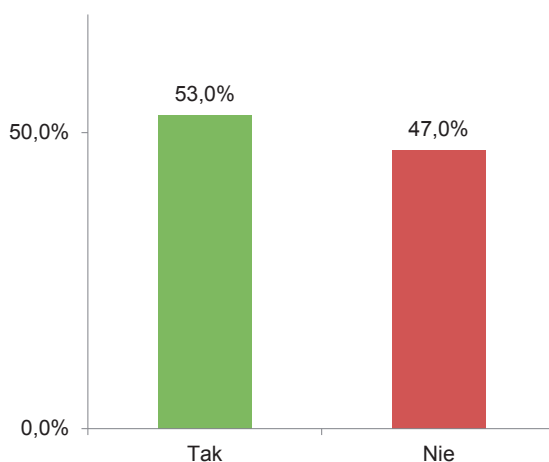
2.2 Funkcjonowanie w szkołach gimnazjalnych odpowiednich dokumentów, odnoszących się do zasad prowadzenia doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz zatrudnienie osób, odpowiedzialnych za realizację doradztwa

W przypadku 53% badanych szkół, istnieje opracowany dokument, który zawiera treści odnoszące się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce. Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych¹⁹ statut publicznego liceum profilowanego, czy szkoły zawodowej, określa w szczególności organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa oraz zajęć, związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, a także organizację współdziałania szkoły

¹⁹ Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, załącznik nr 4, ramowy statut publicznego liceum profilowanego § 2. 1. pkt 9. <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20010610624>.

z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami, świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom. Dokument ten, opracowany przez szkoły biorące udział w badaniu, z reguły zawiera: cele ogólne i szczegółowe (60,3%), oraz kwestie istotne w kontekście prawidłowej realizacji zadań z zakresu poradnictwa, a więc: plan i tematykę zajęć dla poszczególnych klas (57,7%), osoby odpowiedzialne za ich realizację (56,4%), a także metody i formy pracy, które powinny być stosowane przez doradcę zawodowego (52,6%).

Wykres 2. Posiadanie przez szkoły gimnazjalne woj. zachodniopomorskiego, w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) zapisów, odnoszących się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce
n=132

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wykres 3. Zawartość opracowanego dokumentu odnoszącego się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=78

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Doradca zawodowy był zatrudniony jedynie w 12,6% szkół gimnazjalnych z województwa zachodniopomorskiego, które wzięły udział w badaniu. Jednakże na pytanie: jaki jest rodzaj umowy świadczenia o pracę, 3 spośród 16 szkół, które deklarują zatrudnianie doradcy zawodowego odpowiedziało, że wykonuje on swoje obowiązki w ramach pracy pedagoga. Zdecydowanie częściej w placówkach pracują psycholodzy (38,3%), natomiast prawie wszystkie szkoły, w swojej kadrze, mają do dyspozycji pedagoga (97,8%).

Z uzyskanych danych wynika również, iż wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku doradcy zawodowego, wykonują także dodatkowe zadania. Ponadto 43,8%

z nich pełni rolę pedagoga, natomiast pozostali, realizują zadania nauczyciela, bądź też sprawują funkcje dyrektorskie.

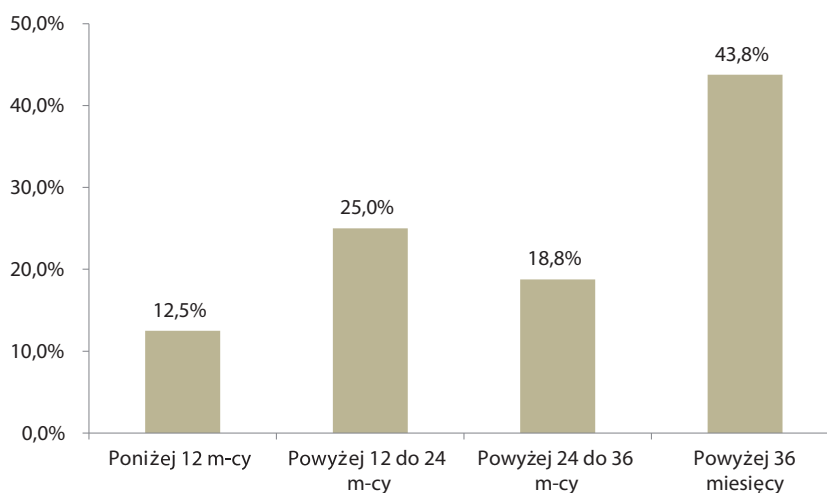
Tabela 1. Stan zatrudnienia w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego osób oferujących pomoc psychologiczno-pedagogiczną

	Tak		Nie		Ogółem
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność
PSYCHOLOG	49	38,3%	79	61,7%	128
PEDAGOG	134	97,8%	3	2,2%	137
DORADCA ZAWODOWY	16	12,6%	111	87,4%	127

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Spośród 16 zatrudnionych doradców zawodowych w szkołach gimnazjalnych, najliczniejszą grupę stanowią osoby, zatrudnione na tym stanowisku powyżej 36 miesięcy – 43,8%. Natomiast najmniejszą osoby, które są zatrudnione na stanowisku doradcy zawodowego poniżej 12 miesięcy – 12,5%.

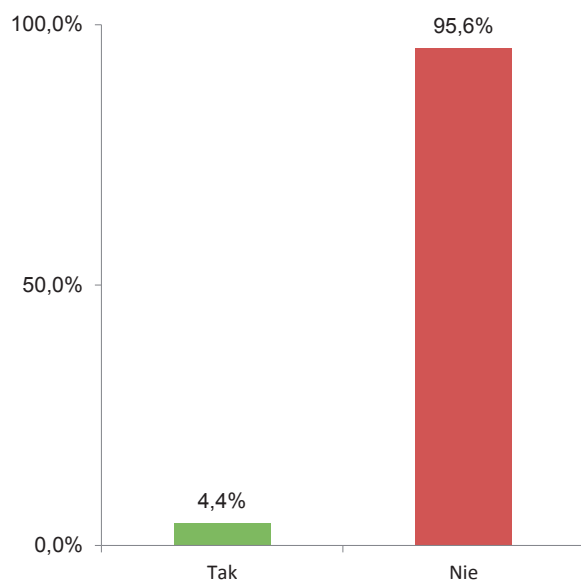
Wykres 4. Okres zatrudnienia osób na stanowisku doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego n=16

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Zdecydowana większość szkół, które wzięły udział w badaniu, nie prowadzi ośrodków, których celem byłoby kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu. Jedynie, 4,4% placówek deklaruje, iż posiada takie ośrodki, w większości jest to Szkolny Ośrodek Kariery (SzOK), w jednym przypadku jest to gabinet pedagoga.

Wykres 5. Funkcjonowanie w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego ośrodków, których celem jest kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu (np. Szkolny Ośrodek Kariery)
n=135

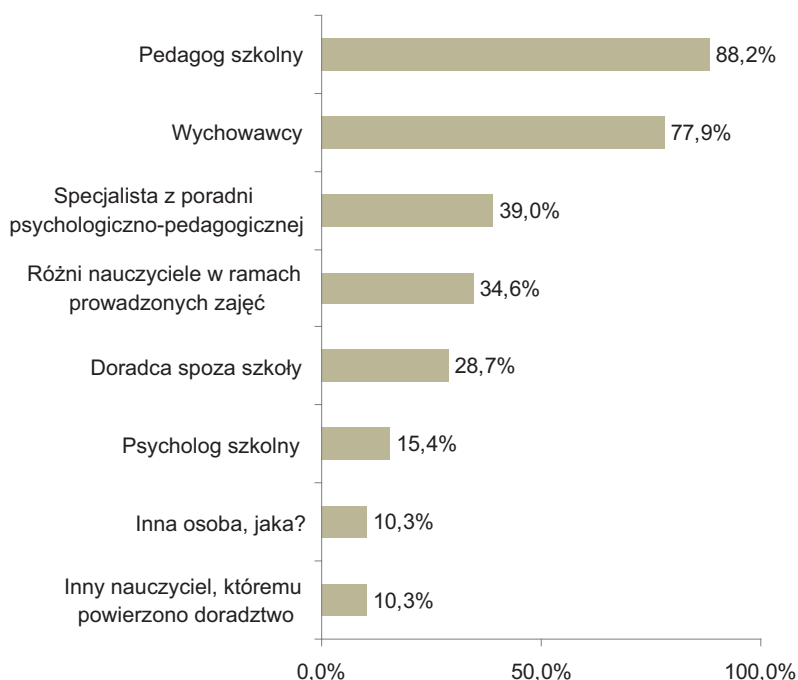
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Pomimo, iż większość szkół nie zatrudnia doradcy zawodowego, wszystkie deklarują, iż zadania w tym zakresie są przez nich realizowane. Wynika to przede wszystkim z obowiązku, jakie narzucił na szkoły resort edukacji. Z perspektywy rynku pracy, poradnictwo zawodowe powinno być ukierunkowane na pomoc młodzieży, przy dokonywaniu dojrzałych wyborów edukacyjno-zawodowych na kolejnych etapach kariery, co w konsekwencji ma doprowadzić do umiętnego oraz przemyślanego podejmowania decyzji, odnośnie przyszłej pracy zawodowej.

W szkołach, w których nie zatrudnia się doradcy zawodowego, zadania z zakresu doradztwa zawodowego w większości wykonuje pedagog szkolny – 88,2% lub wy-

chowawca – 77,9%. Specjalista z poradni psychologiczno-pedagogicznej realizuje prace z zakresu doradztwa w przypadku 39,0% szkół, w 34,6% są to nauczyciele, wdrażający tematykę doradztwa w ramach prowadzonych zajęć. Równie często w placówkach jest stosowany model, który polega na tym, iż obowiązki z zakresu doradztwa są wykonywane przez kilku pracowników. Także przez pedagoga szkolnego.

Wykres 6. Osoby realizujące doradztwo zawodowe w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=136

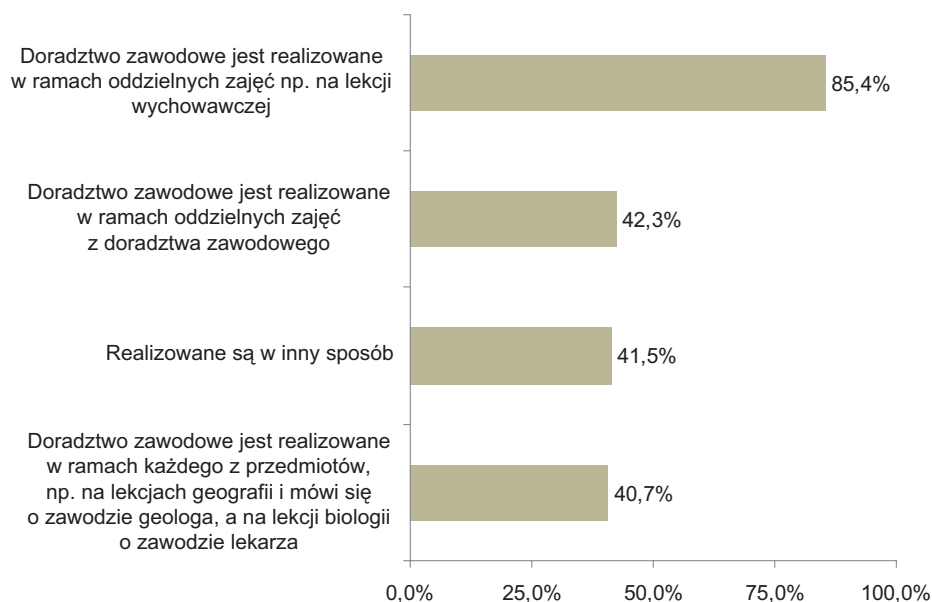
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

W większości szkół gimnazjalnych doradztwo jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć, np. na lekcji wychowawczej (85,4%). 42,3% jest prowadzona na zajęciach, które są dedykowane zagadnieniom z zakresu doradztwa zawodowego. W przypadku realizacji zadań w inny sposób (41,5%), zazwyczaj są to spotkania z przedstawicielem poradni psychologiczno-pedagogicznej, indywidualne wsparcie udzielane przez pedagoga szkolnego, jak również realizacja projektów, skierowanych na pomoc młodzieży w wyborze ścieżki kariery, a także współpracy z powiatowymi urzędami pracy.

**Wykres 7. Realizowany model zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego – odpowiedzi dyrektora placówki
n=123**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

2.3 Bariery występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych

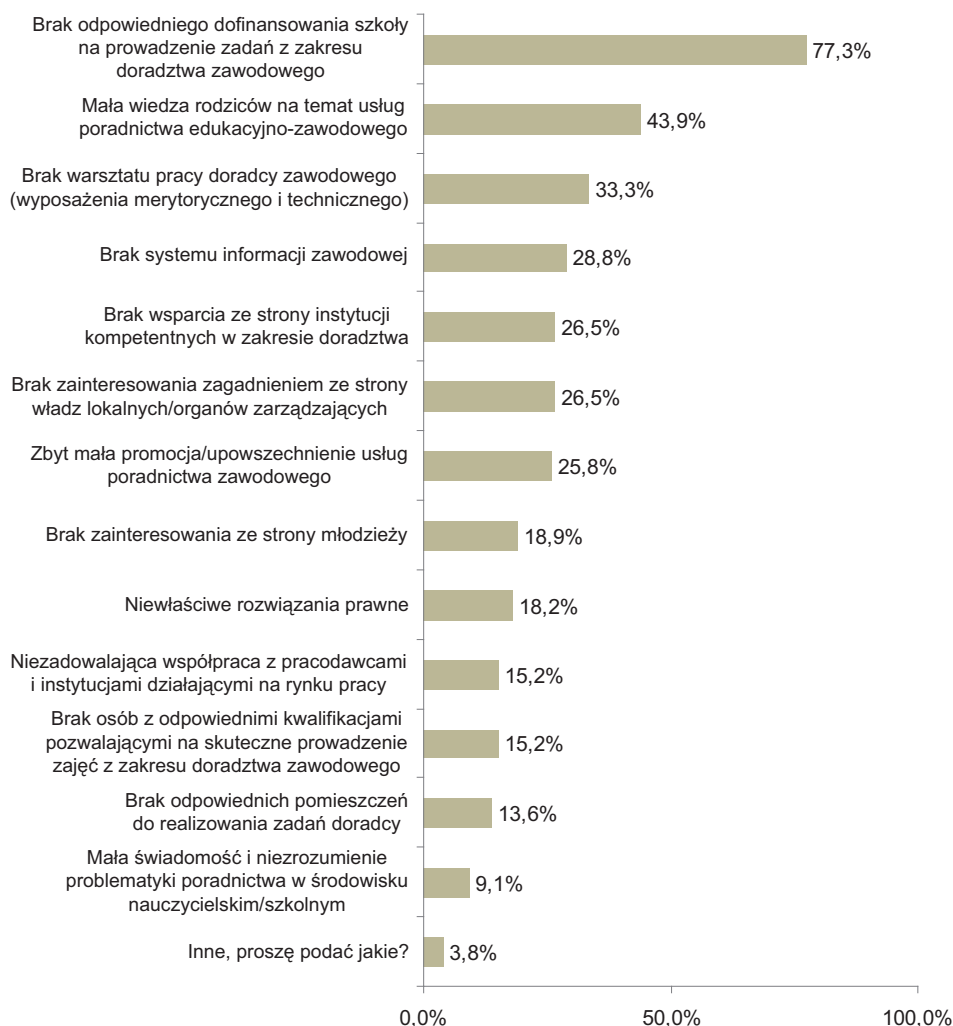
Z wyników badań pn. „Preferencje i oczekiwania zawodowe uczniów w województwie zachodniopomorskim” wynika, iż za doradztwo zawodowe w szkole najczęściej odpowiada pedagog szkolny (42,6%) oraz szkolny doradca zawodowy (28,7%). W dalszej kolejności, wymieniani byli kierownicy praktyk zawodowych, nauczyciele pełniący dodatkowo obowiązki doradcy zawodowego, czy też jeden z wicedyrektorów szkoły.²⁰ Również z analizy wybranych badań, przedstawionych w podrozdziale 1.3, wysuwają się identyczne wnioski, gdzie za poradnictwo zawodowe w szkołach odpowiadają głównie pedagodzy.

²⁰ Raport z badania *Preferencje i oczekiwania zawodowe uczniów w województwie zachodniopomorskim*, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Szczecin 2011, s. 82.

Oznacza to, że po dzień dzisiejszy sytuacja w tym zakresie nie uległa znaczącym zmianom, a obowiązki związane z doradztwem zawodowym, często przerzucane są na pedagoga szkolnego bądź wychowawców klas. Można zatem wnioskować, iż zachodniopomorskie szkoły borykają się z problemem braku profesjonalnych doradców.

Główną przeszkodą w rozwoju doradztwa w opinii dyrektorów szkół, jest brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie tego typu działań – 77,3% wskazań. Następnie wskazano na małą wiedzę rodziców na temat usług poradnictwa zawodowego – 43,9% oraz w 1/3 przypadków na brak warsztatu pracy doradcy zawodowego (przede wszystkim w zakresie wyposażenia merytorycznego oraz technicznego). Istotnym problemem jest także brak wypracowanego systemu informacji zawodowej – 28,8%, a także brak wsparcia ze strony instytucji kompetentnych w zakresie doradztwa oraz znikome zainteresowanie ze strony władz lokalnych lub organów zarządzających – w obu przypadkach 26,5% odpowiedzi. Tu również odpowiedzi respondentów pokrywają się w znacznej mierze z dotychczas przeprowadzanymi badaniami [patrz: podrozdział 1.3].

**Wykres 8. Bariery rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego
w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=132**

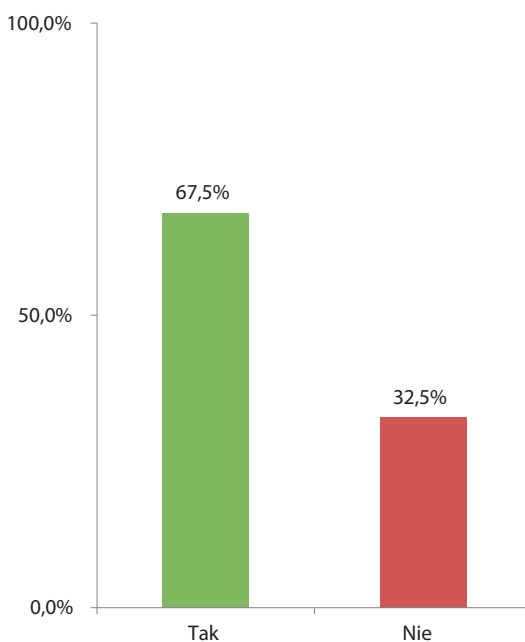
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Spośród szkół gimnazjalnych, które nie zatrudniają doradcę zawodowego, chęć zatrudnienia osoby na tym stanowisku wyraża 67,5% dyrektorów szkół/osób zarządzających, jednakże do największych przeszkód w ich zatrudnieniu, wskazywane są przede wszystkim finanse/budżet placówki (89,2% wskazań). W niewiel-

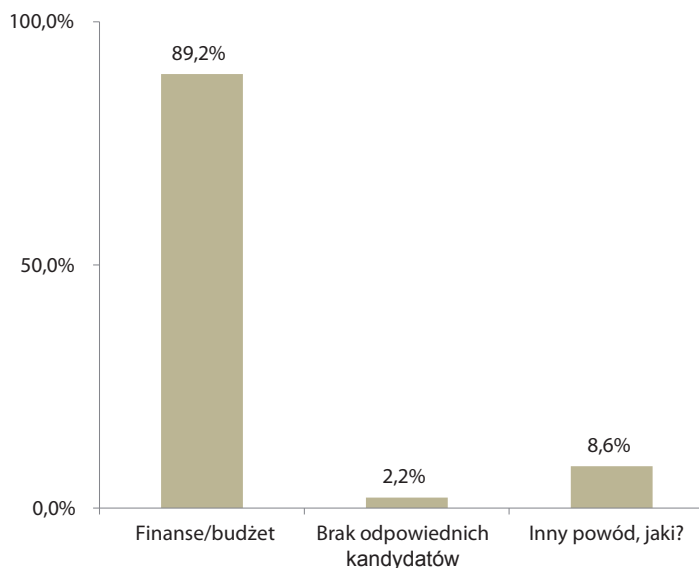
kim stopniu barierą jest brak odpowiednich kandydatów, wśród odpowiedzi „inny powód, jaki?” wskazywano na brak etatu, godzin w arkuszu organizacyjnym czy też akceptacji organu prowadzącego.

**Wykres 9. Deklaracje odnośnie chęci zatrudnienia doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=117**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

**Wykres 10. Przeszkody w zatrudnieniu osoby na stanowisku doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=93**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wsparcie, jakiego oczekują szkoły przy realizacji usług z zakresu doradztwa, to doposażenie w materiały i narzędzia, niezbędne przy wykonywaniu tego rodzaju usług, a także szkolenie dla nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego. Respondenci wskazali również na możliwość udziału w projekcie współfinansowanym ze środków unijnych. 51,5% oczekuje pomocy w zakresie uświadamienia rodzicom roli poradnictwa zawodowego w szkołach.

Wykres 11. Oczekiwane wsparcie w obszarze realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=136

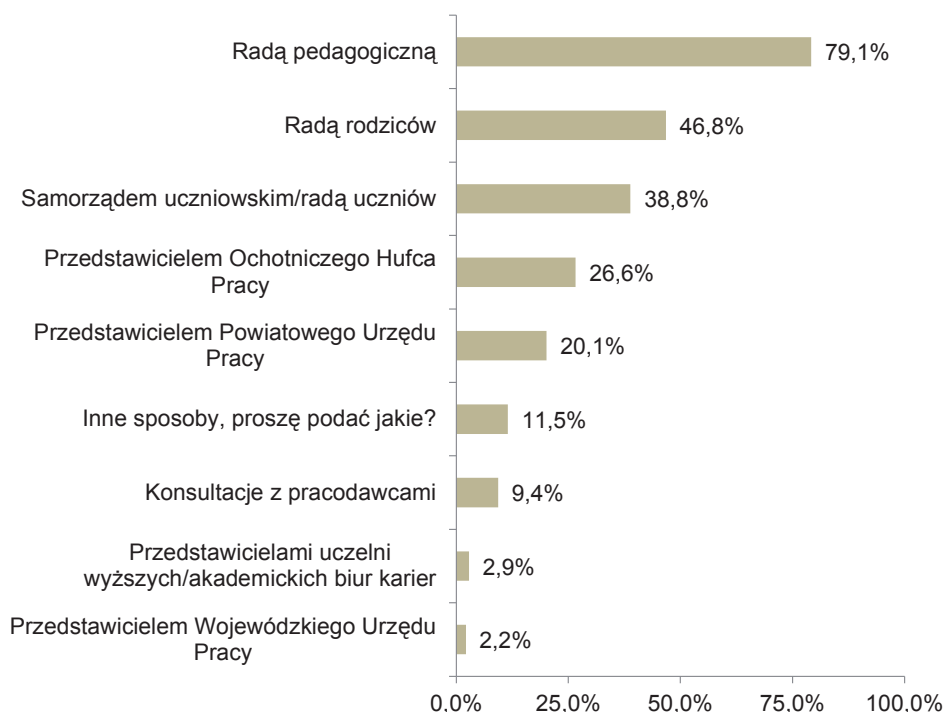
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

2.4 Instytucje zewnętrzne oraz podmioty wewnętrzne, z którymi szkoły gimnazjalne współpracują w ramach realizacji doradztwa

Większość szkół, realizując zadania z zakresu doradztwa zawodowego, konsultuje je przede wszystkim z radą pedagogiczną (79,1%). Następnie, decyzje podejmowane są po rozmowach z radą rodziców (46,8%) oraz samorządem uczniowskim (38,8%). W dalszej kolejności konsultacje są prowadzone z przedstawicielami jednostek zewnętrznych tj. Ochotniczego Hufca Pracy (26,6%), Powiatowego Urzędu Pracy (20,1%). Jedynie 9,4% dyrektorów szkół gimnazjalnych przyznaje, że zadania z zakresu doradztwa, omawiane były z pracodawcami.

Wykres 12. Zakres konsultacji realizowanych zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=139

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

2.5 Opinie dyrektorów szkół gimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów

Z opinii dyrektorów szkół gimnazjalnych wynika, że największy wpływ na podejmowane przez uczniów decyzje, odnośnie wyborów zawodowych, mają rodzice, następnie doradca zawodowy. Istotne znaczenie mają również opinie kolegów czy koleżanek. Niestety, młodzież często nie docenia przy tym roli doradców zawodowych czy psychologów, a więc specjalistów z dziedziny planowania kariery zawodowej, często podejmując decyzje odnośnie wyboru szkoły i zawodu pod wpływem rodziny czy grupy rówieśniczej. Wybór przyszłego zawodu czy ścieżki edukacyjnej jest jednym z ważniejszych kroków na drodze kariery każdego młodego człowieka, dlatego ważne jest, aby w tym procesie uwzględnić rolę specjalisty w tej dziedzinie. Na podjęcie decyzji ma wpływ otoczenie, w którym funkcjonuje młody człowiek (rodzina, rówieśnicy, społeczność szkolna), jednak zdarza się, że osoby te, pomimo swoich dobrych intencji, doradzają, nie uwzględniając preferencji zainteresowanego.

Tabela 2. Wpływ osób na wybory zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)

	1	2	3	4	5	6	Ogółem
	Liczebność						
Rodzice	0	7	12	29	47	40	135
Koledzy/koleżanki	3	5	8	36	55	28	135
Doradca zawodowy	4	7	11	19	35	31	107
Pedagog	2	4	17	36	54	19	132
Nauczyciele–wychowawcy	2	7	27	44	36	16	132
Decyzja jest podejmowana przez ucznia samodzielnie	5	18	28	49	21	6	127
Psycholog	12	10	15	25	19	8	89
Nauczyciele przedmiotu	8	20	44	28	21	7	128
Inne osoby	6	1	0	0	2	2	11
Nie wiem/trudno powiedzieć	12	4	7	3	1	0	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Respondenci odpowiadali także na pytanie: jakie czynniki mają wpływ na wybór przez uczniów dalszej ścieżki kształcenia. W ich opinii, bardzo duży wpływ ma w tym przypadku sytuacja materialna rodziny oraz zainteresowania ucznia. Niestety, wciąż zbyt mały wpływ na decyzję ma praca, osoby zainteresowanej z doradcą zawodowym, a także analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy. Przy wyborze dalszej ścieżki edukacji w największym stopniu powinna być wzięta pod uwagę oferta edukacyjna placówki, natomiast kwestie ekonomiczne, społeczne oraz związane z lokalizacją czy komunikacją, powinny stanowić jedynie dodatkowe czynniki, uwzględniane w dalszych etapach procesu decyzyjnego młodego człowieka.

Tabela 3. Wpływ dodatkowych czynników na wybór przez uczniów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego danej szkoły/kierunku kształcenia (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)

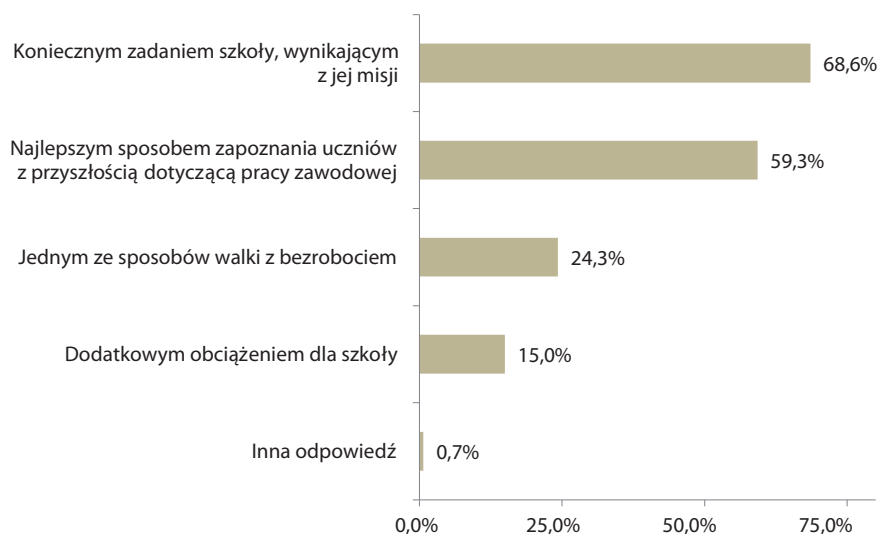
	1	2	3	4	5	6	Ogółem
	Liczebność						
Sytuacja materialna rodziny	0	8	15	21	44	47	135
Zainteresowania ucznia	0	2	11	45	57	20	135
Odległość szkoły od miejsca zamieszkania ucznia	2	13	15	20	48	35	133
Obiegowa opinia na temat szkoły	4	4	15	37	53	22	135
Zwiększenie szans na znalezienie pracy	3	16	25	38	36	12	130
W wyniku pracy z doradcą zawodowym	6	12	31	36	32	6	123
Miejsce szkoły w rankingu	7	20	30	35	22	14	128
Sytuacja na lokalnym rynku pracy	4	21	39	29	23	9	125
Decyduje przypadek	13	31	36	31	13	2	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

2.6 Ocena, dyrektorów szkół gimnazjalnych, dotychczasowego stanu realizacji doradztwa zawodowego w oświacie

Dyrektorzy szkół gimnazjalnych wyrażają opinię, iż realizacja zadań z zakresu doradztwa zawodowego (zgodnie z rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej) jest koniecznym zadaniem szkoły, wynikającym z jej misji. Jest to pozytywny aspekt wskazujący, iż osoby zarządzające placówkami oświatowymi zdają sobie sprawę z tego, że decyzja o wyborze ścieżki kariery jest równie ważna, jak zdobywana wiedza przedmiotowa. 59,3% uważa, że jest to również najlepszy sposób zapoznania uczniów z perspektywą, dotyczącą przyszłej pracy zawodowej młodych osób.

Wykres 13. Opinia, dyrektorów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dotycząca realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego przez szkoły, wynikająca głównie z rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
n=139

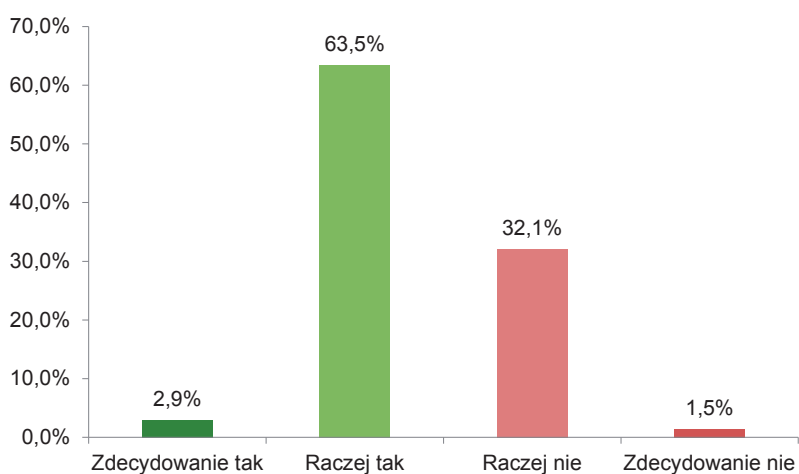
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Dyrektorzy szkół gimnazjalnych z terenu województwa zachodniopomorskiego wyrażają raczej pozytywne opinie, dotyczące systemu doradztwa zawodowego,

realizowanego w szkołach. Jednakże $\frac{1}{3}$ respondentów oceniła, że system raczej nie spełnia swojej roli, natomiast 1,5% uważa, że jest on zdecydowanie źle realizowany. Może to wynikać z tego, iż dyrektorzy szkół mają świadomość, że zajęcia z poradnictwa zawodowego w ich placówkach często odbywają się bez wcześniejszego planowania, czy też przez osoby, którym brak profesjonalnego przygotowania.

Wykres 14. Opinia, dyrektorów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dotycząca prawidłowego spełniania roli doradztwa zawodowego obecnie realizowanego w szkołach
n=137

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

3. Szkoły gimnazjalne – opinie doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego

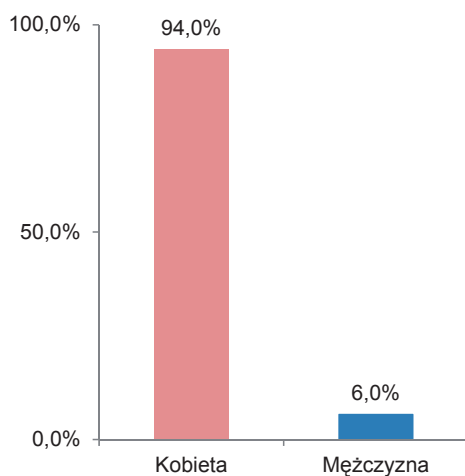
3.1 Informacje odnośnie doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego

Badanie obejmowało również opinie doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego. Informacje, które uzyskano, dają pełny obraz stanu doradztwa zawodowego w szkołach z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Opinie przedstawione w tym dziale, są informacjami otrzymanymi zarówno od osób, które były zatrudnione w szkołach gimnazjalnych na stanowisku doradcy zawodowego jak i osób, które są odpowiedzialne za realizację tych zadań, czyli pedagogów oraz nauczycieli. Poglądy te są więc wyrażane przez osoby, które są bezpośrednio zaangażowane w pracę na rzecz rozwoju poradnictwa w szkolnictwie.

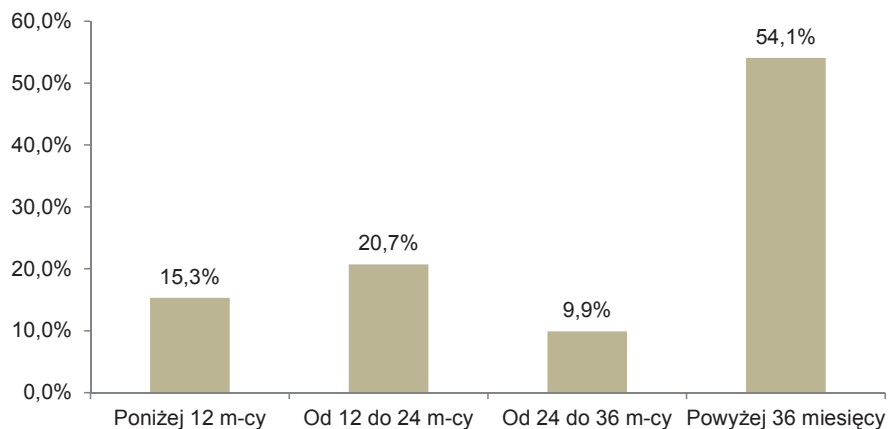
Zdecydowana większość osób, realizujących zadania z zakresu poradnictwa zawodowego to kobiety 94,0%. 54,1% pełni obowiązki, bądź pracuje na stanowisku doradcy zawodowego powyżej 36 miesięcy.

**Wykres 15. Płeć doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego zatrudnionych w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=117**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

**Wykres 16. Okres wykonywania zadań z zakresu doradztwa zawodowego, pracowników szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=111**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Doradcy zawodowi lub osoby pełniące tę funkcję w szkołach, łączą swoją pracę z etatem nauczyciela, deklaruje to 58,0% z nich. Dodatkowo 17,9% deklaruje, iż sprawują także funkcję wychowawcy klasy. Jedynie 4,5% jest z wykształcenia psychologiem, natomiast 86,2% posiada wykształcenie pedagogiczne. 82,1% jest również wychowawcami klas. Odpowiednie wykształcenie osoby, realizującej zadania z zakresu poradnictwa, stanowi jeden z elementów, który może istotnie wpłynąć na jakość wykonywanych zadań w tym zakresie, jednak równie ważne są wykazywane cechy osobowościowe. Przede wszystkim, umiejętności te powinny być związane z komunikatywnością. Przydatnym będą także kwalifikacje najczęściej wymieniane w badaniach, dotyczących postrzegania i korzyści płynących z doradztwa zawodowego:

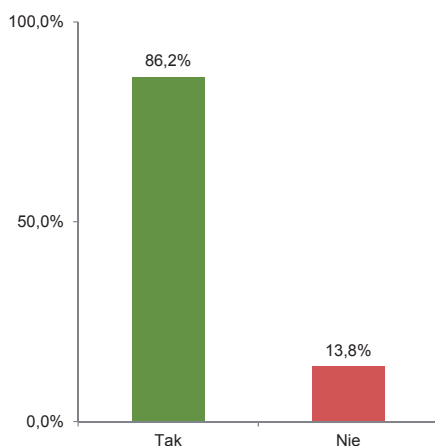
- „Umiejętność słuchania, zrozumienia problemów drugiego człowieka;
- Łatwość nawiązywania kontaktów;
- Zaangażowanie w wykonywaną pracę;
- Rozwinięty zmysł obserwacji wsparty odpowiednią metodologią;
- Świadomość własnych preferencji i ograniczeń;
- Życzliwość, otwarcie;
- Umiejętność zainteresowania tematem rozmowy;
- Optymistyczne nastawienie.

Jednocześnie podkreślano, że bez specjalistycznej wiedzy, dotyczącej metod pracy i znajomości rynku pracy, trudno być dobrym doradcą.”²¹

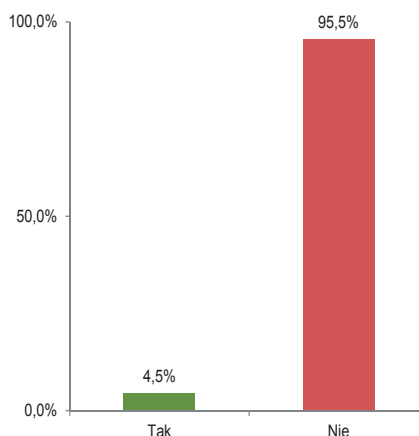
---

²¹ Raport końcowy z realizacji badania, *Stan i rola doradztwa zawodowego w wybranych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego*, Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2012. s. 33–34.

Wykres 17. Posiadanie, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, wykształcenia pedagogicznego n=116

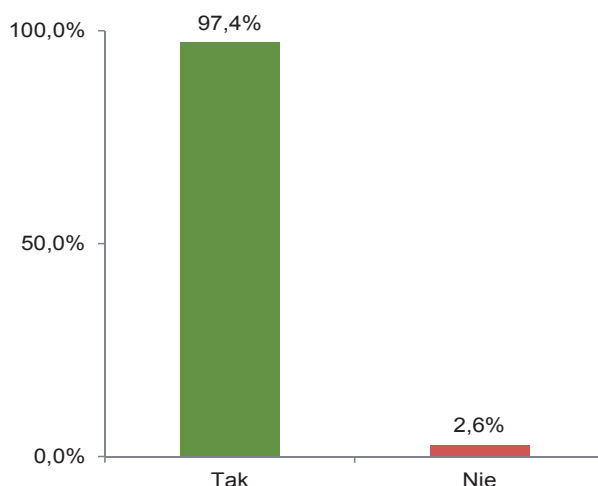
Wykres 18. Posiadanie, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, wykształcenia psychologicznego n=116

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Mnogość wykonywanych zadań i sprawowanych funkcji przez osoby, zajmujące się pomocą w zakresie doradztwa zawodowego, potwierdzają również wyniki odpowiedzi na pytanie, czy osoby te wykonują dodatkowe zadania. Zdecydowana większość respondentów (97,4%) deklaruje, iż są to zadania związane m. in. z nauczaniem młodzieży, sprawami wychowawczo-pedagogicznymi, czy też pracami administracyjnymi.

Wykres 19. Wykonywanie dodatkowych zadań zawodowych, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, n=115

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Studia z doradztwa zawodowego ukończyło 27,2% osób, pełniących funkcję doradcy zawodowego, natomiast kursy w tym kierunku posiada 49,6%.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela doradcy-zawodowego w szkołach i placówkach ponadgimnazjalnych m.in. liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych, technikach, uzupełniających liceach ogólnokształcących, technikach uzupełniających i szkołach policealnych, posiada osoba, która ukończyła:

1. studia magisterskie w zakresie doradztwa zawodowego lub posiada przygotowanie pedagogiczne lub
2. studia magisterskie na dowolnym kierunku i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

Z kolei kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela doradcy-zawodowego w szkołach i placówkach gimnazjalnych i zasadniczych szkołach zawodowych, posiada osoba, która:

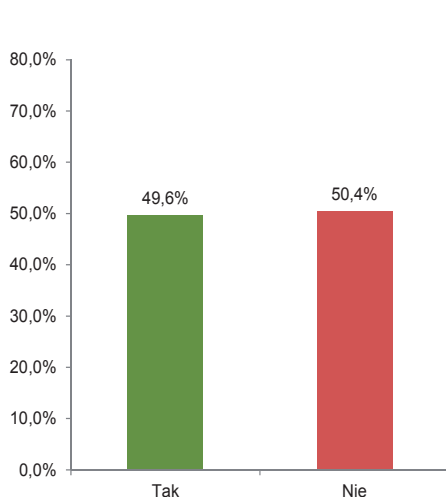
1. ma kwalifikacje określone, jak w przypadku doradcy zawodowego szkół ponadgimnazjalnych lub
2. ukończyła:
  - studia pierwszego stopnia w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub

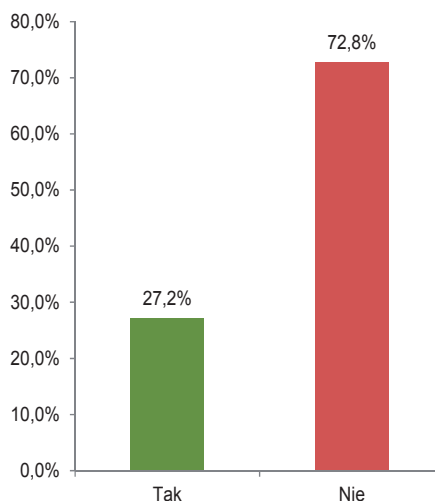
- studia pierwszego stopnia na dowolnym kierunku (specjalności) i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela–doradcy zawodowego w szkołach i placówkach specjalnych posiada osoba, która posiada kwalifikacje wymienione powyżej, a ponadto ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie pedagogiki specjalnej, odpowiedniej do niepełnosprawności uczniów lub rodzaju placówki.²²

Wykres 20. Ukończenie kursów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionych w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, n=117

Wykres 21. Ukończenie studiów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionych w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, n=114

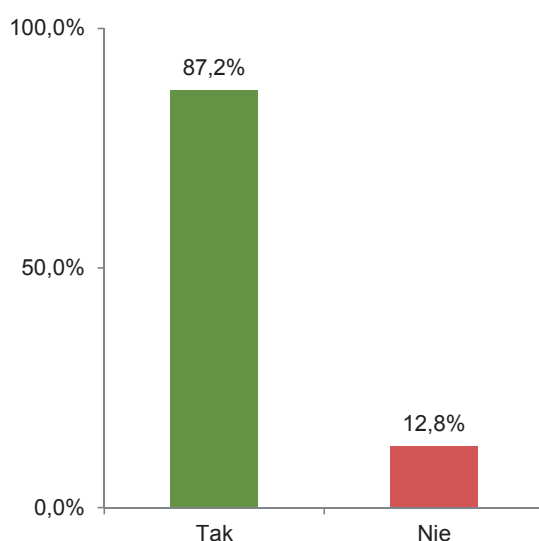

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

²² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli §22, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090500400>, dostęp 25.04.2014 r.

W celu zapewnienia odpowiednich warunków przy realizacji usług doradztwa edukacyjno-zawodowego (zwłaszcza indywidualnych porad), konieczne jest posiadanie odpowiedniego lokum. Większość respondentów (87,2%) deklaruje, iż ma możliwość udzielania indywidualnych porad uczniom, w osobnym pomieszczeniu (pokoju/gabiniecie).

**Wykres 22. Możliwość skorzystania, w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, z oddzielnego pokoju/gabinetu, w którym można udzielać indywidualnych porad uczniom
n=117**

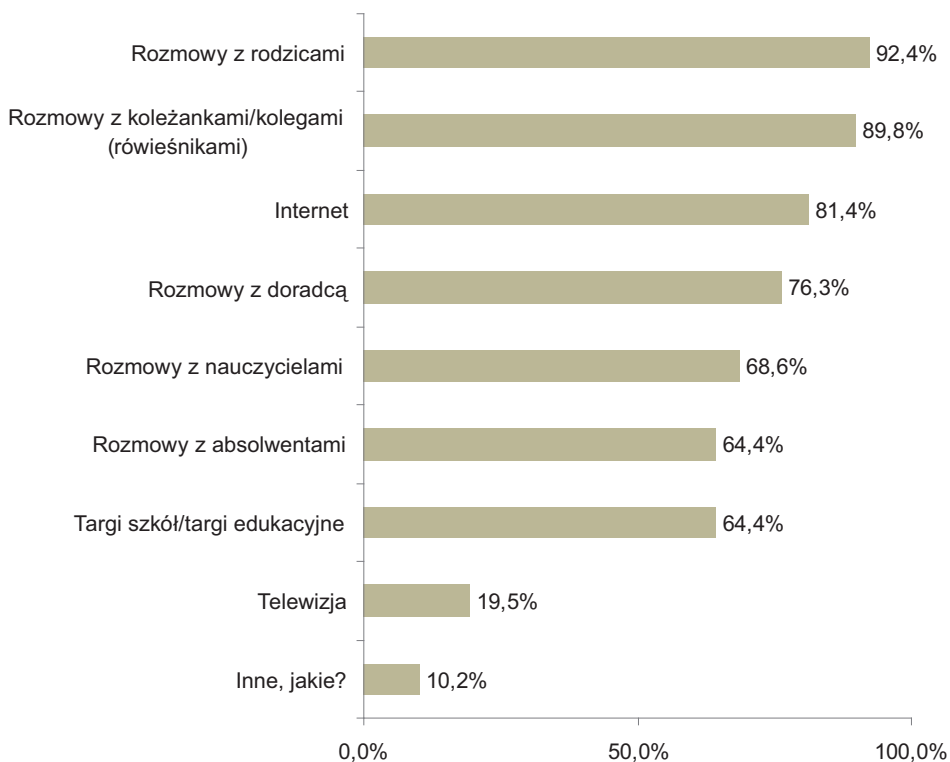

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W opinii doradców zawodowych/osób wykonujących zadania w tym zakresie, uczniowie przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia najczęściej konsultują się z rodzicami (92,4%). W dużym stopniu wpływ na ich wybór mają również rozmowy z rówieśnikami (89,8%). Kolejnym źródłem informacji jest Internet 81,4%, następnie rozmowy z doradcą – 76,3%.

Wykres 23. Źródła, które zdaniem doradców zawodowych/osób pełniących funkcję doradcy w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, są najczęściej wykorzystywane przez uczniów przy wyborze danej szkoły/ kierunku kształcenia

n=118

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

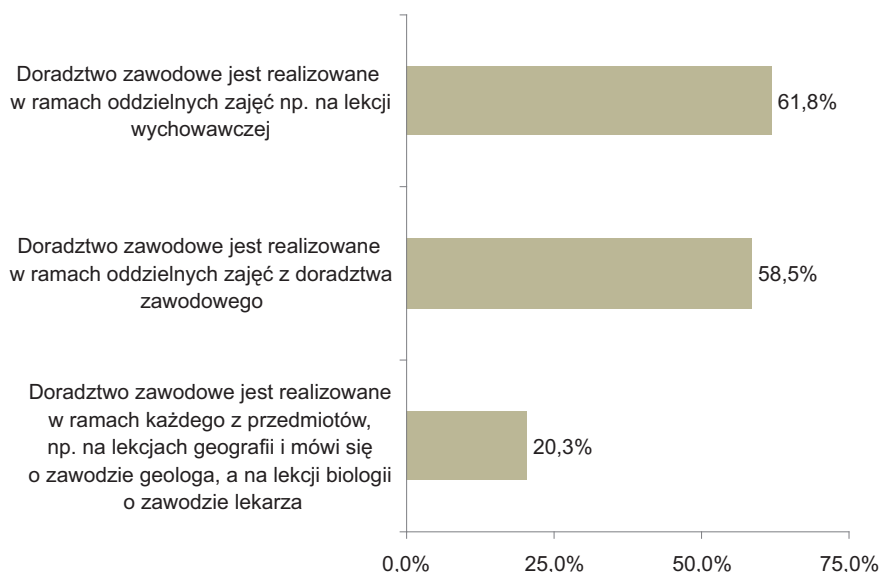
Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

3.2 Model realizacji zadań z zakresu doradztwa, funkcjonujący w szkołach gimnazjalnych

Z opinii osób, które realizują zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego wynika, iż w większości jest ono realizowane w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej (61,8%). 58,5% organizowana jest w ramach oddzielnych zajęć, natomiast 1/4 przypadku treści, związane z orientacją zawodową, wdrażane są w przedmiotach szkolnych, a więc na lekcji z danego przedmiotu, omawiana jest

przydatność oraz możliwości wykorzystania pozyskiwanej wiedzy w przyszłej pracy zawodowej.

**Wykres 24. Realizowany model zadań z zakresu doradztwa zawodowego funkcjonujący w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego – odpowiedzi doradcy zawodowego
n=123**

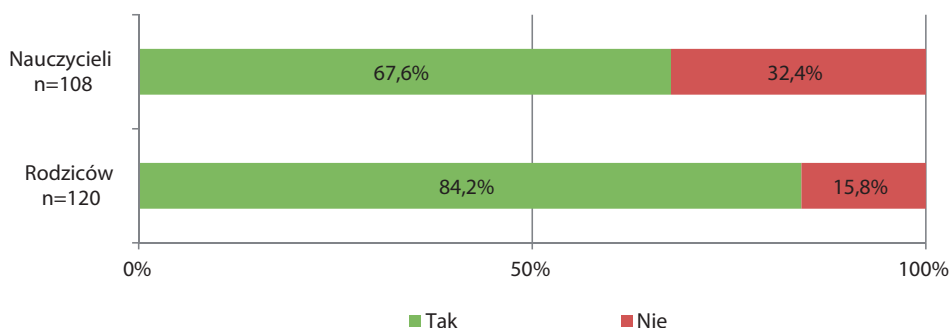

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Większość szkół stara się prowadzić kompleksową obsługę z zakresu doradztwa zawodowego, dlatego też usługi doradcze są również kierowane do rodziców a także nauczycieli. Istotne, z punktu widzenia kreowania ścieżki kariery, jest uświadamianie rodziców o konieczności dokonywania przemyślanych wyborów przez ich dzieci oraz możliwości uzyskania wsparcia w tym zakresie, a także współpracy z przedstawicielami oświaty.

Wykres 25. Czy usługi doradcze realizowane w szkole/placówce gimnazjalnej skierowane są również do:

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Badanie zawierało również pytania, dotyczące form doradztwa edukacyjno-zawodowego, realizowanych przez placówki oświatowe. Respondenci deklarowali, iż bardzo często stosowaną formą jest udzielanie indywidualnych oraz grupowych porad uczniom oraz gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej. Osoby, zajmujące się realizacją zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole, nie tworzą bazy danych i informacji o lokalnych firmach i pracodawcach w branży, w której szkoła kształci. Rzadko również, organizowane są spotkania z przedstawicielami wyższych uczelni. Większość szkół nie prowadzi także zajęć warsztatowych, służących zapoznaniu uczniów z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym. Równie rzadko w szkole tworzone są multimedialne centra informacji, z dostępem do Internetu. Realizowane przez placówkę formy doradztwa zawodowego, mogą mieć istotny wpływ na efektywność doradztwa w szkołach, związaną z uzyskaniem zatrudnienia. „Skutecznie prowadzone zajęcia z doradztwa zawodowego, motywują do nauki i mogą zapobiec nieprzemyślanym decyzjom, dotyczącym dalszej ścieżki edukacji i kariery, co ma znaczenie przy dzisiejszym bezrobociu wśród ludzi młodych. W Wielkiej Brytanii potencjalne straty dla gospodarki, spowodowane nieprzemyślanymi wyborami edukacji i zawodu, zostały oszacowane na 200 milionów funtów rocznie.”²³ Odpowiednio dobrane formy prowadzonego poradnictwa zawodowego i profesjonalna pomoc specjalistów w tej dziedzinie, może mieć istotny wpływ na poziom rozwoju gospodarczego oraz wielkość zatrudnienia. „Celem prowadzonej przez szkoły informacji o istniejących rodzajach szkół i uczelni, które młody człowiek

²³ Analiza Forum Obywatelskiego Rozwoju nr 9/2013. *Dlaczego należy zwiększyć efektywność doradztwa zawodowego w polskich szkołach?*, A. Czepiel. Warszawa 2013. s. 2 Za: House of Commons Education Committee, *Careers Guidance for young people: The impact of the new duty on schools*, Seventh Report of Session 2012–13, Volume I.

może wybrać po ukończeniu szkoły podstawowej czy średniej, jest nie tylko wskazanie konkretnych ośrodków w regionie oraz przekazanie niezbędnej wiedzy o sposobach prowadzenia rekrutacji. Młodzieży, potrzebna jest orientacja, na temat różnych zawodów i grup zawodowych, a także perspektyw zatrudnienia po jej ukończeniu, ich znaczeniu gospodarczym i społecznym, warunkach wykonania danej pracy, wymaganych właściwościach psychofizycznych, niezbędnych do wykonywania czynności zawodowych. Trafność samooceny jest ważna w kształtowaniu realistycznych aspiracji edukacyjno-zawodowych. Proces orientacji powinien prowadzić do rozbudzania i ukierunkowywania zainteresowań ucznia, jak również być pomocny w wytworzeniu właściwej hierarchii wartości, niezbędnej do kształtowania motywacji do wyboru zawodu.”²⁴

Tabela 4. Zakres realizowanych form doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego lub poza nimi (gdzie 0 oznacza „w ogóle nie stosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)

	0	1	2	3	4	5	6	Ogółem
	Liczebność							
Udzielanie grupowych porad uczniom	0	1	2	10	19	42	47	121
Udzielanie indywidualnych porad uczniom	1	2	3	15	21	30	50	122
Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej	5	4	3	14	22	24	45	117
Zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową	6	3	4	16	24	32	34	119
Zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej	6	4	7	21	25	25	29	117
Zajęcia warsztatowe udoskonalające umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania	5	2	13	21	24	24	26	115

²⁴ D. Kukla, *Wybory zawodowe uczniów*, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, http://www.eid.edu.pl/archiwum/2006,104/listopad,223/wybory_zawodowe_uczniow,2035.html.

Zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny)	10	7	6	19	24	25	24	115
Organizacja/udział w targach edukacyjnych/targach pracy	19	4	6	18	18	15	35	115
Organizowanie dni otwartych szkoły	28	3	5	11	12	12	41	112
Pomoc w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery	12	8	10	16	24	20	20	110
Udzielanie indywidualnych porad rodzicom	5	10	16	25	25	19	18	118
Organizowanie uczniowskiego wolontariatu	21	8	9	11	13	15	34	111
Inne formy	10	0	0	1	3	2	10	26
Zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej	14	10	10	23	25	20	11	113
Spotkania z przedstawicielami Ochotniczego Hufca Pracy, zajęcia Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej	28	11	15	10	14	11	21	110
Udzielanie grupowych porad rodzicom	17	13	28	17	14	13	10	112
Badania (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w placówce	31	16	11	21	12	12	6	109
Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem lub doradcą zawodowym	46	9	11	14	11	11	11	113
Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza	39	16	14	13	12	13	6	113
Spotkania z przedstawicielami zawodów	34	20	14	14	12	12	4	110
Wymiany uczniowskie organizowane z innymi szkołami w kraju i za granicą	55	9	7	12	6	5	14	108

Organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości (promowanie zainteresowań, umiejętności, twórczej postawy uczniów)	49	12	14	12	9	6	9	111
Spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy	47	20	7	14	13	6	7	114
Spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy	47	20	7	14	13	6	7	114
Tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu	55	10	9	11	8	7	8	108
Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i pracodawców	48	20	10	12	8	10	4	112
Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i pracodawców	48	20	10	12	8	10	4	112
Zajęcia warsztatowe służące promowaniu samozatrudnienia	46	20	15	12	7	8	3	111
Zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym	57	15	14	12	7	3	4	112
Organizowanie spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni	67	6	4	6	5	9	6	103
Tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branży, w której szkoła kształci	76	13	5	6	6	3	0	109

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Usługi doradcze realizowane są przy współpracy z wychowawcami klas (80,5%) oraz przez pogadankę z uczniami (79,7%). Kolejnym krokiem jest przeprowadzenie konsultacji z dyrektorem (65,3%). Duże znaczenie ma także doświadczenie doradcy zawodowego, uzyskane na podstawie poprzednio realizowanych zadań, (60,2%). W przypadku 58,5% konsultacje prowadzone są także z rodzicami oraz w gronie pedagogicznym (58,5% wskazań). Ustalanie zakresu wykonywanych usług doradczych na podstawie analizy publikacji w tym obszarze, deklaruje 34,7% respondentów. Jedynie, co dziesiąta osoba, zajmująca się realizacją zadań poradnictwa zawodowego, konsultuje się z pracodawcami w celu ustalenia zakresu usług doradczych.

Wykres 26. Zakres konsultacji, realizowanych przez doradców zawodowych, ze szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego usług doradczych n=118

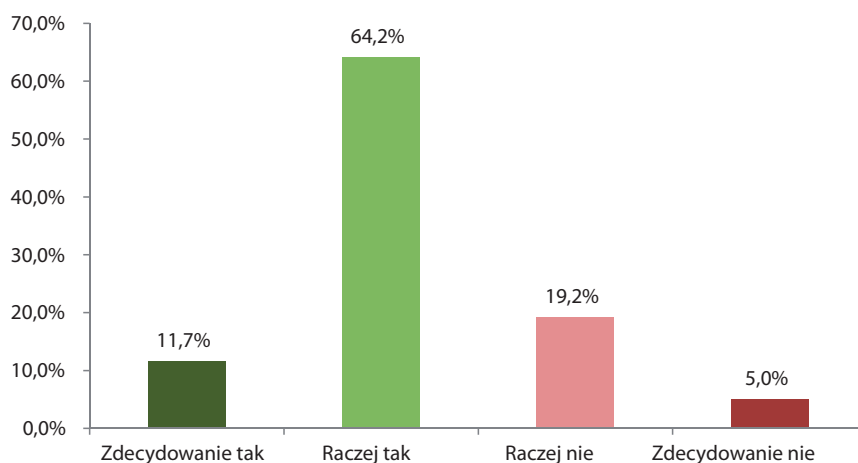
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

3.3 Opinie doradców zawodowych szkół gimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów

Osoby, realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych z terenu województwa zachodniopomorskiego, wyrażają raczej pozytywne opinie, dotyczące systemu doradztwa zawodowego, realizowanego w szkołach. Jednakże 19,2% respondentów oceniło, że system raczej nie spełnia swojej roli. Natomiast 5,0% uważa, że jest on zdecydowanie źle realizowany.

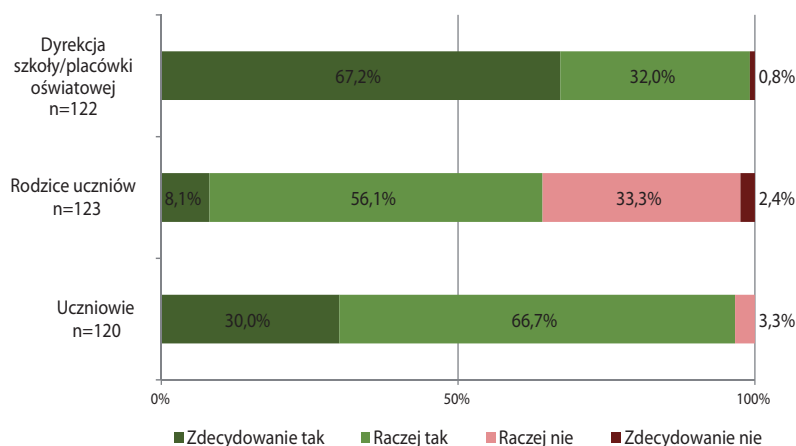
**Wykres 27. Opinia, doradców zawodowych szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dotycząca prawidłowego spełniania roli doradztwa zawodowego, obecnie realizowanego w szkołach
n=120**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Z opinii doradców zawodowych ze szkół gimnazjalnych wynika, iż dyrekcja szkoły zdecydowanie lub raczej pozytywnie odnosi się do realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego w placówce. Z doświadczenia doradców zawodowych wynika, że $\frac{1}{3}$ rodziców raczej nie jest zainteresowana tego typu wsparciem dla swoich podopiecznych lub też zdecydowanie są temu przeciwni – 2,4%. Pozytywne nastawienie wykazuje 96,7% uczniów, których postawę oceniły osoby, zajmujące się realizacją zadań z zakresu poradnictwa zawodowego.

Wykres 28. Wykazywane zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego

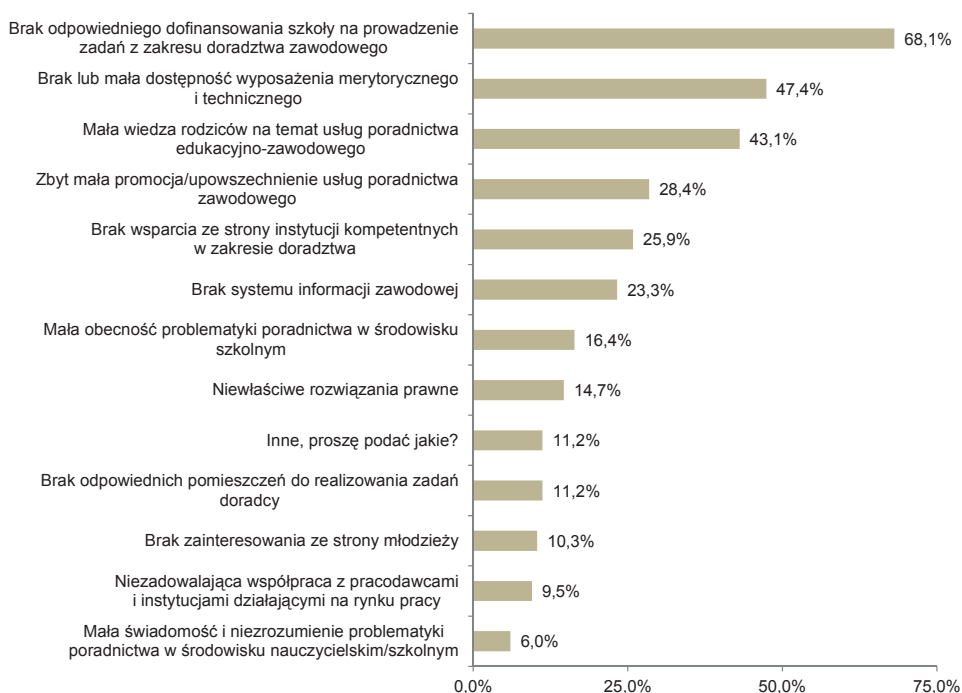

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

3.4 Bariery, wskazywane przez doradców zawodowych szkół gimnazjalnych, występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji, w zakresie doradztwa zawodowego w szkolnictwie

Osoby, wykonujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego, jako główny problem w rozwoju tej dziedziny wskazują brak dofinansowania szkoły na prowadzenie tych działań – 68,1%. Kolejnym, jest brak lub mała dostępność wyposażenia merytorycznego i technicznego – 47,4% oraz mała wiedza rodziców na temat usług poradnictwa edukacyjnego-zawodowego. Odpowiedzi te w dużej mierze pokrywają się ze wskazaniami dyrektorów szkół.

Wykres 29. Bariery, wskazywane przez doradców zawodowych szkół gimnazjalnych, dotyczące rozwoju doradztwa zawodowego w szkolnictwie
n=116

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

3.5 Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych ze szkół gimnazjalnych, w obszarze realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego

Wsparcie jakiego oczekują pracownicy szkół przy realizacji usług z zakresu doradztwa, to doposażenie w materiały, narzędzia i metody poradnictwa zawodowego, niezbędne przy wykonywaniu tego rodzaju usług (82,6%), a także specjalistyczne szkolenie dla nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego (55,7%). Respondenci wskazali również na możliwość konsultacji merytorycznych z ekspertem/specjalistą poradnictwa zawodowego (52,2%). 51,3% wyraża chęć udziału w projekcie współfinansowanym ze środków unijnych.

Wykres 30. Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, w zakresie realizacji usług z doradztwa zawodowego

n=115

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

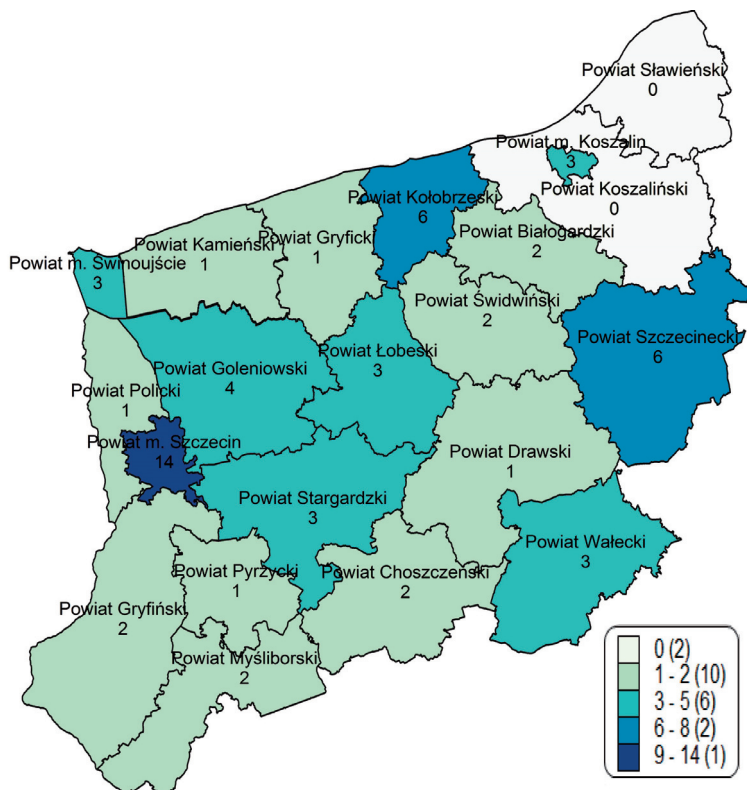
Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

4. Szkoły ponadgimnazjalne – opinie dyrektorów szkół/placówek oświatowych (osób zarządzających)

4.1 Dane metryczkowe dotyczące szkół ponadgimnazjalnych biorących udział w badaniu

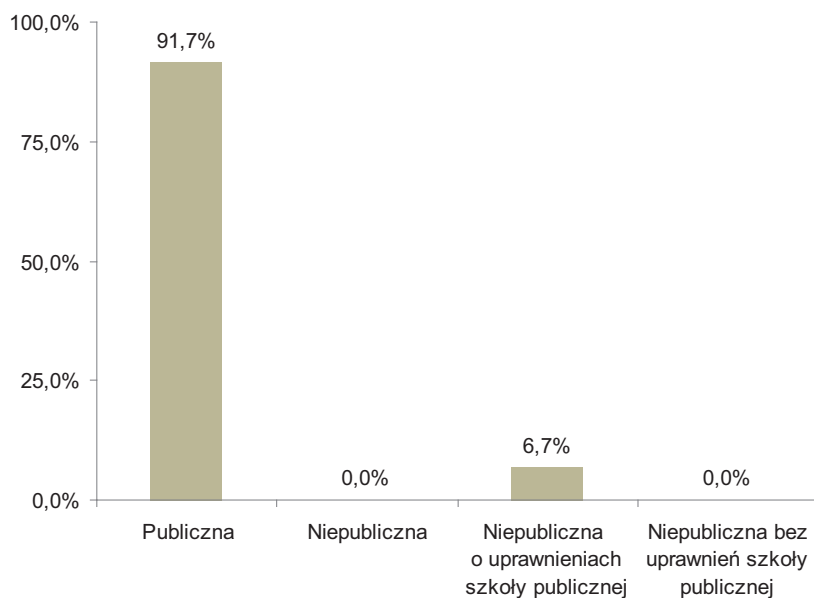
W badaniu wzięło udział 60 szkół ponadgimnazjalnych z terenu województwa zachodniopomorskiego. Większość placówek stanowiły szkoły publiczne – 91,7%. Spośród 125 szkół i zespołów szkół ponadgimnazjalnych, do których zostało przesłane narzędzie badawcze w formie papierowej, ankietę wypełniło 60 placówek tego typu (43,2%).

**Rysunek 5. Liczba otrzymanych ankiet od dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, w podziale na powiaty woj. zachodniopomorskiego
n=60**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

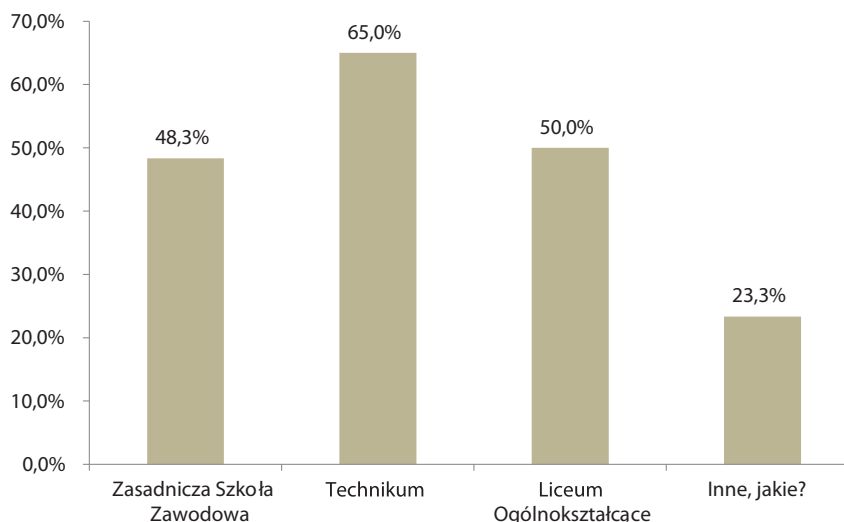
**Wykres 31. Podział respondentów szkół/placówek oświatowych
ponadgimnazjalnych, z uwzględnieniem formy działalności
n=60**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Większość szkół, które zdecydowały się uczestniczyć w badaniu, stanowiły zespoły szkół. Spośród nich, najczęściej były to technika 65,0%, licea ogólnokształcące 50,0% oraz zasadnicze szkoły zawodowe 48,3%. Wśród odpowiedzi „inne, jakie?” najczęściej jako typ szkoły, wskazywano szkołę policealną.

Wykres 32. Podział respondentów ze względu na typ szkoły/placówki oświatowej ponadgimnazjalnej (dotyczy placówek dla dzieci i młodzieży) n=60

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

4.2 Funkcjonowanie w szkołach ponadgimnazjalnych odpowiednich dokumentów, odnoszących się do zasad prowadzenia doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz zatrudnienie osób, odpowiedzialnych za realizację doradztwa

Z informacji uzyskanych od dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych wynika, iż w 41,1% badanych szkół, istnieje opracowany dokument, który zawiera treści odnoszące się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce. Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych²⁵, statut publicznego liceum profilowanego, czy szkoły zawodowej, określa w szczególności organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa oraz zajęć, związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, a także organizację współdziałania szkoły z po-

²⁵ Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, załącznik nr 4, ramowy statut publicznego liceum profilowanego § 2. 1. pkt 9. <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20010610624>.

radniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami, świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom.

Oprócz posiadania odpowiedniego dokumentu, przede wszystkim istotna jest jego zawartość, przydatnymi mogą się tu okazać standardy jakości kształcenia zawodowego, opracowane przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, który odnosi się do szkół zawodowych, jednak wiele z zaprezentowanych, w opracowaniu standardów można wykorzystać w każdym z typów szkół. Wytyczne dotyczą także doradztwa edukacyjno-zawodowego, które według wypracowanego standardu powinno brzmieć: „Szkoła wspiera ucznia w doskonaleniu oceny trafności wyboru zawodu, w podjęciu decyzji w zakresie dalszego kształcenia lub ewentualnego przekwalifikowania się i przygotowuje ucznia do odnalezienia się na rynku pracy”²⁶. W dążeniu do osiągnięcia założonych celów, przydatne mogą okazać się kryteria czyli „zbiór uszczegółowionych oczekiwań, zapewniających osiągnięcie określonego standardu”²⁷. Kryteria te dotyczą:

- Zapewnienia uczniom dostępu do kompleksowych usług doradczych;
- Osoba, realizująca zadania z zakresu doradztwa, aktywnie uczestniczy w procesie rekrutacji uczniów do szkoły;
- Prowadzenia współpracy na rzecz doradztwa zawodowego z:
  - poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
  - placówką doskonalenia nauczycieli,
  - pracodawcami lokalnego rynku pracy,
  - z instytucjami zewnętrznymi (partnerstwo lokalne);
- Działania z zakresu doradztwa zawodowego, wykonywane przez doradców lub inne osoby realizujące zadania z tego zakresu, podlegają monitorowaniu i ewaluacji²⁸.

Zdefiniowane w ten sposób oczekiwania, powinny być stale monitorowane i dopasowane do zmieniających się pozostałych czynników, poprzez określenie zakładanych wskaźników. Jednym ze wskaźników, będącym wytyczną z zakresu ewaluacji, mogą być „wnioski wynikające z ewaluacji wykorzystywane do planowania zmian, służących podniesieniu jakości usług doradczych, a także ocenianie jakości usług doradczych i podejmowanie działań, w celu uzyskania informacji, dotyczących losów absolwentów, w tym m.in.:

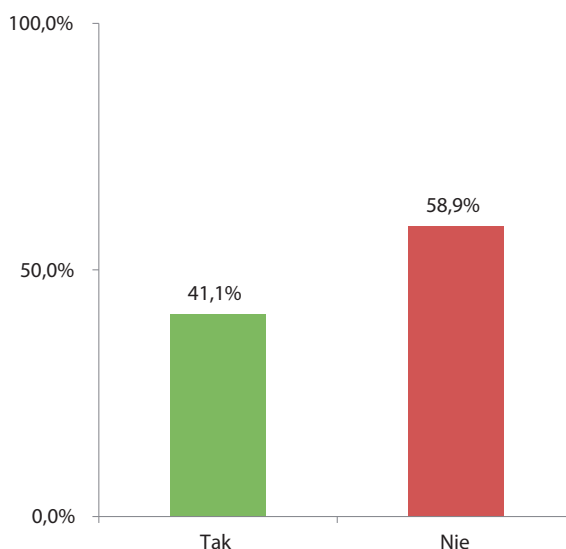
- dalszej ścieżki edukacyjnej absolwenta,
- podjęcia zatrudnienia po ukończeniu szkoły, (w tym: trudności związanych z poszukiwaniem pierwszej pracy z wyuczonym zawodem, podjęcia zatrudnienia u pracodawców, u których jako uczniowie szkoły zawodowej uczestniczyli w realizacji praktycznej nauki zawodu)”.

²⁶ A. Dąbrowska, H. Grządziel, M. Kaczmarek, I. Kos-Górczyńska, A. Stańczyk, Standardy Jakości Kształcenia Zawodowego, KOWEŻiU, Warszawa 2013, s. 16.

²⁷ Ibidem s. 5.

²⁸ Ibidem s. 16.

**Wykres 33. Posiadanie przez szkoły ponadgimnazjalne woj. zachodniopomorskiego, w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) zapisów odnoszących się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce
n=56**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Doradca zawodowy był zatrudniony jedynie w 26,8% szkół ponadgimnazjalnych z województwa zachodniopomorskiego, które wzięły udział w badaniu. Rzadziej w placówkach pracują psycholodzy (22,9%), natomiast prawie wszystkie szkoły, w swojej kadrze, mają do dyspozycji pedagoga (94,5%).

Tabela 5. Stan zatrudnienia, w szkołach/placówkach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, osób oferujących pomoc psychologiczno-pedagogiczną

	Tak		Nie		Ogółem
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność
PSYCHOLOG	11	22,9%	37	77,1%	48
PEDAGOG	52	94,5%	3	5,5%	55
DORADCA ZAWODOWY	11	26,8%	30	73,2%	41

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Z uzyskanych danych wynika również, iż wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku doradcy zawodowego, wykonują także dodatkowe zadania, zazwyczaj jest to pełnienie roli pedagoga, realizacja zadań nauczyciela, bądź też sprawowanie funkcji dyrektorskich.

Tabela 6. Wykonywanie dodatkowych zadań przez osobę zatrudnioną w szkole ponadgimnazjalnej woj. zachodniopomorskiego na stanowisku doradcy zawodowego

	Tak		Nie		Ogółem
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność
W zespole szkół	6	66,7%	3	33,3%	9
ZSZ	5	55,6%	4	44,4%	9
Technika	4	100,0%	0	0,0%	4
LO	11	73,3%	4	26,7%	15
Inne	3	42,9%	4	57,1%	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Zdecydowana większość dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych chciałaby zatrudnić doradcę zawodowego w swojej placówce. Największy odsetek pozytywnych odpowiedzi wystąpił w przypadku zasadniczych szkół zawodowych 100,0% oraz techników 75,0%. Najniższy odsetek odnotowano w przypadku szkół o typie innym niż wskazano w kwestionariuszu – 42,9%.

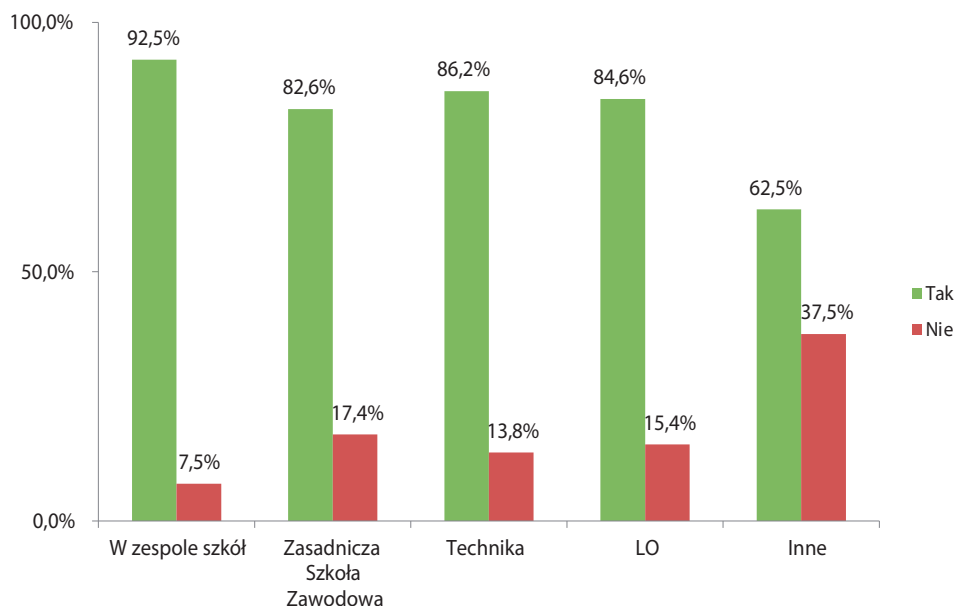
Tabela 7. Chęć zatrudnienia, wyrażana przez dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, doradcy zawodowego w kierowanej placówce oświatowej

	Tak		Nie		Ogółem
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność
W zespole szkół	20	74,1%	7	25,9%	27
ZSZ	2	100,0%	0	0,0%	2
Technika	12	75,0%	4	25,0%	16
LO	11	73,3%	4	26,7%	15
Inne	3	42,9%	4	57,1%	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Analizując rozkład odpowiedzi, odnośnie realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego, zdecydowana większość przedstawicieli szkół deklaruje, iż w jej placówce takie działania są realizowane. Największy odsetek odpowiedzi potwierdzających odnotowano w zespołach szkół (92,5%), w pozostałych typach szkół (zasadnicze szkoły zawodowe, technika i licea ogólnokształcące) wskaźnik ten osiągnął wielkość ponad 80%. Usługi poradnictwa zawodowego w mniejszym stopniu są realizowane przez szkoły, które zostały zaliczone do kategorii „inne” ze względu na to, iż są to w większości szkoły policealne.

Wykres 34. Realizowanie zadań z zakresu poradnictwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego n=59

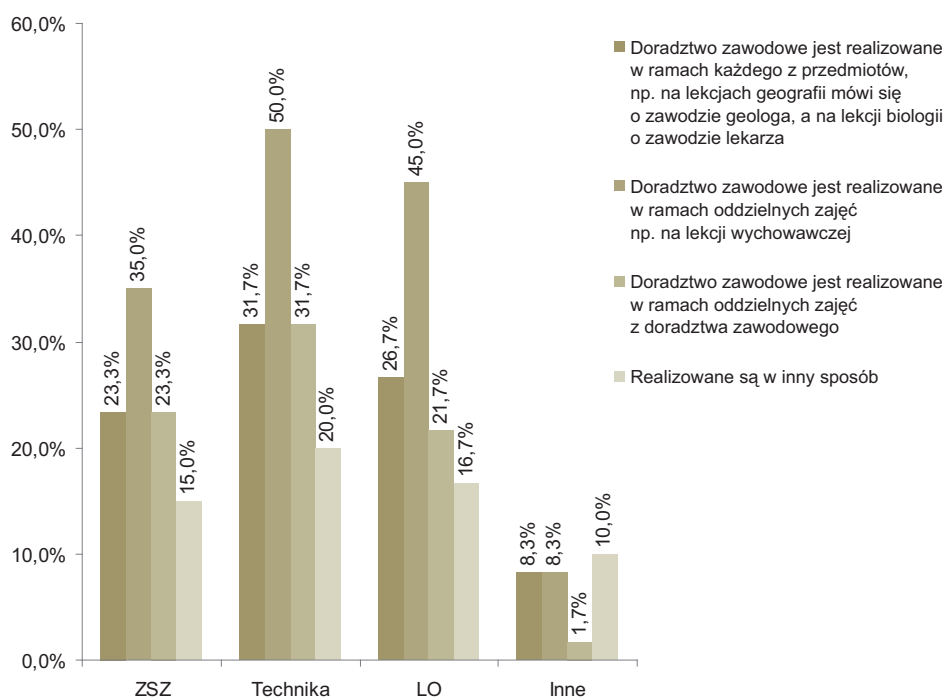

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W szkołach ponadgimnazjalnych prowadzone są różne modele realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego, przede wszystkim odbywa się ono w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej. Mniej popularnym, ale również stosowanym modelem jest doradztwo, realizowane w ramach każdego z przedmiotów, np. na lekcjach geografii mówi się o zawodzie geologa, a na lekcji biologii o zawodzie lekarza itp. Oddzielne zajęcia z doradztwa zawodowego prowadzone są w przypadku techników (31,7%), zasadniczych szkół zawodowych (23,3%) oraz liceów ogólnokształcących (21,7%). Sposób prowadzenia zajęć z poradni-

ctwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych nie różni się zatem znacząco od doradztwa, oferowanego w szkołach gimnazjalnych. Choć wydawałoby się, że w tym przypadku podejście do zajęć z poradnictwa zawodowego będzie dużo bardziej efektywne i odpowiednio przygotowane, z uwagi na bardzo ważne decyzje, dotyczące dalszego kształcenia lub kariery zawodowej, które będą musieli podjąć uczniowie, kończący szkołę.

**Wykres 35. Model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego, obecnie funkcjonujący w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, w podziale na typ szkoły – odpowiedzi dyrektora szkoły
n=60**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Zdecydowana większość szkół, które wzięły udział w badaniu, nie prowadzi ośrodków, których celem byłoby kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu. Jedynie 15,3% placówek deklaruje, iż posiada takie ośrodki, w większości jest to Szkolny Ośrodek Kariery.

Badanie zawierało również pytania, dotyczące form doradztwa edukacyjno-zawodowego, realizowanych przez placówki oświatowe. Respondenci deklarowali, iż bardzo często stosowanymi formami są spotkania z przedstawicielami szkół lub uczelni oraz organizacja lub udział w targach edukacyjnych czy targach pracy. Osoby, zajmujące się realizacją zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych, nie inicjują spotkań z przedstawicielami OHP m.in. w ramach zajęć Mobilnych Centrów Edukacji Zawodowej. Rzadko również organizowane są spotkania z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej. Większość szkół nie prowadzi także zajęć warsztatowych służących zapoznaniu uczniów z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym, równie rzadko w szkole, tworzone są multimedialne centra informacji z dostępem do Internetu.

Tabela 8. Formy doradztwa edukacyjno-zawodowego, realizowane w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego lub poza nimi (gdzie 0 oznacza „w ogóle nie stosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)

	0	1	2	3	4	5	6	Ogółem
	Liczebność							
Organizacja/udział w targach edukacyjnych/targach pracy	2	5	6	12	7	16	8	56
Indywidualne porady zawodowe	2	7	3	7	16	12	7	54
Spotkania z przedstawicielami szkół lub uczelni	5	5	2	8	19	11	8	58
Warsztaty/zajęcia grupowe w zakresie rozwoju osobistego, przygotowania do wejścia na rynek pracy itp.	7	2	6	8	13	9	5	50
Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych/akademickich biur karier	7	7	4	5	15	8	6	52
Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza	10	4	6	12	7	5	4	48
Spotkania z przedstawicielami zawodów	12	3	8	11	7	2	5	48
Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy lub Wojewódzkiego Urzędu Pracy	12	6	7	4	6	5	3	43

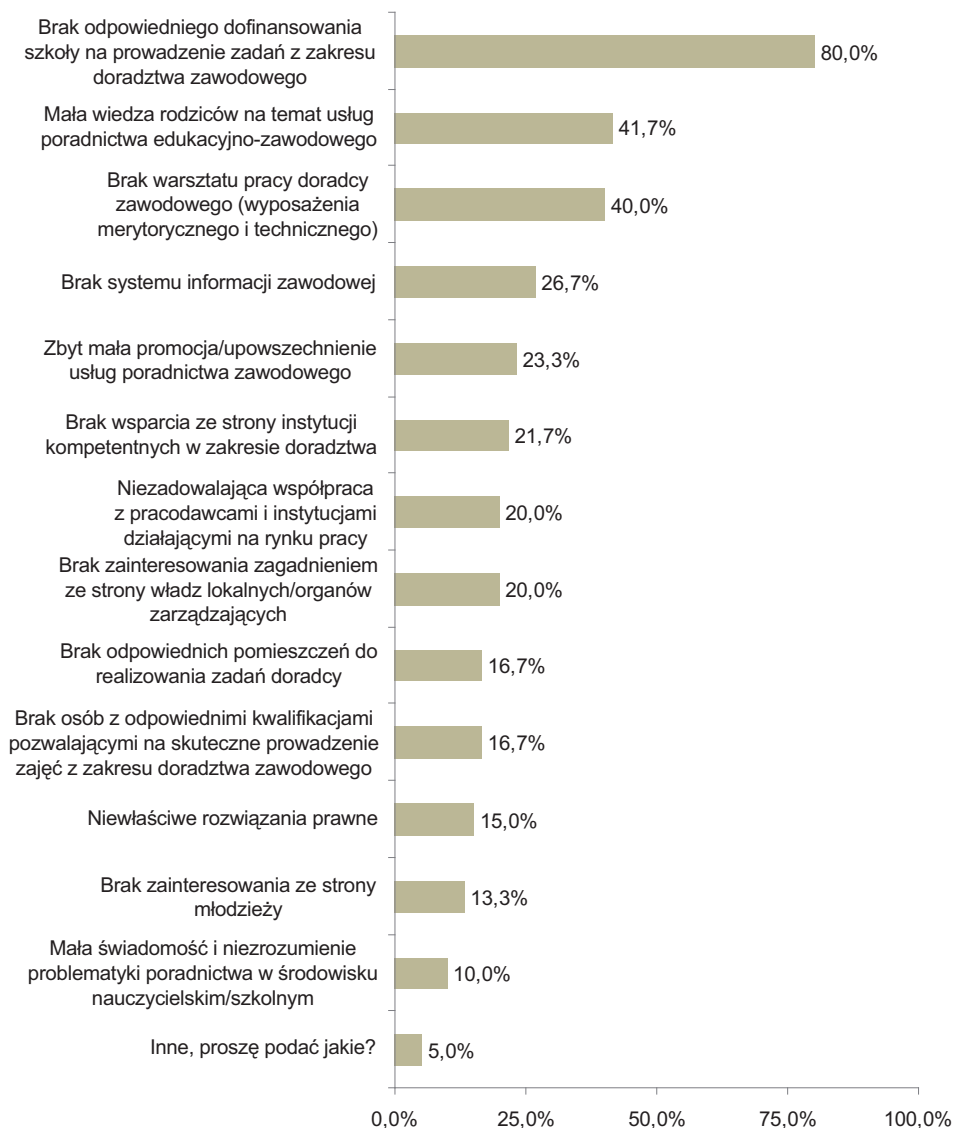
Spotkania ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej	13	8	4	4	11	6	1	47
Spotkania z przedstawicielami OHP, zajęcia Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej	17	2	9	6	3	3	2	42
Inne	6	1	0	0	1	1	0	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

4.3 Bariery, występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych

Główną przeszkodą w rozwoju doradztwa w opinii dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych jest brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie tego typu działań – 80,0%. Następnie wskazano na małą wiedzę rodziców na temat usług poradnictwa zawodowego – 41,7% oraz w 40,0% na brak warsztatu pracy doradcy zawodowego, (przede wszystkim w zakresie wyposażenia merytorycznego oraz technicznego). Istotnym problemem jest także brak wypracowanego systemu informacji zawodowej – 26,7%, a także zbyt mała promocja/upowszechnienie usług poradnictwa zawodowego – 23,3%. Zatem szkoły ponadgimnazjalne borykają się z podobnymi problemami, utrudniającymi rozwój doradztwa zawodowego w ich placówkach, jak gimnazja.

**Wykres 36. Bariery rozwoju doradztwa zawodowego w szkolnictwie
w opinii dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych
n=60**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

4.4 Instytucje zewnętrzne oraz podmioty wewnętrzne, z którymi szkoły ponadgimnazjalne współpracują w ramach realizacji doradztwa

Zadania z zakresu doradztwa zawodowego są w większości konsultowane z radą pedagogiczną 65,0%, a także przedstawicielem powiatowego urzędu pracy – 48,3%, jak również w wyniku konsultacji z pracodawcami – 45,0% wskazań. Spośród innych partnerów, konsultacje odbywają się także we współpracy z Izbami Rzemieślniczymi, organizacjami pozarządowymi oraz w wyniku prowadzonych badań potrzeb uczniów.

Wykres 37. Zakres konsultacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=60

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

4.5 Opinie dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów

Z opinii dyrektorów szkół gimnazjalnych wynika, że największy wpływ na podejmowane przez uczniów decyzje odnośnie wyborów zawodowych, mają rówieśnicy (koledzy/koleżanki), następnie doradca zawodowy. Istotne znaczenie mają również opinie rodziców. Następne miejsca, według średniej uzyskanych ocen, zajmują nauczyciele: przedmiotu o raz wychowawcy, a także pedagog. Dyrektorzy wskazywali również, że na decyzje zawodowe ucznia w mniejszym stopniu ma wpływ psycholog,

Tabela 9. Wpływ osób na wybory zawodowe uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)

	1	2	3	4	5	6	Ogółem
	Liczebność						
Koledzy/koleżanki	0	2	4	14	19	8	47
Doradca zawodowy	3	4	3	9	7	10	36
Rodzice	1	3	10	15	10	9	48
Nauczyciele przedmiotu	1	5	10	18	8	5	47
Nauczyciele–wychowawcy	1	7	7	20	10	4	49
Pedagog	3	6	7	17	10	3	46
Decyzja jest podejmowana przez ucznia samodzielnie	1	4	18	9	11	3	46
Psycholog	6	3	7	10	3	4	33
Inne osoby	4	1	1	1	0	1	8
Nie wiem/trudno powiedzieć	7	0	0	1	0	2	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W opinii doradców zawodowych, o wyborze przez uczniów dalszych kierunków kształcenia, decydują w bardzo dużej mierze obiegowa opinia na temat szkoły oraz sytuacja materialna rodziny. Następne miejsce (według średniej ocen), zajmują zainteresowania ucznia, a także odległość szkoły od miejsca zamieszkania ucznia. W najmniejszym stopniu o wyborze ścieżki kariery decydują takie czynniki jak: praca z doradcą zawodowym, miejsce szkoły w rankingu czy sytuacja na lokalnym rynku pracy.

Tabela 10. Wpływ dodatkowych czynników na wybór przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych danej szkoły/kierunku kształcenia (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)

	1	2	3	4	5	6	Ogółem
	Liczebność						
Obiegowa opinia na temat szkoły	0	1	2	12	25	10	50
Sytuacja materialna rodziny	0	2	2	19	14	13	50
Zainteresowania ucznia	0	1	6	10	28	4	49
Odległość szkoły od miejsca zamieszkania ucznia	0	2	8	18	14	8	50
Zwiększenie szans na znalezienie pracy	1	0	12	10	20	6	49
Sytuacja na lokalnym rynku pracy	4	3	11	9	14	5	46
Miejsce szkoły w rankingu	3	6	12	12	12	2	47
W wyniku pracy z doradcą zawodowym	4	8	9	10	8	1	40
Decyduje przypadek	3	10	18	12	3	1	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

4.6 Ocena, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, dotychczasowego stanu realizacji doradztwa zawodowego w oświacie

W opinii dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych realizacja zadań z zakresu doradztwa zawodowego przez szkoły jest koniecznym zadaniem placówki, wynikającym z jej misji, a także najlepszym sposobem zapoznania uczniów z przyszłością dotyczącą pracy zawodowej. 31,7% dyrektorów stwierdziło, że doradztwo zawodowe jest jednym ze sposobów walki z bezrobociem. Jedynie 5,0% uznało, że jest to dodatkowe obciążenie dla szkoły.

Wykres 38. Opinie, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodnio-pomorskiego, dotyczące realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego przez szkoły, wynikające głównie z rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
n=60

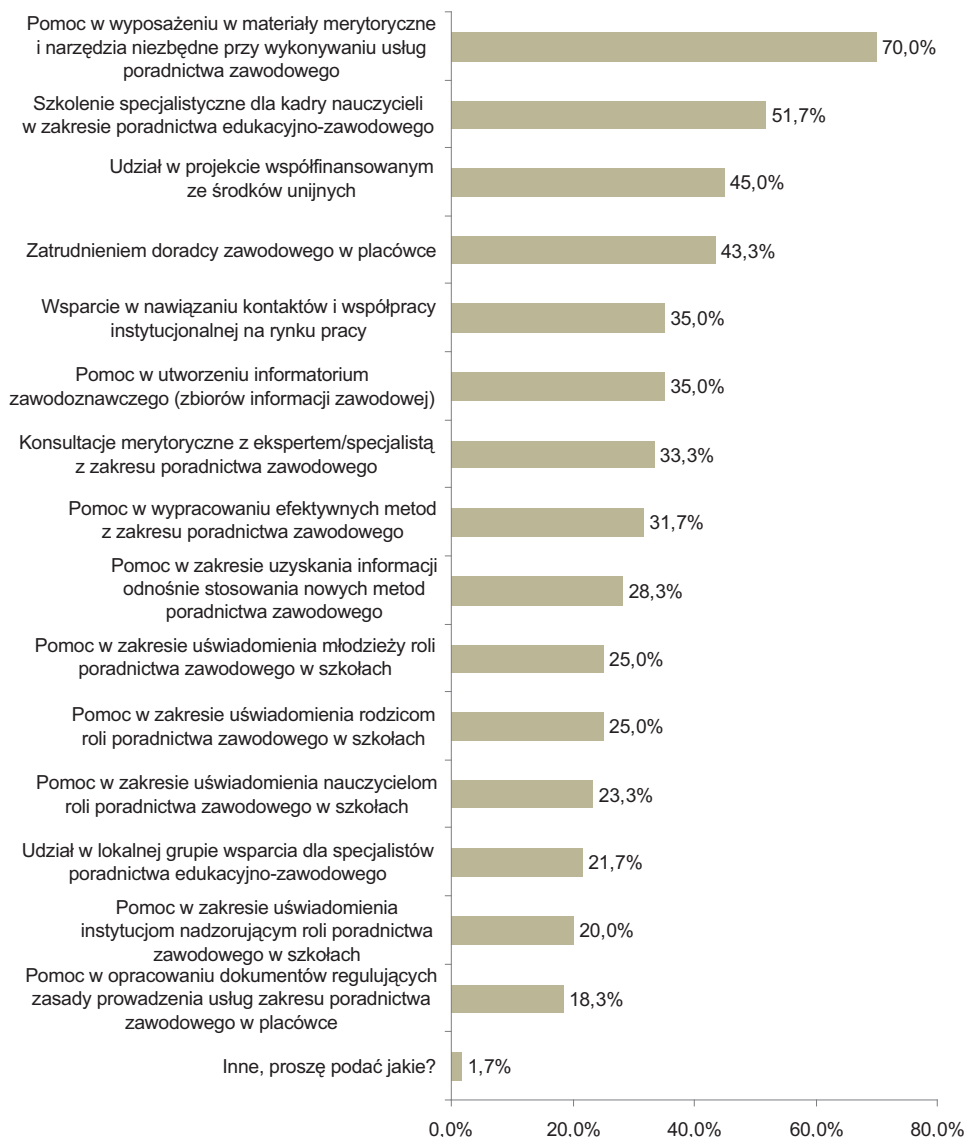
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Wsparcie, jakiego oczekują dyrektorzy szkół przy realizacji usług z zakresu doradztwa, to doposażenie w materiały, narzędzia i metody poradnictwa zawodowego, niezbędne przy wykonywaniu tego rodzaju usług (70,0%), a także specjalistyczne szkolenie dla nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego (51,7%). Respondenci wskazali również na chęć udziału w projekcie unijnym, współfinansowanym ze środków unijnych (45,0%). 43,3% wyraża chęć zatrudnienia doradcy zawodowego w placówce.

Wykres 39. Wsparcie, oczekiwane przez dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, w zakresie realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego

n=60

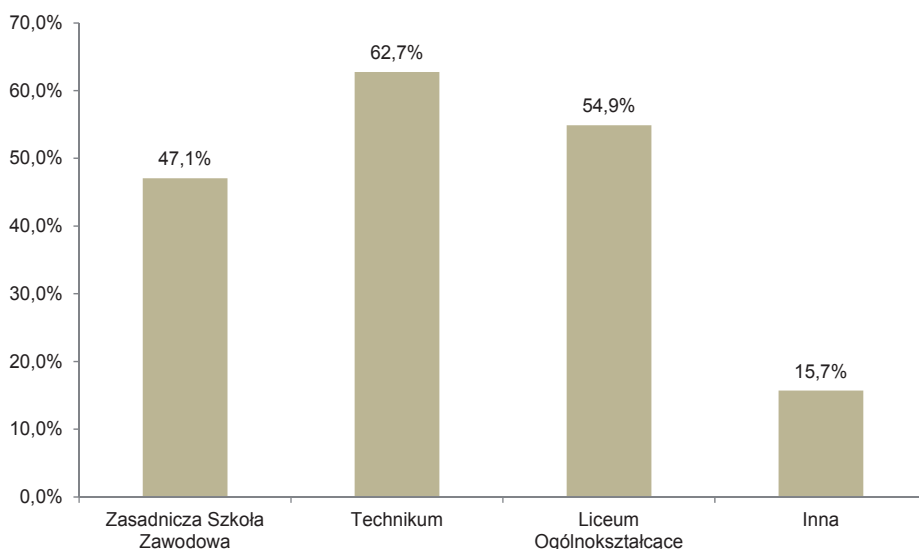
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

5. Szkoły ponadgimnazjalne – opinie doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego

Badanie obejmowało również opinie doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego). Informacje, które uzyskano dają pełny obraz stanu doradztwa zawodowego w szkołach z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Wykres 40. Podział respondentów ze względu typ szkoły/placówki oświatowej ponadgimnazjalnej woj. zachodniopomorskiego
n=51

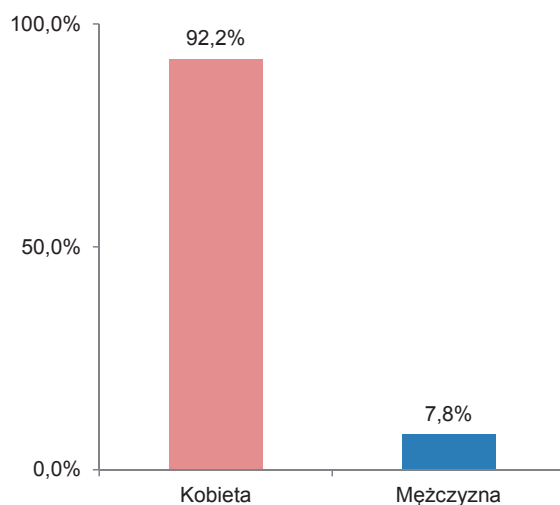
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

5.1 Informacje odnośnie doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego

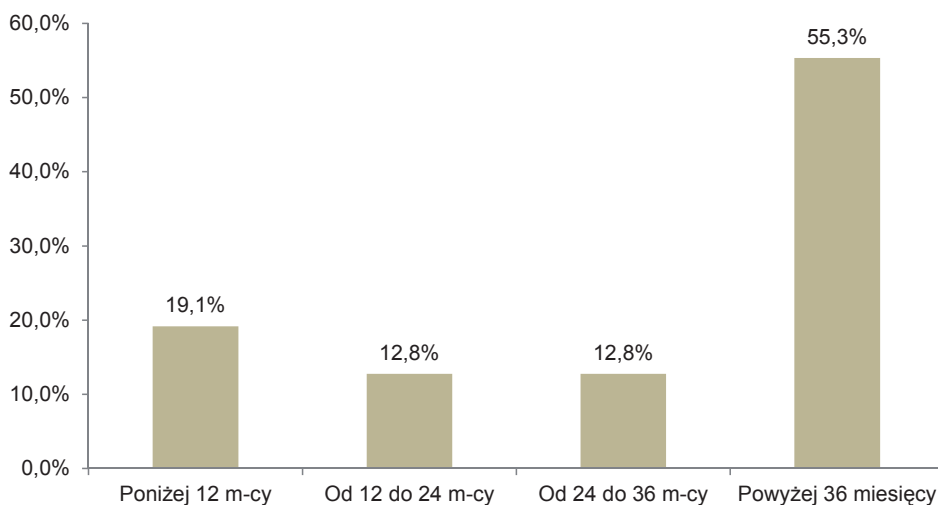
Zdecydowana większość osób realizujących zadania z zakresu poradnictwa zawodowego to kobiety 92,2%. 55,3% pełni obowiązki, bądź pracuje na stanowisku doradcy zawodowego powyżej 36 miesięcy.

**Wykres 41. Płeć doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego) w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=51**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

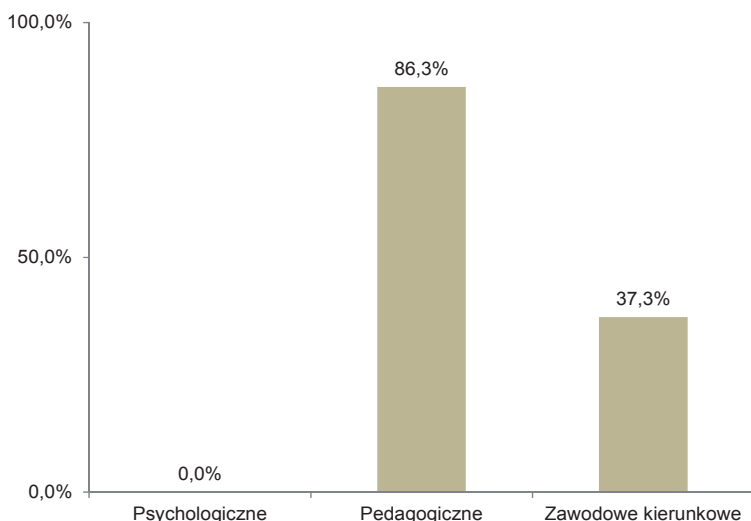
**Wykres 42. Okres wykonywania zadań z zakresu doradztwa zawodowego, pracowników szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=47**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wykształceniem pedagogicznym legitymuje się 86,3% osób pełniących obowiązki doradcy zawodowego w placówkach szkolnych. 37,3% zdobyło przygotowanie zawodowe kierunkowe.

**Wykres 43. Wykształcenie doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego) w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=51**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

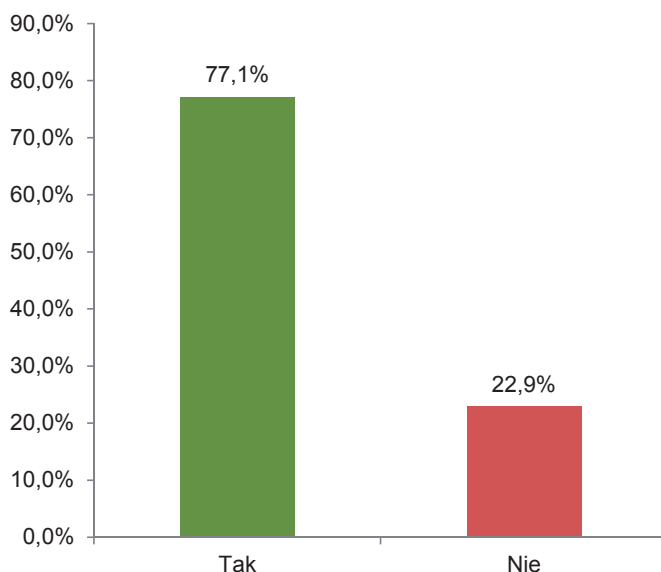
Doradcy zawodowi lub osoby pełniące tę funkcję w szkołach, łączą swoją pracę z etatem nauczyciela, deklaruje to 60,8% z nich, dodatkowo 25,5% pełni rolę wychowawcy klasy. Zarówno, jak w przypadku osób pełniących tę funkcję w gimnazjum, również w szkołach ponadgimnazjalnych, zjawisko łączenia wielu stanowisk oraz wykonywania dodatkowych zadań jest dość powszechne. Równie często, jak w przypadku szkół gimnazjalnych, pedagog pełni obowiązki specjalisty w dziedzinie planowania kariery zawodowej.

Mnogość wykonywanych zadań i sprawowanych funkcji przez osoby zajmujące się pomocą w zakresie doradztwa zawodowego, potwierdzają również wyniki odpowiedzi na pytanie czy osoby te wykonują dodatkowe zadania. Zdecydowana większość (77,1%) deklaruje, iż są to zadania związane m.in. z nauczaniem młodzieży, sprawami wychowawczo-pedagogicznymi czy też pracami administracyjnymi.

Wykres 44. Wykonywanie, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dodatkowych zadań poza pracą jako doradca zawodowy

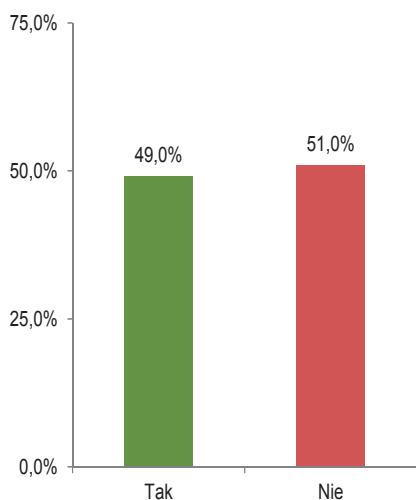
n=48

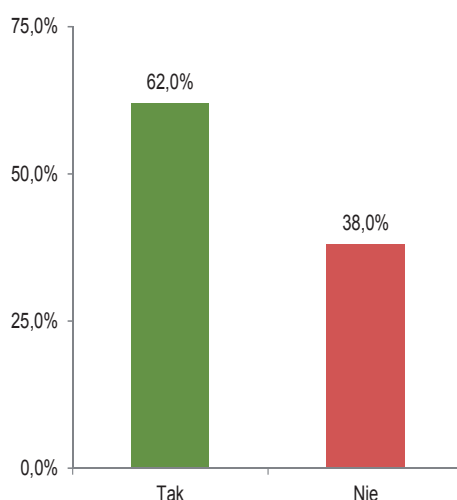
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Studia z doradztwa zawodowego ukończyło 49,0% osób sprawujących funkcję doradcy zawodowego, natomiast kursy w tym kierunku posiada 62,0%. Ważnym elementem w warsztacie pracy szkolnego doradcy zawodowego, oprócz doświadczenia w pracy z młodzieżą oraz umiejętnościami pedagogicznymi, jest jego wiedza merytoryczna w tym zakresie. Dobrym rozwiązaniem jest więc uzupełnienie swoich kwalifikacji poprzez pozyskiwanie niezbędnej wiedzy w trakcie studiów, a także ciągle podnoszenie (uzupełnianie) kompetencji poprzez kursy, szkolenia oraz uczestnictwo w seminariach czy konferencjach służących wymianie doświadczeń.

**Wykres 45. Ukończenie studiów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=51**

**Wykres 46. Ukończenie dodatkowych kursów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego
n=50**

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W przypadku szkół ponadgimnazjalnych, województwa zachodniopomorskiego do najczęściej realizowanych form doradztwa edukacyjno-zawodowego należały indywidualne i grupowe porady udzielane uczniom, organizowanie dni otwartych w szkole, a także spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych. Popularną formą jest także uczestnictwo młodzieży w targach edukacyjnych lub targach pracy w trakcie których, istnieje możliwość zapoznania się z ofertą szkół oraz pracodawców z regionu.

Tabela 11. Zakres realizowanych form doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego lub poza nimi (gdzie 0 oznacza „w ogóle nie stosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)

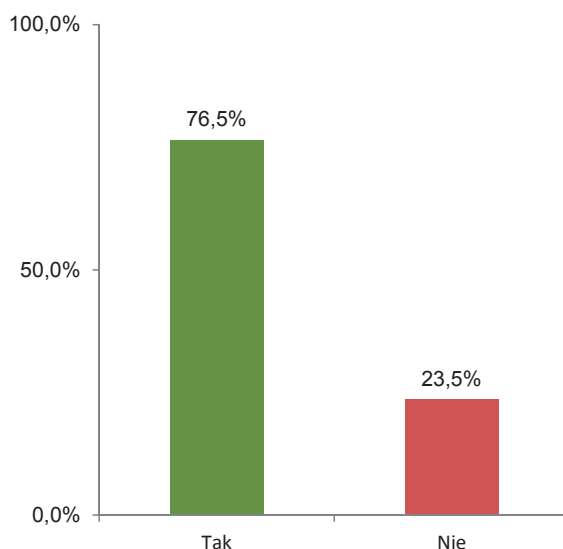
	0	1	2	3	4	5	6	Ogółem
	Liczebność							
Udzielanie indywidualnych porad uczniom	3	2	3	7	10	12	12	49
Udzielanie indywidualnych porad rodzicom uczniów	5	10	8	8	5	8	1	45
Udzielanie grupowych porad uczniom	2	1	3	10	11	16	6	49
Udzielanie grupowych porad rodzicom uczniów	15	6	6	7	3	2	0	39
Organizowanie spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni	3	3	1	12	10	11	8	48
Pomoc w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery	3	5	5	8	8	8	7	44
Badania (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w placówce	11	6	3	7	7	3	2	39
Zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej	2	3	8	6	13	9	3	44
Zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową	6	1	5	7	12	10	4	45
Zajęcia warsztatowe udoskonalające umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania	3	1	5	9	14	5	4	41
Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej	1	3	2	9	7	12	10	44
Tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu	14	3	2	5	1	3	4	32

Organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości (promowanie zainteresowań, umiejętności, twórczej postawy uczniów)	6	4	5	4	5	10	2	36
Organizowanie dni otwartych szkoły	1	3	2	4	8	16	9	43
Wymiany uczniowskie organizowane z innymi szkołami w kraju i za granicą	14	1	6	5	4	3	2	35
Organizowanie uczniowskiego wolontariatu	7	2	4	6	5	7	6	37
Spotkania z przedstawicielami Ochotniczego Hufca Pracy, zajęcia Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej	10	1	7	3	11	4	2	38
Organizacja/udział w targach edukacyjnych/targach pracy	0	2	2	7	14	12	9	46
Spotkania z przedstawicielami zawodów	8	4	5	7	8	1	1	34
Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza	6	2	5	9	8	4	3	37
Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem lub doradcą zawodowym	8	1	4	5	11	7	1	37
Inne formy	5	0	1	0	2	0	1	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W celu zapewnienia odpowiednich warunków przy realizacji usług doradztwa edukacyjno-zawodowego (zwłaszcza indywidualnych porad), konieczne jest posiadanie odpowiedniego lokum. Większość respondentów (76,5%) deklaruje, iż ma możliwość udzielania indywidualnych porad uczniom w osobnym pomieszczeniu (pokoju/gabinie).

**Wykres 47. Możliwość skorzystania w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego z oddzielnego pokoju/gabinetu, w którym można udzielać indywidualnych porad uczniom
n=51**

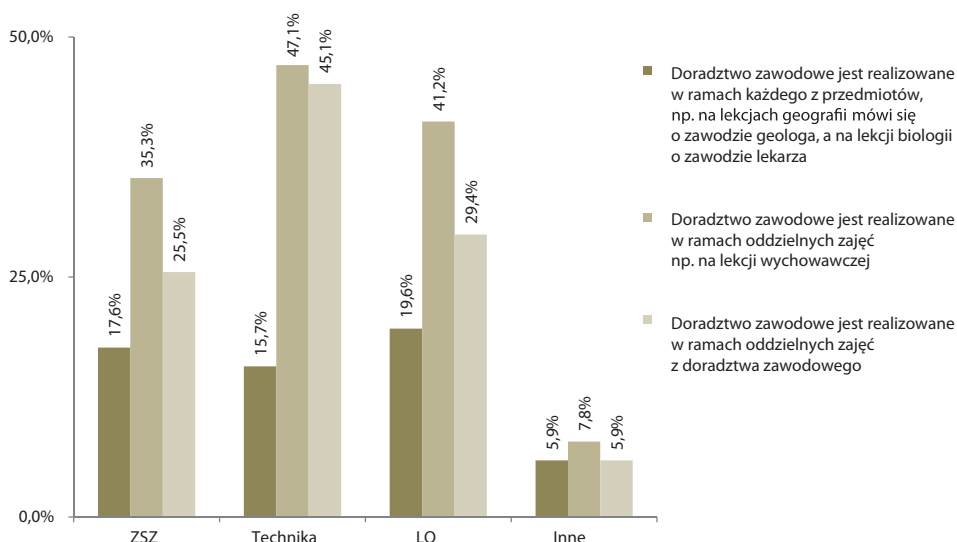

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

5.2 Model realizacji zadań z zakresu doradztwa funkcjonujący w szkołach ponadgimnazjalnych

Z opinii osób realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych wynika, iż najbliższy jest im model prowadzenia poradnictwa, realizowany w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej lub jest ono prowadzone w ramach oddzielnych zajęć.

Wykres 48. Model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego obecnie realizowany w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego w podziale na typ szkoły – odpowiedzi doradcy zawodowego n=51

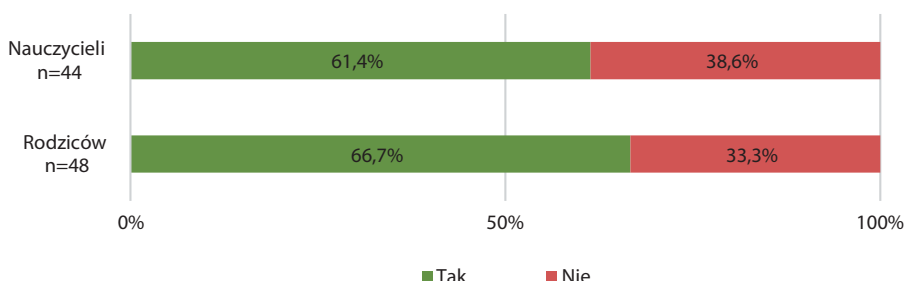

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że usługi doradcze są skierowane nie tylko do ich głównych odbiorców czyli uczniów, ale w większości także do rodziców oraz nauczycieli. Niezwykle istotne jest, aby prowadzony przez daną placówkę system poradnictwa, uwzględniał rolę najbliższego otoczenia na decyzje podejmowane przez młodzież oraz jej wpływ na wybory zawodowe. „Rodzina jest tą pierwszą i podstawową komórką, w której od lat najmłodszych kształtują się pojęcia moralne dziecka, jego postawy, przekonania, wartości, zainteresowania i aspiracje, stosunek do nauki i pracy. Nie można więc nie uwzględnić rodziny w systemie przygotowania dzieci i młodzieży do wyboru zawodu i szkoły. W wielu rodzinach kształtują się i są kultywowane tradycje zawodowe. Od rodziny więc w dużej mierze zależy zapewnienie młodemu pokoleniu pomyślnego startu szkolnego i zawodowego, stanowiącego podstawy ich przyszłego życia”.²⁹

²⁹ S. Szajek: *System orientacji i poradnictwa zawodowego*, Warszawa 1989, PWN, s.57.

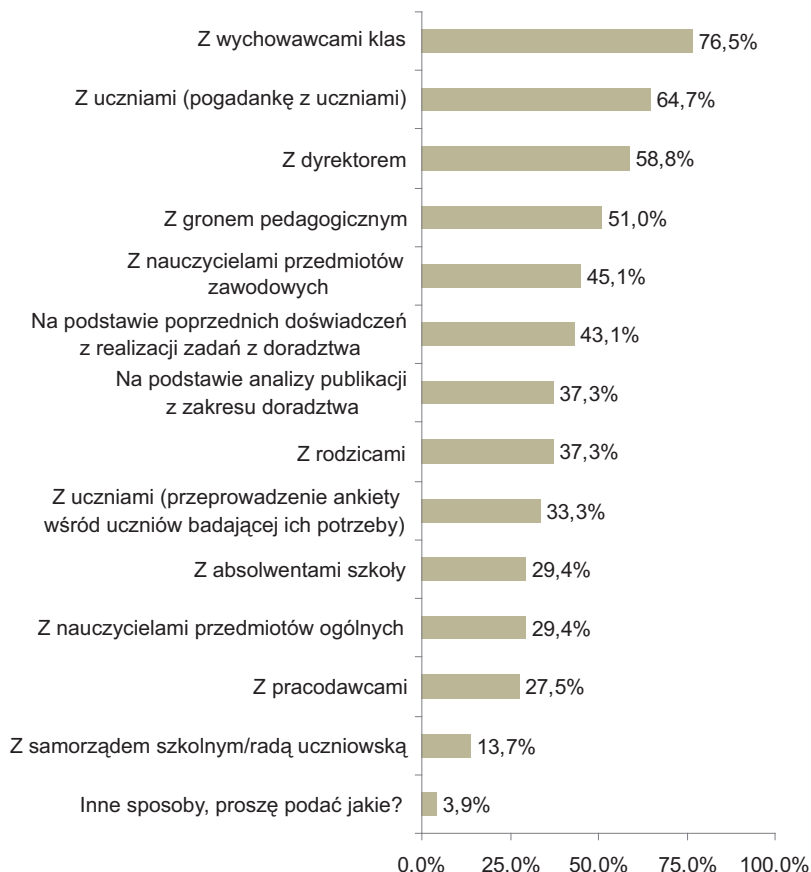
Wykres 49. Czy usługi doradcze realizowane w szkole/placówce ponadgimnazjalnej skierowane są również do:

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Usługi doradcze realizowane są przy współpracy z wychowawcami klas (76,5%) oraz pogadankę z uczniami (64,7%). Kolejnym krokiem jest także przeprowadzenie konsultacji z dyrektorem (58,8%). W przypadku 51,0% konsultacje prowadzone są również w gronie pedagogicznym, bądź z nauczycielami przedmiotów zawodowych (45,1% wskazań). Z doświadczenia uzyskanego na podstawie poprzednich realizacji zadań w tym zakresie, bazuje 43,1% respondentów. Ustalanie obszaru prowadzonych usług doradczych na podstawie analizy publikacji w tym obszarze, deklaruje 37,3% respondentów. Jednymi z najrzadziej stosowanymi formami konsultacji jest prowadzenie dialogu z samorządem szkolnym/radą uczniowską (13,7%), a także uzyskanie pomocy ze strony pracodawców (27,5%).

Wykres 50. Zakres konsultacji realizowanych przez doradców zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego usług doradczych n=51

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

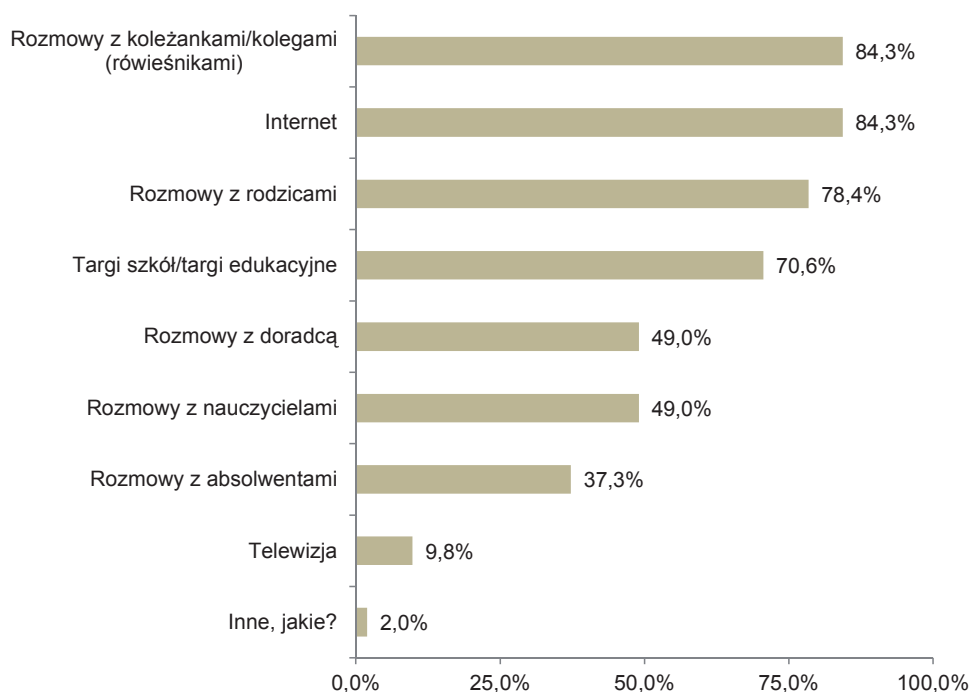
5.3 Opinie doradców zawodowych szkół ponadgimnazjalnych na temat wyborów edukacyjno-zawodowych uczniów

W opinii doradców zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych (osób wykonujących zadania w tym zakresie), uczniowie przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia najczęściej konsultują się z rówieśnikami (84,3%). Kolejnym źródłem informacji jest Internet 84,3%. W dużym stopniu na ich wybór mają również rozmowy z rodzicami (78,4%), następnie oferty prezentowane przez placówki na targach

szkół lub edukacyjnych – 70,6%. Prawie połowa uczniów szkół ponadgimnazjalnych w opinii doradców zawodowych, konsultuje się z nimi lub z nauczycielami, w zakresie wyboru dalszej ścieżki kariery.

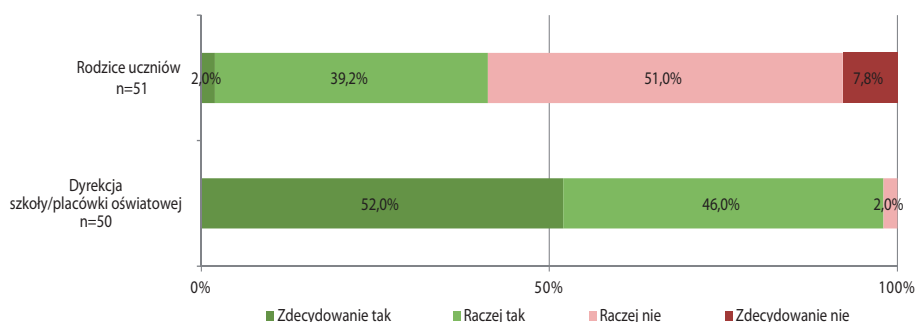
Wykres 51. Źródła, które zdaniem doradców zawodowych/osób pełniących funkcję doradcy w szkole ponadgimnazjalnej woj. zachodniopomorskiego, są najczęściej wykorzystywane przez uczniów przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia
n=51

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Z opinii doradców zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych wynika, iż dyrekcja szkoły, zdecydowanie lub raczej wykazuje zainteresowanie realizacją usług z zakresu doradztwa zawodowego w placówce. Natomiast w mniejszym stopniu takie zainteresowanie wykazują rodzice uczniów. Z doświadczenia doradców zawodowych wynika, że rodzice raczej nie są zainteresowani tego typu wsparciem dla swoich podopiecznych – 51,0% lub też zdecydowanie są temu przeciwni – 7,8%. Pozytywne nastawienie wykazuje 41,2% doradców zawodowych, oceniających postawę rodziców.

Wykres 52. Wykazywane zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego

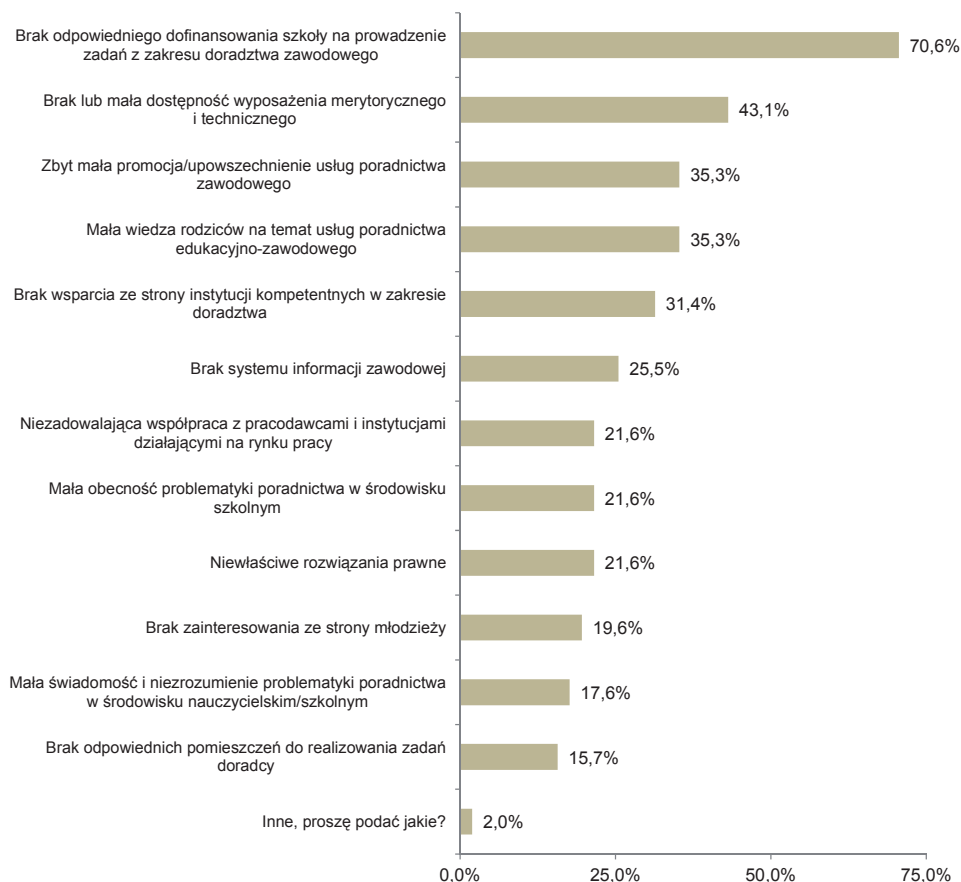

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

5.4 Bariery występujące w prowadzeniu skutecznej edukacji w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych

Główną przeszkodą w rozwoju doradztwa w opinii doradców ze szkół ponadgimnazjalnych jest brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie tego typu działań – 70,6% wskazań. Następnie wskazano na brak lub małą dostępność wyposażenia merytorycznego i technicznego – 43,1%. Istotnym problemem jest także zbyt mała promocja/upowszechnienie usług poradnictwa zawodowego oraz mała wiedza rodziców na temat usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego – w obu przypadkach po 35,3%.

Wykres 53. Bariery rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego n=51

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

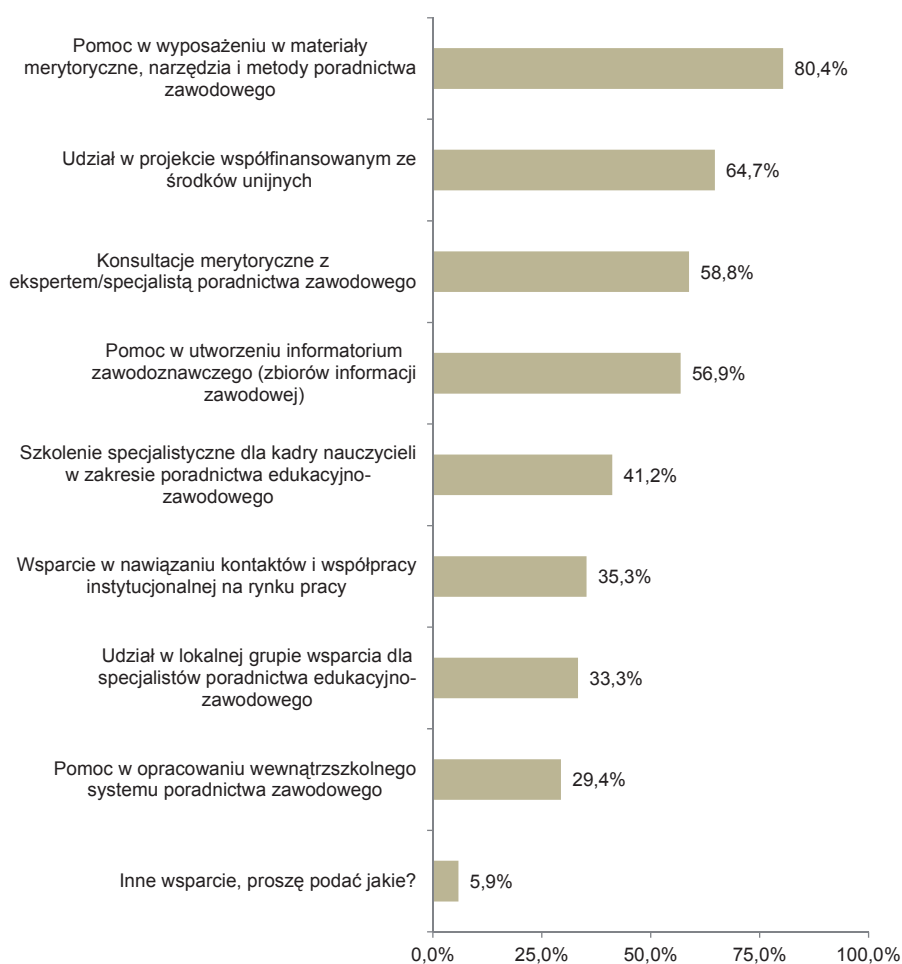
Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

5.5 Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych szkół ponadgimnazjalnych, w zakresie realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego

Wsparcie, jakiego oczekują doradcy zawodowi przy realizacji usług z zakresu doradztwa, to doposażenie w materiały, narzędzia i metody poradnictwa zawodowego niezbędne przy wykonywaniu tego rodzaju usług (80,4%), a także chęć

udziału w projekcie unijnym współfinansowanym ze środków unijnych (64,7%). Respondenci wskazali również na konsultacje merytoryczne z ekspertem/specjalistą poradnictwa zawodowego (58,8%). 56,9% wyraża potrzebę uzyskania pomocy w wyposażeniu w materiały merytoryczne, narzędzia i metody poradnictwa zawodowego.

Wykres 54. Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, w zakresie realizacji usług z doradztwa zawodowego
n=51

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Odpowiedzi nie sumują się do 100% ze względu na możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

6. Podsumowanie

Doradztwo edukacyjno-zawodowe staje się coraz bardziej popularną, choć wciąż mało znaną i niedocenioną formą wsparcia młodzieży, w podejmowaniu ważnych życiowych decyzji – począwszy od wyboru szkoły ponadgimnazjalnej, kierunku studiów – po decyzje o wyborze miejsca pracy. Wyniki badań pokazują, iż doradca zawodowy był zatrudniony jedynie w 12,6% szkół gimnazjalnych z województwa zachodniopomorskiego. Zdecydowana większość szkół (95,6%), nie prowadzi również ośrodków, których celem byłoby kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu. Spośród szkół gimnazjalnych, które nie zatrudniają doradcy zawodowego, chęć zatrudnienia osoby na tym stanowisku, wyraża 67,5% dyrektorów szkół/osób zarządzających, jednakże do największych przeszkód w ich zatrudnieniu, wskazywane są przede wszystkim finanse/budżet placówki (89,2% wskazań). Wsparcie, jakiego oczekują szkoły przy realizacji usług z zakresu doradztwa, to doposażenie w materiały i narzędzia niezbędne przy wykonywaniu tego rodzaju usług, a także szkolenie dla nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego. Respondenci wskazali również na możliwość udziału w projekcie współfinansowanym ze środków unijnych. Oczekują, także pomocy w zakresie uświadomienia rodzicom, roli poradnictwa zawodowego w szkołach. Doradcy zawodowi lub osoby pełniące tę funkcję w szkołach, łączą swoją pracę z etatem nauczyciela, deklaruje to 58,0% z nich. Jedynie 4,5% jest z wykształcenia psychologiem, natomiast 86,2% posiada wykształcenie pedagogiczne. 82,1% jest również wychowawcami klas. W opinii doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania w tym zakresie, uczniowie przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia najczęściej konsultują się z rodzicami (92,4%). W dużym stopniu na ich wybór mają również rozmowy z rówieśnikami (89,8%). Kolejnym źródłem informacji jest Internet 81,4%, następnie rozmowy z doradcą – 76,3%.

Główną przeszkodą w rozwoju doradztwa, w opinii doradców ze szkół ponadgimnazjalnych, jest brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie tego typu działań – 70,6% wskazań. Następnie wskazano na brak lub małą dostępność wyposażenia merytorycznego i technicznego – 43,1%. Istotnym problemem jest także zbyt mała promocja/upowszechnienie usług poradnictwa zawodowego oraz mała wiedza rodziców na temat usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego – w obu przypadkach po 35,3%. W opinii doradców zawodowych o wyborze przez uczniów dalszych kierunków kształcenia, decydują w bardzo dużej mierze zainteresowania ucznia oraz obiegowa opinia na temat szkoły, a także odległość szkoły od miejsca zamieszkania ucznia. Badanie zawierało ponadto pytania, dotyczące form doradztwa edukacyjno-zawodowego, realizowane przez placówki oświatowe. Respondenci deklarowali, iż bardzo często stosowanymi formami są spotkania z przedstawicielami szkół lub uczelni oraz organizacja lub udział w targach edukacyjnych czy targach pracy. W szkołach ponadgimnazjalnych wdrażane są różne modele realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego, przede wszystkim odbywa się ono w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej. Mniej

popularnym ale również stosowanym modelem jest doradztwo realizowane w ramach każdego z przedmiotów, np. na lekcjach geografii, mówi się o zawodzie geologa, a na lekcji biologii o zawodzie lekarza itp.

Swoistą puentą, podsumowującą wyniki badania, niech będą słowa dr Daniela Kukli z Wydziału Pedagogicznego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie: *„Bardzo powoli doradztwo zawodowe wchodzi do polskich szkół i w tym obszarze jest jeszcze dużo pracy (...). To właśnie młodych ludzi powinno się zachęcić do refleksji nad własną przyszłością edukacyjno-zawodową, a przede wszystkim wyposażyć w kompetencje planowania ścieżki rozwoju”*³⁰.

---

³⁰ W. Kuzitowicz, *Doradztwo kariery w szkołach zawodowych*, „Kształcenie zawodowe” nr 9/2013, <http://www.lcez.lublin.pl/pliki/szok/doradztwo%20kariery%20w%20szkolach%20zawodowych.pdf>, dostęp 07.02.2014 r.

7. Rekomendacje

1. Należy stworzyć standardowy program szkolnych zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego, określający m.in. podstawowy program pracy z uczniami, osoby odpowiedzialne za prowadzenie zajęć, zadania i obowiązki osób, odpowiedzialnych za doradztwo zawodowe w szkole.
2. Należy w każdej szkole powołać Szkolne Ośrodki Kariery, co będzie miało wpływ na usystematyzowanie działań w zakresie doradztwa zawodowego.
3. Należy upowszechniać wiedzę z obszaru poradnictwa zawodowego, zarówno wśród dyrektorów szkół, jak również wśród uczniów i ich rodziców, np. poprzez szeroką promocję doradztwa zawodowego.
4. Należy ustalić stałą część wydatków oświatowych, przeznaczonych na doradztwo zawodowe w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, co pozwoli na wypełnienie ustawowych obowiązków szkoły w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego. Podmiotami przekazującymi środki finansowe powinny być Jednostki Samorządu Terytorialnego, które są głównym organem prowadzącym publiczne szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne.
5. Należy wzmocnić współpracę szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z innymi instytucjami z obszaru doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz rynku pracy, np. poprzez zawieranie lokalnych umów partnerskich.
6. Należy wzmocnić współpracę szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z pracodawcami w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego, np. poprzez wycieczki zawodoznawcze w zakładach pracy.

Bibliografia:

1. Raport końcowy z realizacji projektu: *Stan i rola doradztwa zawodowego w wybranych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego*, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2012.
2. *Szkolny doradca zawodowy*, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2003.
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późniejszymi zmianami).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późniejszymi zmianami).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. nr 5, poz. 46).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2009 r. nr 50 poz. 400 z późniejszymi zmianami).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
9. Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, załącznik nr 4, ramowy statut publicznego liceum profilowanego § 2. 1. pkt 9.
10. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 nr 99 poz. 1001).
11. A. P. Czepiel, *Dlaczego należy zwiększyć efektywność doradztwa zawodowego w polskich szkołach?*, Analiza FOR Nr 9/2013, Forum Obywatelskiego Rozwoju, 29 sierpnia 2013 r.
12. K. Karska, Raport z badania *Diagnoza działalności szkolnych ośrodków kariery*, Seria wydawnicza: Badania i Analizy, Centrum metodyczne ECORYS, SDSiZ, Warszawa 2008.
13. *Doradztwo edukacyjno-zawodowe w Małopolsce. Diagnoza stanu i perspektyw*, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji, Kraków 2012.
14. Raport z badania w ramach Modułu *Rola doradztwa zawodowego*, Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, PSDB Sp. z o.o., Warszawa 2013.
15. Raport z badania *Preferencje i oczekiwania zawodowe uczniów w województwie zachodniopomorskim*, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Szczecin 2011.

16. D. Kukła, *Wybory zawodowe uczniów*, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.
17. S. Szajek: *System orientacji i poradnictwa zawodowego*, Warszawa 1989, PWN.
18. A. Dąbrowska, H. Grządziel, M. Kaczmarek, I. Kos-Górczyńska, A. Stańczyk, *Standardy Jakości Kształcenia Zawodowego*, Krajowy Ośrodek Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2013.
19. W. Kuzitowicz, *Doradztwo kariery w szkołach zawodowych*, „Kształcenie zawodowe” nr 9/2013.
20. <http://www.wup.opole.pl/ciz/Doradztwo%20i%20poradnictwo%20zawodowe%20w%20Polsce.pdf>.
21. <http://new.koweziu.edu.pl/oplacowce>.

Spis wykresów:

Wykres 1. Podział respondentów, szkół/placówek oświatowych gimnazjalnych z uwzględnieniem formy działalności.....	18
Wykres 2. Posiadanie przez szkoły gimnazjalne woj. zachodniopomorskiego, w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) zapisów odnoszących się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce.....	19
Wykres 3. Zawartość opracowanego dokumentu, odnoszącego się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	20
Wykres 4. Okres zatrudnienia osób na stanowisku doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	21
Wykres 5. Funkcjonowanie w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego ośrodków, których celem jest kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu (np. Szkolny Ośrodek Kariery)	22
Wykres 6. Osoby realizujące doradztwo zawodowe w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	23
Wykres 7. Realizowany model zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego – odpowiedzi dyrektora placówki	24
Wykres 8. Bariery rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego.....	26
Wykres 9. Deklaracje odnośnie chęci zatrudnienia doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego.....	27
Wykres 10. Przeszkody w zatrudnieniu osoby na stanowisku doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego.....	28
Wykres 11. Oczekiwane wsparcie w obszarze realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	29
Wykres 12. Zakres konsultacji realizowanych zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego.....	30
Wykres 13. Opinia, dyrektorów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dotycząca realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego przez szkoły, wynikająca głównie z rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach	33
Wykres 14. Opinia, dyrektorów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dotycząca prawidłowego spełniania roli doradztwa zawodowego obecnie realizowanego w szkołach	34
Wykres 15. Płeć doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego zatrudnionych w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	36
Wykres 16. Okres wykonywania zadań z zakresu doradztwa zawodowego, pracowników szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	36

Wykres 17. Posiadanie, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, wykształcenia pedagogicznego	38
Wykres 18. Posiadanie, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, wykształcenia psychologicznego	38
Wykres 19. Wykonywanie dodatkowych zadań zawodowych, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	39
Wykres 20. Ukończenie kursów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionych w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, ...	40
Wykres 21. Ukończenie studiów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionych w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, ...	40
Wykres 22. Możliwość skorzystania, w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, z oddzielnego pokoju/gabinetu, w którym można udzielać indywidualnych porad uczniom	41
Wykres 23. Źródła, które zdaniem doradców zawodowych/osób pełniących funkcję doradcy w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, są najczęściej wykorzystywane przez uczniów przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia	42
Wykres 24. Realizowany model zadań z zakresu doradztwa zawodowego, funkcjonujący w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego – odpowiedzi doradcy zawodowego	43
Wykres 25. Czy usługi doradcze realizowane w szkole/placówce gimnazjalnej skierowane są również do:	44
Wykres 26. Zakres konsultacji realizowanych przez doradców zawodowych ze szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego usług doradczych:	48
Wykres 27. Opinia, doradców zawodowych szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dotycząca prawidłowego spełniania roli doradztwa zawodowego obecnie realizowanego w szkołach	49
Wykres 28. Wykazywane zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	50
Wykres 29. Bariery, wskazywane przez doradców zawodowych szkół gimnazjalnych, dotyczące rozwoju doradztwa zawodowego w szkolnictwie	51
Wykres 30. Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, w zakresie realizacji usług z doradztwa zawodowego	52
Wykres 31. Podział respondentów szkół/placówek oświatowych ponadgimnazjalnych, z uwzględnieniem formy działalności	54

Wykres 32. Podział respondentów ze względu na typ szkoły/placówki oświatowej ponadgimnazjalnej (dotyczy placówek dla dzieci i młodzieży).....	55
Wykres 33. Posiadanie przez szkoły ponadgimnazjalne woj. zachodniopomorskiego, w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) zapisów odnoszących się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce.....	57
Wykres 34. Realizowanie zadań z zakresu poradnictwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego.....	59
Wykres 35. Model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego obecnie funkcjonujący w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego w podziale na typ szkoły – odpowiedzi dyrektora szkoły	60
Wykres 36. Bariery rozwoju doradztwa zawodowego w szkolnictwie w opinii dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych	63
Wykres 37. Zakres konsultacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego.....	64
Wykres 38. Opinie, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dotyczące realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego przez szkoły, wynikająca głównie z rozporządzenia MEN, z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach	67
Wykres 39. Wsparcie, oczekiwane przez dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, w zakresie realizacji usług z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego.....	68
Wykres 40. Podział respondentów ze względu na typ szkoły/placówki oświatowej ponadgimnazjalnej woj. zachodniopomorskiego	69
Wykres 41. Płeć doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego) w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	70
Wykres 42. Okres wykonywania zadań z zakresu doradztwa zawodowego, pracowników szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	70
Wykres 43. Wykształcenie doradców zawodowych (osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego) w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego.....	71
Wykres 44. Wykonywanie, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, dodatkowych zadań poza pracą, jako doradca zawodowy	72
Wykres 45. Ukończenie studiów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	73
Wykres 46. Ukończenie dodatkowych kursów z zakresu doradztwa zawodowego, przez doradców zawodowych/osób, wykonujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego, zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	73

Wykres 47. Możliwość skorzystania w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego z oddzielnego pokoju/gabinetu, w którym można udzielać indywidualnych porad uczniom	76
Wykres 48. Model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego obecnie realizowany w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego w podziale na typ szkoły – odpowiedzi doradcy zawodowego	77
Wykres 49. Czy usługi doradcze realizowane w szkole/placówce ponadgimnazjalnej skierowane są również do:	78
Wykres 50. Zakres konsultacji realizowanych przez doradców zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego usług doradczych	79
Wykres 51. Źródła, które zdaniem doradców zawodowych/osób pełniących funkcję doradcy w szkole ponadgimnazjalnej woj. zachodniopomorskiego, są najczęściej wykorzystywane przez uczniów przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia	80
Wykres 52. Wykazywane zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	81
Wykres 53. Bariery rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego	82
Wykres 54. Wsparcie, oczekiwane przez doradców zawodowych szkół ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, w zakresie realizacji usług z doradztwa zawodowego	83

Spis tabel:

Tabela 1. Stan zatrudnienia w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego osób, oferujących pomoc psychologiczno-pedagogiczną	21
Tabela 2. Wpływ osób na wybory zawodowe uczniów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)	31
Tabela 3. Wpływ dodatkowych czynników na wybór przez uczniów szkół gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego danej szkoły/kierunku kształcenia (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)	32
Tabela 4. Zakres realizowanych form doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach gimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego lub poza nimi (gdzie 0 oznacza „w ogóle niestosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)	45
Tabela 5. Stan zatrudnienia, w szkołach/placówkach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego, osób oferujących pomoc psychologiczno-pedagogiczną	57
Tabela 6. Wykonywanie dodatkowych zadań przez osobę zatrudnioną w szkole ponadgimnazjalnej woj. zachodniopomorskiego na stanowisku doradcy zawodowego	58

Tabela 7. Chęć zatrudnienia, wyrażana przez dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, doradcy zawodowego w kierowanej placówce oświatowej	58
Tabela 8. Formy doradztwa edukacyjno-zawodowego, realizowane są w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego lub poza nimi (gdzie 0 oznacza „w ogóle niestosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)	61
Tabela 9. Wpływ osób na wybory zawodowe uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)	65
Tabela 10. Wpływ dodatkowych czynników na wybór przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych danej szkoły/kierunku kształcenia (odpowiedzi na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)	66
Tabela 11. Zakres realizowanych form doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych woj. zachodniopomorskiego lub poza nimi (gdzie 0 oznacza „w ogóle niestosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)	74

Spis rysunków:

Rysunek 1. Schemat poradnictwa edukacyjno-zawodowego w Polsce	6
Rysunek 2. Liczba osób zatrudnionych wg stanowiska – nauczyciel doradca zawodowy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego.....	10
Rysunek 3. Liczba osób, pełniących obowiązki nauczyciela doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa zachodniopomorskiego.....	11
Rysunek 4. Liczba otrzymanych ankiet od dyrektorów szkół gimnazjalnych, w podziale na powiaty woj. zachodniopomorskiego	17
Rysunek 5. Liczba otrzymanych ankiet od dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych, w podziale na powiaty woj. zachodniopomorskiego	53

8. Załączniki

- Załącznik nr 1: Wzór narzędzia badawczego skierowanego do dyrektorów szkół gimnazjalnych

CZĘŚĆ A

Narzędzie do diagnozy – WYWIAD Z DYREKTOREM PLACÓWKI OŚWIATOWEJ

Wizytówka szkoły:

DANE PODSTAWOWE:	
Nazwa jednostki:	
DANE KONTAKTOWE:	
Miejscowość:	
Powiat:	
Telefon:	
E-mail:	

*proszę wstawić znak „x” w kratce przy wybranej odpowiedzi

A. WYPEŁNIA DYREKTOR SZKOŁY/OSOBA ZARZĄDZAJĄCA									
1.	Rodzaj szkoły/placówki oświatowej (dotyczy placówek dla dzieci i młodzieży): (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)								
	<table><tr><td></td><td>Publiczna</td></tr><tr><td></td><td>Niepubliczna</td></tr><tr><td></td><td>Niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej</td></tr><tr><td></td><td>Niepubliczna bez uprawnień szkoły publicznej</td></tr></table>		Publiczna		Niepubliczna		Niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej		Niepubliczna bez uprawnień szkoły publicznej
	Publiczna								
	Niepubliczna								
	Niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej								
	Niepubliczna bez uprawnień szkoły publicznej								
2.	Typ szkoły/placówki oświatowej (dotyczy placówek dla dzieci i młodzieży): (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)								

		Gimnazjum	
		Zasadnicza Szkoła Zawodowa	
		Technikum	
		Liceum Ogólnokształcące	
		Inne, jakie?.....	
3.	Liczba uczniów (ogółem)		
	Gimnazjum:		
	w tym	kobiety:.....	
		z ostatniego rocznika:.....	
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa:		
	w tym	kobiety:.....	
		z ostatniego rocznika:.....	
	Technikum:		
	w tym	kobiety:.....	
		z ostatniego rocznika:.....	
	Liceum Ogólnokształcące:		
	w tym	kobiety:.....	
		z ostatniego rocznika:.....	
	Pozostałe:		
	w tym	kobiety:.....	
		z ostatniego rocznika:.....	
4.	Liczba nauczycieli (w przeliczeniu na etaty)		
	Pełnozatrudnionych:		
	w tym kobiet:.....		
	Niepełnozatrudnionych:		
	w tym kobiet:.....		
5.	Czy obecnie w szkole zatrudniony jest:		
	PSYCHOLOG	Tak	Nie
	Jeśli tak, to jaki jest rodzaj umowy świadczenia pracy?		
	PEDAGOG	Tak	Nie
	Jeśli tak, to jaki jest rodzaj umowy świadczenia pracy?		

DORADCA ZAWODOWY		Tak	Nie → proszę przejść do pytania 8
Jeśli tak, to jaki jest rodzaj umowy świadczenia pracy?			
JEŚLI W SZKOLE JEST ZATRUDNIONY DORADCA ZAWODOWY			
6.	Od jak dawna doradca zawodowy jest zatrudniony w szkole/placówce oświatowej?		
	☐ Poniżej 12 m-cy ☐ Powyżej 12 do 24 m-cy ☐ Powyżej 24 do 36 m-cy ☐ Powyżej 36 miesięcy		
7.	Czy osoba zatrudniona na stanowisku doradcy zawodowego wykonuje jeszcze jakieś inne, dodatkowe (niezwiązane z obowiązkami doradcy zawodowego) zadania w szkole/placówce oświatowej?		
	☐ Tak ☐ Nie		
	Jeśli tak, to jakie to są zadania?		
	1.		
	2.		
	3.		
JEŚLI SZKOŁA NIE ZATRUDNIA DORADCY ZAWODOWEGO (jeśli szkoła/placówka oświatowa zatrudnia doradcę zawodowego proszę przejść do pytania 11)			
8.	Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani zatrudnić doradcę zawodowego w kierowanej szkole/placówce oświatowej?		
	☐ Tak ☐ Nie		
	Jeśli tak, to co stoi na przeszkodzie?		
	☐ Finanse/budżet ☐ Brak odpowiednich kandydatów ☐ Inny powód, jaki?		
9.	Czy w szkole/placówce oświatowej są realizowane zadania z zakresu poradnictwa zawodowego		
	☐ Tak ☐ Nie → proszę przejść do pytania 12		
10.	Który model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego jest obecnie realizowany? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)		

	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach każdego z przedmiotów, np. na lekcjach geografii i mówi się o zawodzie geologa, a na lekcji biologii o zawodzie lekarza
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć z doradztwa zawodowego
	Realizowane są w inny sposób, jaki? .....
11.	Kto w tej chwili realizuje zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkole/placówce oświatowej? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)
	Wychowawcy
	Pedagog szkolny
	Doradca spoza szkoły
	Specjalista z poradni psychologiczno-pedagogicznej
	Różni nauczyciele w ramach prowadzonych zajęć
	Inny nauczyciel, któremu powierzono doradztwo
	Psycholog szkolny
	Inna osoba, jaka? .....
	W szkole nie są realizowane zadania z zakresu poradnictwa zawodowego
12.	Proszę zaznaczyć, Pana/Pani zdaniem główne bariery występujące w rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkole/placówce oświatowej, w której Pan/Pani pracuje (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi):
	Brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie zadań z zakresu doradztwa zawodowego
	Brak osób z odpowiednimi kwalifikacjami pozwalającymi na skuteczne prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego
	Mała wiedza rodziców na temat usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego
	Brak warsztatu pracy doradcy zawodowego (wyposażenia merytorycznego i technicznego)
	Zbyt mała promocja/upowszechnienie usług poradnictwa zawodowego
	Brak zainteresowania zagadnieniem ze strony władz lokalnych/organów zarządzających
	Brak zainteresowania ze strony młodzieży
	Brak wsparcia ze strony instytucji kompetentnych w zakresie doradztwa
	Brak odpowiednich pomieszczeń do realizowania zadań doradcy
	Brak systemu informacji zawodowej

		Niewłaściwe rozwiązania prawne
		Niezadowalająca współpraca z pracodawcami i instytucjami działającymi na rynku pracy
		Mała świadomość i niezrozumienie problematyki poradnictwa w środowisku nauczycielskim/szkolnym
		Inne, proszę podać jakie?.....
13.	Czy zadania z zakresu doradztwa zawodowego są konsultowane z: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)	
		Radą pedagogiczną
		Samorządem uczniowskim/radą uczniów
		Radą rodziców
		Przedstawicielem Powiatowego Urzędu Pracy
		Przedstawicielem Wojewódzkiego Urzędu Pracy
		Przedstawicielami uczelni wyższych/akademickich biur karier
		Przedstawicielem Ochotniczego Hufca Pracy
		Konsultacje z pracodawcami
		Inne sposoby, proszę podać jakie?.....
14.	Jakie formy doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowane są w szkole lub poza nią? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)	
	Spotkania z przedstawicielami szkół lub uczelni	Tak Nie
	Indywidualne porady zawodowe	Tak Nie
	Warsztaty/zajęcia grupowe w zakresie rozwoju osobistego, przygotowania do wejścia na rynek pracy itp.	Tak Nie
	Spotkania z przedstawicielami OHP, zajęcia Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej	Tak Nie
	Organizacja/udział w targach edukacyjnych/targach pracy	Tak Nie
	Spotkania z przedstawicielami zawodów	Tak Nie
	Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza	Tak Nie
	Spotkania ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej	Tak Nie
	Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych/akademickich biur karier	Tak Nie
	Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy lub Wojewódzkiego Urzędu Pracy	Tak Nie
	Inne, proszę podać jakie?	Tak Nie
15.	Czy w szkole istnieje ośrodek, którego celem jest kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu (np. Szkolny Ośrodek Kariery)?	

		Tak. Jaki? (proszę podać nazwę).....					
		Nie					
		Jeśli tak, to jakie główne zadania realizuje?					
		1.					
		2.					
		3.					
16.		Czy szkoła posiada w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) opracowany dokument odnoszący się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce?					
		Tak					
		Nie → proszę przejść do pytania 18					
		Jeśli tak, to w jakiej formie?					
		Jest określony w statucie szkoły					
		Jest opracowany Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)					
		Jest określony w regulaminie szkoły					
		Inny dokument, jaki? (proszę podać nazwę).....					
17.		Czy dokument ten zawiera? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)					
		Wytyczne do pracy dla doradcy zawodowego					
		Podstawowe akty prawne					
		Cele ogólne i szczegółowe					
		Plan i tematykę zajęć dla poszczególnych klas					
		Plan działań ogólnoszkolnych					
		Osoby odpowiedzialne					
		Metody i formy pracy					
		Zasady współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi					
		Zasady współdziałania z instytucjami/poradniami specjalistycznymi świadczącymi poradnictwo					
		Przygotowywanie informacji o szkole i promowanie szkoły w środowisku lokalnym					
18.		Jaki wpływ Pana/Pani zdaniem mają poniższe osoby na wybory zawodowe uczniów? (odpowiedzi proszę zaznaczyć na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)					
	Nauczyciele przedmiotu	1	2	3	4	5	6
	Nauczyciele-wychowawcy	1	2	3	4	5	6
	Doradca zawodowy	1	2	3	4	5	6
	Psycholog	1	2	3	4	5	6

	Pedagog	1	2	3	4	5	6
	Rodzice	1	2	3	4	5	6
	Koleczy/koleżanki	1	2	3	4	5	6
	Decyzja jest podejmowana przez ucznia samodzielnie	1	2	3	4	5	6
	Nie wiem/trudno powiedzieć	1	2	3	4	5	6
	Inne osoby, proszę wpisać jakie?	1	2	3	4	5	6
19.	W jakim stopniu Pana/Pani zdaniem poniższe czynniki mają wpływ na wybór przez uczniów danej szkoły/kierunku kształcenia? (odpowiedzi proszę zaznaczyć na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)						
	Miejsce szkoły w rankingu	1	2	3	4	5	6
	Obiegowa opinia na temat szkoły	1	2	3	4	5	6
	Odległość szkoły od miejsca zamieszkania ucznia	1	2	3	4	5	6
	Sytuacja materialna rodziny	1	2	3	4	5	6
	Zainteresowania ucznia	1	2	3	4	5	6
	Zwiększenie szans na znalezienie pracy	1	2	3	4	5	6
	W wyniku pracy z doradcą zawodowym	1	2	3	4	5	6
	Sytuacja na lokalnym rynku pracy	1	2	3	4	5	6
	Decyduje przypadek	1	2	3	4	5	6
20.	Czy Pana/Pani zdaniem realizacja zadań z zakresu doradztwa zawodowego przez szkoły wynikająca głównie z rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, jest: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)						
	Dodatkowym obciążeniem dla szkoły						
	Koniecznym zadaniem szkoły, wynikającym z jej misji						
	Najlepszym sposobem zapoznania uczniów z przyszłością dotyczącą pracy zawodowej						
	Jednym ze sposobów walki z bezrobociem						
	Inna odpowiedź, jaka?						
21.	Czy Pana/Pani zdaniem obecny system doradztwa zawodowego realizowany w szkołach, spełnia swoją rolę?						
	Zdecydowanie tak						
	Raczej tak						
	Raczej nie						
	Zdecydowanie nie						

22.	Proszę zaznaczyć, jakiego rodzaju wsparciem jest Pana/Pani potencjalnie zainteresowany/a w celu wdrożenia lub rozwoju systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkole/placówce oświatowej, którą Pan/Pani kieruje: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)
	☐ Szkolenie specjalistyczne dla kadry nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego
	☐ Konsultacje merytoryczne z ekspertem/specjalistą z zakresu poradnictwa zawodowego
	☐ Udział w lokalnej grupie wsparcia dla specjalistów poradnictwa edukacyjno-zawodowego
	☐ Pomoc w wyposażeniu w materiały merytoryczne i narzędzia niezbędne przy wykonywaniu usług poradnictwa zawodowego
	☐ Pomoc w wypracowaniu efektywnych metod z zakresu poradnictwa zawodowego
	☐ Pomoc w utworzeniu informatorium zawodoznawczego (zbiorów informacji zawodowej)
	☐ Pomoc w opracowaniu dokumentów regulujących zasady prowadzenia usług zakresu poradnictwa zawodowego w placówce
	☐ Pomoc w zakresie uzyskania informacji odnośnie stosowania nowych metod poradnictwa zawodowego
	☐ Wsparcie w nawiązaniu kontaktów i współpracy instytucjonalnej na rynku pracy
	☐ Zatrudnieniem doradcy zawodowego w placówce
	☐ Pomoc w zakresie uświadomienia instytucjom nadzorującym roli poradnictwa zawodowego w szkołach
	☐ Pomoc w zakresie uświadomienia nauczycielom roli poradnictwa zawodowego w szkołach
	☐ Pomoc w zakresie uświadomienia rodzicom roli poradnictwa zawodowego w szkołach
	☐ Pomoc w zakresie uświadomienia młodzieży roli poradnictwa zawodowego w szkołach
	☐ Udział w projekcie współfinansowanym ze środków unijnych
	☐ Inne, proszę podać jakie?.....

Załącznik nr 2: Wzór narzędzia badawczego skierowanego do doradców zawodowych/osób wykonujących obowiązki doradcy zawodowego w szkołach gimnazjalnych

CZĘŚĆ B

**Narzędzie do diagnozy – WYWIAD Z DORADCĄ ZAWODOWYM
(OSOBA WYKONUJĄCĄ OBOWIĄZKI DORADCY ZAWODOWEGO)**

*proszę wstawić znak „x” w kratce przy wybranej odpowiedzi

B.	WYPEŁNIA DORADCA ZAWODOWY (OSOBA PEŁNIĄCA OBOWIĄZKI DORADCY ZAWODOWEGO)
1.	Typ szkoły/placówki oświatowej
	☐ Gimnazjum ☐ Zasadnicza Szkoła Zawodowa ☐ Technikum ☐ Liceum Ogólnokształcące ☐ Inna, jaka? .....
2.	Płeć
	☐ Kobieta ☐ Mężczyzna
3.	Od jak dawna pełni Pan/Pani obowiązki/pracuje jako doradca zawodowy?
	☐ Poniżej 12 m-cy ☐ Od 12 do 24 m-cy ☐ Od 24 do 36 m-cy ☐ Powyżej 36 miesięcy
4.	Czy jest Pan/Pani nauczycielem?
	☐ Tak ☐ Nie ☐ Jeśli, tak to jakiego przedmiotu? .....
5.	Czy jest Pan/Pani z wykształcenia psychologiem?
	☐ Tak ☐ Nie
6.	Czy jest Pan/Pani z wykształcenia pedagogiem?
	☐ Tak ☐ Nie
7.	Czy jest Pan/Pani wychowawcą klasy?

		Tak	
		Nie	
8.	Czy poza pracą jako doradca zawodowy wykonuje Pan/Pani w szkole/placówce oświatowej jeszcze jakieś inne (dodatkowe) zadania?		
		Tak	
		Nie	
	Jeśli tak, to jakie to są zadania?		
	1.		
	2.		
	3.		
9.	Czy ukończył/a Pan/Pani studia z zakresu doradztwa zawodowego?		
		Tak	
		Nie	
10.	Czy ukończył/a Pan/Pani dodatkowe kursy z zakresu doradztwa zawodowego?		
		Tak	
		Nie	
11.	Czy ma Pan/Pani oddzielny pokój/gabinet, w którym może udzielać indywidualnych porad uczniom?		
		Tak	
		Nie	
12.	Który model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego jest Panu/Pani bliższy?		
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach każdego z przedmiotów, np. na lekcjach geografii i mówi się zawodzie geologa, a na lekcji biologii o zawodzie lekarza		
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej		
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć z doradztwa zawodowego		
13.	Czy usługi doradcze realizowane w Pana/Pani szkole/placówce oświatowej skierowane są również do:		
	Rodziców	Tak	Nie
	Nauczycieli	Tak	Nie
14.	Czy realizowane przez placówkę usługi doradcze były ustalane poprzez: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)		
	Konsultacje z samorządem szkolnym/radą uczniowską		
	Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów badającej ich potrzeby		
	Pogadankę z uczniami		
	Konsultacje w gronie pedagogicznym		

	Konsultacje z nauczycielami przedmiotów zawodowych								
	Konsultacje z nauczycielami przedmiotów ogólnych								
	Konsultacje z wychowawcami klas								
	Konsultacje z rodzicami								
	Konsultacje z absolwentami szkoły								
	Na podstawie analizy publikacji z zakresu doradztwa								
	Na podstawie poprzednich doświadczeń z realizacji zadań z doradztwa								
	Konsultacje z pracodawcami								
	Konsultacje z dyrektorem								
	Inne sposoby, proszę podać jakie?								
15.	Jakie formy doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowane są w szkole lub poza nią? (gdzie 0 oznacza „w ogólnie stosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)								
	Udzielanie indywidualnych porad uczniom	0	1	2	3	4	5	6	
	Udzielanie indywidualnych porad rodzicom	0	1	2	3	4	5	6	
	Udzielanie grupowych porad uczniom	0	1	2	3	4	5	6	
	Udzielanie grupowych porad rodzicom	0	1	2	3	4	5	6	
	Organizowanie spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni	0	1	2	3	4	5	6	
	Pomoc w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery	0	1	2	3	4	5	6	
	Badania (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w placówce	0	1	2	3	4	5	6	
	Zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej	0	1	2	3	4	5	6	
	Zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową	0	1	2	3	4	5	6	
	Zajęcia warsztatowe udoskonalające umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania	0	1	2	3	4	5	6	
	Zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny)	0	1	2	3	4	5	6	
	Zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej	0	1	2	3	4	5	6	
	Zajęcia warsztatowe służące promowaniu samozatrudnienia	0	1	2	3	4	5	6	
	Zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym	0	1	2	3	4	5	6	
	Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej	0	1	2	3	4	5	6	

	Tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępnego Internetu	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i pracodawców	0	1	2	3	4	5	6
	Tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branży, w której szkoła kształci	0	1	2	3	4	5	6
	Organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości (promowanie zainteresowań, umiejętności, twórczej postawy uczniów)	0	1	2	3	4	5	6
	Organizowanie dni otwartych szkoły	0	1	2	3	4	5	6
	Wymiany uczniowskie organizowane z innymi szkołami w kraju i za granicą	0	1	2	3	4	5	6
	Organizowanie uczniowskiego wolontariatu	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami Ochotniczego Hufca Pracy, zajęcia Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej	0	1	2	3	4	5	6
	Organizacja/udział w targach edukacyjnych/targach pracy	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami zawodów	0	1	2	3	4	5	6
	Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza	0	1	2	3	4	5	6
	Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem lub doradcą zawodowym	0	1	2	3	4	5	6
	Inne formy, proszę podać jakie?	0	1	2	3	4	5	6
16.	Z jakich źródeł Pana/Pani zdaniem najczęściej korzystają uczniowie przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)							
	Internet							
	Telewizja							
	Rozmowy z rodzicami							
	Rozmowy z nauczycielami							
	Rozmowy z doradcą							
	Targi szkół/targi edukacyjne							
	Rozmowy z koleżankami/kolegami (rówieśnikami)							
	Rozmowy z absolwentami							
	Inne, jakie?.....							
17.	Czy w szkole istnieje ośrodek, którego celem jest kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu (np. Szkolny Ośrodek Kariery)?							

	Tak. Jaki? (proszę podać nazwę).....
	Nie
	Jeśli tak, to jakie główne zadania realizuje?
	1.
	2.
	3.
18.	Czy szkoła/placówka oświatowa posiada w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) opracowany dokument odnoszący się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce?
	Tak
	Nie
	Jeśli tak, to w jakiej formie?
	Jest określony w statucie szkoły
	Jest opracowany Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)
	Jest określony w regulaminie szkoły
	Inny dokument. Jaki? (proszę podać nazwę).....
19.	Czy Pana/Pani zdaniem obecny system doradztwa zawodowego realizowany w szkołach spełnia swoją rolę?
	Zdecydowanie tak
	Raczej tak
	Raczej nie
	Zdecydowanie nie
20.	Proszę zaznaczyć, jakiego rodzaju wsparciem jest Pani/Pan potencjalnie zainteresowana/y w celu wdrożenia lub rozwoju systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkole/placówce oświatowej: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)
	Szkolenie specjalistyczne dla kadry nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego
	Konsultacje merytoryczne z ekspertem/specjalistą poradnictwa zawodowego
	Udział w lokalnej grupie wsparcia dla specjalistów poradnictwa edukacyjno-zawodowego
	Pomoc w wyposażeniu w materiały merytoryczne, narzędzia i metody poradnictwa zawodowego
	Pomoc w utworzeniu informatorium zawodoznawczego (zbiorów informacji zawodowej)
	Pomoc w opracowaniu wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego
	Wsparcie w nawiązaniu kontaktów i współpracy instytucjonalnej na rynku pracy
	Udział w projekcie współfinansowanym ze środków unijnych
	Inne wsparcie, proszę podać jakie?.....

21.	Czy uczniowie wykazują zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego?
	Zdecydowanie tak
	Raczej tak
	Raczej nie
	Zdecydowanie nie
22.	Czy rodzice uczniów wykazują zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego?
	Zdecydowanie tak
	Raczej tak
	Raczej nie
	Zdecydowanie nie
23.	Czy dyrekcja szkoły/placówki oświatowej wykazuje zainteresowanie realizacją usług z zakresu doradztwa zawodowego w placówce?
	Zdecydowanie tak
	Raczej tak
	Raczej nie
	Zdecydowanie nie
24.	Proszę zaznaczyć, Pana/Pani zdaniem główne bariery występujące w rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego w placówce oświatowej, w której Pan/Pani pracuje: <i>(proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)</i>
	Brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie zadań z zakresu doradztwa zawodowego
	Mała wiedza rodziców na temat usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego
	Brak lub mała dostępność wyposażenia merytorycznego i technicznego
	Zbyt mała promocja/upowszechnienie usług poradnictwa zawodowego
	Brak zainteresowania ze strony młodzieży
	Brak wsparcia ze strony instytucji kompetentnych w zakresie doradztwa
	Brak odpowiednich pomieszczeń do realizowania zadań doradcy
	Brak systemu informacji zawodowej
	Niewłaściwe rozwiązania prawne
	Mała obecność problematyki poradnictwa w środowisku szkolnym
	Niezadowalająca współpraca z pracodawcami i instytucjami działającymi na rynku pracy
	Mała świadomość i niezrozumienie problematyki poradnictwa w środowisku nauczycielskim/szkolnym
	Inne, proszę podać jakie? .....

25.	Jaka liczba uczniów w ciągu roku szkolnego 2012/2013 została objęta usługami z zakresu poradnictwa zawodowego?	
	Indywidualnym:.....	
	W tym, uczniowie	
	Gimnazjum:.....	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa:.....	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Technikum:.....	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Liceum Ogólnokształcące:	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Pozostałe:.....	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Grupowym:.....	
	W tym, uczniowie	
	Gimnazjum:.....	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa:.....	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Technikum:	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....
	Liceum Ogólnokształcące:.....	
	w tym	kobiet.....
		Z ostatniego rocznika.....
	Pozostałe:.....	
	w tym	kobiet.....
		z ostatniego rocznika.....

Załącznik nr 3: Wzór narzędzia badawczego skierowanego do dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych

CZĘŚĆ A

**Narzędzie do diagnozy –
WYWIAD Z DYREKTOREM PLACÓWKI OŚWIATOWEJ**

Wizytówka szkoły:

DANE PODSTAWOWE:	
Nazwa jednostki:	
DANE KONTAKTOWE:	
Miejscowość:	
Powiat:	
Telefon:	
E-mail:	

*proszę wstawić znak „x” w kratce przy wybranej odpowiedzi

A. WYPEŁNIA DYREKTOR SZKOŁY/OSOBA ZARZĄDZAJĄCA	
1.	Rodzaj szkoły/placówki oświatowej (dotyczy placówek dla dzieci i młodzieży): (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)
	Publiczna
	Niepubliczna
	Niepubliczna o uprawnieniach szkoły publicznej
	Niepubliczna bez uprawnień szkoły publicznej

2.	Typ szkoły/placówki oświatowej (dotyczy placówek dla dzieci i młodzieży), proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi:		Ilość typów placówek w szkole: (proszę zaznaczyć właściwą ilość)					
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	ZSZ	1	2	3	4	5 i więcej	
	Technikum	Technika	1	2	3	4	5 i więcej	
	Liceum Ogólnokształcące	LO	1	2	3	4	5 i więcej	
	Inne, jakie?.....	Inne	1	2	3	4	5 i więcej	
3.	Czy w szkole/placówce oświatowej są realizowane zadania z zakresu poradnictwa zawodowego?							
	Typ szkoły:	W zespole szkół	ZSZ	Technika	LO	Inne		
	Tak							
	Nie							
4.	Który model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego jest obecnie realizowany w typach szkół? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)							
	Typ szkoły:	ZSZ	Technika	LO	Inne			
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach każdego z przedmiotów, np. na lekcjach geografii i mówi się o zawodzie geologa, a na lekcji biologii o zawodzie lekarza							
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej							
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć z doradztwa zawodowego							
	Realizowane są w inny sposób, jaki?							
5.	Kto w tej chwili realizuje zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkole/placówce oświatowej? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)							
	Typ szkoły:	ZSZ	Technika	LO	Inne			
	Wychowawcy	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie		
	Pedagog szkolny	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie		
	Doradca zawodowy zatrudniony w szkole	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie	Tak Nie		

	Doradca spoza szkoły	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Specjalista z poradni psychologiczno-pedagogicznej	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Różni nauczyciele w ramach prowadzonych zajęć	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Inny nauczyciel, któremu powierzono doradztwo	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Psycholog szkolny	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Inna osoba, jaka?	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	W szkole nie są realizowane zadania z zakresu poradnictwa zawodowego	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
6.	Proszę zaznaczyć, Pana/Pani zdaniem główne bariery występujące w rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkole/placówce oświatowej, w której Pan/Pani pracuje (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi):								
	Brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie zadań z zakresu doradztwa zawodowego								
	Brak osób z odpowiednimi kwalifikacjami pozwalającymi na skuteczne prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego								
	Mała wiedza rodziców na temat usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego								
	Brak warsztatu pracy doradcy zawodowego (wyposażenia merytorycznego i technicznego)								
	Zbyt mała promocja/upowszechnienie usług poradnictwa zawodowego								
	Brak zainteresowania zagadnieniem ze strony władz lokalnych/organów zarządzających								
	Brak zainteresowania ze strony młodzieży								
	Brak wsparcia ze strony instytucji kompetentnych w zakresie doradztwa								
	Brak odpowiednich pomieszczeń do realizowania zadań doradcy								
	Brak systemu informacji zawodowej								
	Niewłaściwe rozwiązania prawne								
	Niezadowolająca współpraca z pracodawcami i instytucjami działającymi na rynku pracy								
	Mała świadomość i niezrozumienie problematyki poradnictwa w środowisku nauczycielskim/szkolnym								
	Inne, proszę podać jakie?.....								
7.	Czy zadania z zakresu doradztwa zawodowego są konsultowane z: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)								
	Radą pedagogiczną								
	Samorządem uczniowskim/radą uczniów								

	Radą rodziców									
	Przedstawicielem Powiatowego Urzędu Pracy									
	Przedstawicielem Wojewódzkiego Urzędu Pracy									
	Przedstawicielami uczelni wyższych/akademickich biur karier									
	Przedstawicielem Ochotniczego Hufca Pracy									
	Konsultacje z pracodawcami									
	Inne sposoby, proszę podać jakie?.....									
8.	Jakie formy doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowane są w szkole lub poza nią w podziale na typy szkół? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)									
	Typ szkoły:	ZSZ		Technika		LO		Inne		
	Spotkania z przedstawicielami szkół lub uczelni	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Indywidualne porady zawodowe	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Warsztaty/zajęcia grupowe w zakresie rozwoju osobistego, przygotowania do wejścia na rynek pracy itp.	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Spotkania z przedstawicielami OHP, zajęcia Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Organizacja/udział w targach edukacyjnych/ targach pracy	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Spotkania z przedstawicielami zawodów	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Wycieczka do zakładu pracy/ wizyta zawodoznawcza	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Spotkania ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych/ akademickich biur karier	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Wizyta w urzędzie pracy/ spotkanie z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy lub Wojewódzkiego Urzędu Pracy	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
	Inne, proszę podać jakie?	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	
9.	Jakie formy doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowane są w szkole lub poza nią? (gdzie 0 oznacza „w ogóle nie stosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”) (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)									

	Spotkania z przedstawicielami szkół lub uczelni	0	1	2	3	4	5	6
	Indywidualne porady zawodowe	0	1	2	3	4	5	6
	Warsztaty/zajęcia grupowe w zakresie rozwoju osobistego, przygotowania do wejścia na rynek pracy itp.	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami OHP, zajęcia Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej	0	1	2	3	4	5	6
	Organizacja/udział w targach edukacyjnych/targach pracy	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami zawodów	0	1	2	3	4	5	6
	Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych/akademickich biur karier	0	1	2	3	4	5	6
	Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem Powiatowego Urzędu Pracy lub Wojewódzkiego Urzędu Pracy	0	1	2	3	4	5	6
	Inne, proszę podać jakie?	0	1	2	3	4	5	6
10.	Czy w szkole/placówce istnieje ośrodek, którego celem jest kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu (np. Szkolny Ośrodek Kariery)?							
	Tak. Jaki? (proszę podać nazwę).....							
	Nie							
	Jeśli tak, to jakie główne zadania realizuje?							
	1.							
	2.							
	3.							
11.	Czy szkoła/placówka posiada w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) opracowany dokument odnoszący się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce?							
	Tak							
	Nie ➔ proszę przejść do pytania 18							
	Jeśli tak, to w jakiej formie?							
	Jest określony w statucie szkoły							
	Jest opracowany Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)							

	Jest określony w regulaminie szkoły								
	Inny dokument, jaki? (proszę podać nazwę).....								
12.	Czy dokument ten zawiera? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)								
	Typ szkoły:	ZSZ		Technika		LO		Inne	
	Wytyczne do pracy dla doradcy zawodowego	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Podstawowe akty prawne	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Cele ogólne i szczegółowe	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Plan i tematykę zajęć dla poszczególnych klas	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Plan działań ogólnoszkolnych	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Osoby odpowiedzialne	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Metody i formy pracy	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Zasady współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Zasady współdziałania z instytucjami/ poradniami specjalistycznymi świadczącymi poradnictwo	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	Przygotowywanie informacji o szkole i promowanie szkoły w środowisku lokalnym	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
13.	Jaki wpływ Pana/Pani zdaniem mają poniższe osoby na wybory zawodowe uczniów poszczególnych typów szkół? (odpowiedzi proszę zaznaczyć na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)								
	Nauczyciele przedmiotu	1	2	3	4	5	6		
	Nauczyciele-wychowawcy	1	2	3	4	5	6		
	Doradca zawodowy	1	2	3	4	5	6		
	Psycholog	1	2	3	4	5	6		
	Pedagog	1	2	3	4	5	6		
	Rodzice	1	2	3	4	5	6		
	Koledzy/koleżanki	1	2	3	4	5	6		
	Decyzja jest podejmowana przez ucznia samodzielnie	1	2	3	4	5	6		
	Nie wiem/trudno powiedzieć	1	2	3	4	5	6		
	Inne osoby, proszę wpisać jakie?	1	2	3	4	5	6		

14.	W jakim stopniu Pana/Pani zdaniem poniższe czynniki mają wpływ na wybór przez uczniów danej szkoły/kierunku kształcenia? (odpowiedzi proszę zaznaczyć na skali, gdzie 1 oznacza „nie ma żadnego wpływu”, a 6 oznacza „ma bardzo duży wpływ”)						
	Miejsce szkoły w rankingu	1	2	3	4	5	6
	Obiegowa opinia na temat szkoły	1	2	3	4	5	6
	Odległość szkoły od miejsca zamieszkania ucznia	1	2	3	4	5	6
	Sytuacja materialna rodziny	1	2	3	4	5	6
	Zainteresowania ucznia	1	2	3	4	5	6
	Zwiększenie szans na znalezienie pracy	1	2	3	4	5	6
	W wyniku pracy z doradcą zawodowym	1	2	3	4	5	6
	Sytuacja na lokalnym rynku pracy	1	2	3	4	5	6
	Decyduje przypadek	1	2	3	4	5	6
15.	Czy Pana/Pani zdaniem realizacja zadań z zakresu doradztwa zawodowego przez szkoły wynikająca głównie z rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, jest: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)						
	Dodatkowym obciążeniem dla szkoły						
	Koniecznym zadaniem szkoły, wynikającym z jej misji						
	Najlepszym sposobem zapoznania uczniów z przyszłością dotyczącą pracy zawodowej						
	Jednym ze sposobów walki z bezrobociem						
	Inna odpowiedź, jaka?.....						
16.	Czy Pana/Pani zdaniem obecny system doradztwa zawodowego realizowany w poszczególnych typach szkół, spełnia swoją rolę?						
	Typ szkoły:	ZSZ	Technika	LO	Inne		
	Raczej tak						
	Podstawowe akty prawne						
	Raczej nie						
	Zdecydowanie nie						
17.	Proszę zaznaczyć, jakiego rodzaju wsparciem jest Pana/Pani potencjalnie zainteresowany/a w celu wdrożenia lub rozwoju systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkole/placówce oświatowej, którą Pan/Pani kieruje: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)						
	Szkolenie specjalistyczne dla kadry nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego						
	Konsultacje merytoryczne z ekspertem/specjalistą z zakresu poradnictwa zawodowego						

	Udział w lokalnej grupie wsparcia dla specjalistów poradnictwa edukacyjno-zawodowego				
	Pomoc w wyposażeniu w materiały merytoryczne i narzędzia niezbędne przy wykonywaniu usług poradnictwa zawodowego				
	Pomoc w wypracowaniu efektywnych metod z zakresu poradnictwa zawodowego				
	Pomoc w utworzeniu informatorium zawodoznawczego (zbiorów informacji zawodowej)				
	Pomoc w opracowaniu dokumentów regulujących zasady prowadzenia usług zakresu poradnictwa zawodowego w placówce				
	Pomoc w zakresie uzyskania informacji odnośnie stosowania nowych metod poradnictwa zawodowego				
	Wsparcie w nawiązaniu kontaktów i współpracy instytucjonalnej na rynku pracy				
	Zatrudnieniem doradcy zawodowego w placówce				
	Pomoc w zakresie uświadomienia instytucjom nadzorującym roli poradnictwa zawodowego w szkołach				
	Pomoc w zakresie uświadomienia nauczycielom roli poradnictwa zawodowego w szkołach				
	Pomoc w zakresie uświadomienia rodzicom roli poradnictwa zawodowego w szkołach				
	Pomoc w zakresie uświadomienia młodzieży roli poradnictwa zawodowego w szkołach				
	Udział w projekcie współfinansowanym ze środków unijnych				
	Inne, proszę podać jakie?.....				
18.	Liczba uczniów w szkole (ogółem)				
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa:				
	<table border="1"> <tr> <td>w tym</td> <td>Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....</td> </tr> </table>	w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....		Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....				
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....				
	Technikum:				
	<table border="1"> <tr> <td>w tym</td> <td>Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....</td> </tr> </table>	w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....		Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....				
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....				
	Liceum Ogólnokształcące:				
	<table border="1"> <tr> <td>w tym</td> <td>Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....</td> </tr> </table>	w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....		Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....				
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....				
	Pozostałe:				
	<table border="1"> <tr> <td>w tym</td> <td>Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....</td> </tr> </table>	w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....		Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów:.....				
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika:.....				
19.	Liczba nauczycieli (w przeliczeniu na etaty)				

Pełnozatrudnionych:						
w tym kobiet:.....						
Niepełnozatrudnionych:						
w tym kobiet:.....						
20. Czy obecnie w szkole zatrudniony jest:						
PSYCHOLOG					Tak	Nie
Typ szkoły:		ZSZ	Technika	LO	Inne	
Liczba etatów						
Jeśli tak, to jaki jest rodzaj umowy świadczenia pracy?						
PEDAGOG					Tak	Nie
Typ szkoły:		ZSZ	Technika	LO	Inne	
Liczba etatów						
Jeśli tak, to jaki jest rodzaj umowy świadczenia pracy?						
DORADCA ZAWODOWY					Tak	Nie → proszę przejść do pytania 23
Typ szkoły:		ZSZ	Technika	LO	Inne	
Liczba etatów						
Jeśli tak, to jaki jest rodzaj umowy świadczenia pracy?						
JEŚLI W PLACÓWCE OŚWIATOWEJ JEST ZATRUDNIONY DORADCA ZAWODOWY						
21. Od jak dawna doradca zawodowy jest zatrudniony w szkole/placówce oświatowej?						
Typ szkoły:		W zespole szkół	ZSZ	Technika	LO	Inne
Poniżej 12 m-cy						
Powyżej 12 do 24 m-cy						
Powyżej 24 do 36 m-cy						
Powyżej 36 miesięcy						
22. Czy osoba zatrudniona na stanowisku doradcy zawodowego wykonuje jeszcze jakieś inne, dodatkowe (niezwiązane z obowiązkami doradcy zawodowego) zadania w szkole/placówce oświatowej?						

	Typ szkoły:	W zespole szkół	ZSZ	Technika	LO	Inne
	Tak					
	Nie					
	Jeśli tak, to jakie to są zadania?					
	1.					
	2.					
3.						
JEŚLI PLACÓWKA OŚWIATOWA NIE ZATRUDNIA DORADCY ZAWODOWEGO						
23.	Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani zatrudnić doradcę zawodowego w kierowanej szkole/placówce oświatowej?					
	Typ szkoły:	W zespole szkół	ZSZ	Technika	LO	Inne
	Tak					
	Nie					
	Jeśli tak, to co stoi na przeszkodzie?					
	Finanse/budżet					
	Brak odpowiednich kandydatów					
	Inny powód, jaki?.....					

■ Załącznik nr 4: Wzór narzędzia badawczego skierowanego do doradców zawodowych/osób wykonujących obowiązki doradcy zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych

CZĘŚĆ B

**Narzędzie do diagnozy – WYWIAD Z DORADCĄ ZAWODOWYM
(OSOBA WYKONUJĄCĄ OBOWIĄZKI DORADCY ZAWODOWEGO)**

*proszę wstawić znak „x” w kratce przy wybranej odpowiedzi

B.	WYPEŁNIA DORADCA ZAWODOWY (OSOBA PEŁNIĄCA OBOWIĄZKI DORADCY ZAWODOWEGO)
1.	Typ szkoły/placówki oświatowej
	☐ Zasadnicza Szkoła Zawodowa
	☐ Technikum
	☐ Liceum Ogólnokształcące
	☐ Inna, jaka? .....
2.	Płeć
	☐ Kobieta
	☐ Mężczyzna
3.	Czy posiada Pan/i wykształcenie?
	☐ Psychologiczne
	☐ Pedagogiczne
	☐ Zawodowe kierunkowe, jeśli tak to jakie? .....
4.	Od jak dawna pełni Pan/Pani obowiązki/pracuje jako doradca zawodowy?
	☐ Poniżej 12 m-cy
	☐ Od 12 do 24 m-cy
	☐ Od 24 do 36 m-cy
	☐ Powyżej 36 miesięcy
5.	Czy obecnie pracuje Pan/Pani jako nauczyciel?
	☐ Tak
	☐ Nie
	Jeśli, tak to jakiego przedmiotu? .....
6.	Czy jest Pan/Pani wychowawcą klasy?
	☐ Tak
	☐ Nie

7.	Czy poza pracą jako doradca zawodowy wykonuje Pan/Pani w szkole/placówce oświatowej jeszcze jakieś inne (dodatkowe) zadania?				
	Tak				
	Nie				
	Jeśli tak, to jakie to są zadania?				
	1.				
	2.				
	3.				
8.	Czy ukończył/a Pan/Pani studia z zakresu doradztwa zawodowego?				
	Tak				
	Nie				
	Jeśli tak to jakie?				
	licencjackie				
	magisterskie				
	podyplomowe				
9.	Czy ukończył/a Pan/Pani dodatkowe kursy z zakresu doradztwa zawodowego?				
	Tak				
	Nie				
10.	Czy ma Pan/Pani oddzielny pokój/gabinet, w którym może udzielać indywidualnych porad uczniom?				
	Tak				
	Nie				
11.	Który model realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego jest Panu/Pani bliższy?				
	Typ szkoły:	ZSZ	Technika	LO	Inne
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach każdego z przedmiotów, np. na lekcjach geografii i mówi się o zawodzie geologa, a na lekcji biologii o zawodzie lekarza				
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć np. na lekcji wychowawczej				
	Doradztwo zawodowe jest realizowane w ramach oddzielnych zajęć z doradztwa zawodowego				
12.	Czy usługi doradcze realizowane w Pana/Pani szkole/placówce oświatowej skierowane są również do:				

	Rodziców	Tak	Nie		
	Nauczycieli	Tak	Nie		
13.	Czy realizowane przez placówkę usługi doradcze były konsultowane: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)				
	z samorządem szkolnym/radą uczniowską				
	z uczniami (przeprowadzenie ankiety wśród uczniów badającej ich potrzeby)				
	z uczniami (pogadankę z uczniami)				
	z gronem pedagogicznym				
	z nauczycielami przedmiotów zawodowych				
	z nauczycielami przedmiotów ogólnych				
	z wychowawcami klas				
	z rodzicami				
	z absolwentami szkoły				
	na podstawie analizy publikacji z zakresu doradztwa				
	na podstawie poprzednich doświadczeń z realizacji zadań z doradztwa				
	z pracodawcami				
	z dyrektorem				
	Inne sposoby, proszę podać jakie?.....				
14.	Jakie formy doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowane są w szkole lub poza nią?				
	Typ szkoły:	ZSZ	Technika	LO	Inne
	Udzielanie indywidualnych porad uczniom				
	Udzielanie indywidualnych porad rodzicom uczniów				
	Udzielanie grupowych porad uczniom				
	Udzielanie grupowych porad rodzicom uczniów				
	Organizowanie spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni				
	Pomoc w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery				
	Badania (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w placówce				
	Zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej				
	Zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową				

Zajęcia warsztatowe udoskonalające umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania				
Zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny)				
Zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej				
Zajęcia warsztatowe służące promowaniu samozatrudnienia				
Zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym				
Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej				
Tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu				
Spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy				
Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i pracodawców				
Tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branży, w której szkoła kształci				
Organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości (promowanie zainteresowań, umiejętności, twórczej postawy uczniów)				
Organizowanie dni otwartych szkoły				
Wymiany uczniowskie organizowane z innymi szkołami w kraju i za granicą				
Organizowanie uczniowskiego wolontariatu				
Spotkania z przedstawicielami Ochockiego Hufca Pracy, zajęcia Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej				
Organizacja/udział w targach edukacyjnych/ targach pracy				
Spotkania z przedstawicielami zawodów				
Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza				

	Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem lub doradcą zawodowym							
	Inne formy, proszę podać jakie?							
15.	Jak często formy doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowane są w szkole lub poza nią? (gdzie 0 oznacza „w ogólnie stosowane”, 1 „bardzo rzadko stosowane”, a 6 „bardzo często stosowane”)							
	Udzielanie indywidualnych porad uczniom	0	1	2	3	4	5	6
	Udzielanie indywidualnych porad rodzicom uczniów	0	1	2	3	4	5	6
	Udzielanie grupowych porad uczniom	0	1	2	3	4	5	6
	Udzielanie grupowych porad rodzicom uczniów	0	1	2	3	4	5	6
	Organizowanie spotkań z przedstawicielami wyższych uczelni	0	1	2	3	4	5	6
	Pomoc w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery	0	1	2	3	4	5	6
	Badania (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w placówce	0	1	2	3	4	5	6
	Zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej	0	1	2	3	4	5	6
	Zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową	0	1	2	3	4	5	6
	Zajęcia warsztatowe udoskonalające umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania	0	1	2	3	4	5	6
	Zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny)	0	1	2	3	4	5	6
	Zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej	0	1	2	3	4	5	6
	Zajęcia warsztatowe służące promowaniu samozatrudnienia	0	1	2	3	4	5	6
	Zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym	0	1	2	3	4	5	6

	Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej	0	1	2	3	4	5	6
	Tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i pracodawców	0	1	2	3	4	5	6
	Tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branży, w której szkoła kształci	0	1	2	3	4	5	6
	Organizowanie dni uczniowskiej przedsiębiorczości (promowanie zainteresowań, umiejętności, twórczej postawy uczniów)	0	1	2	3	4	5	6
	Organizowanie dni otwartych szkoły	0	1	2	3	4	5	6
	Wymiany uczniowskie organizowane z innymi szkołami w kraju i za granicą	0	1	2	3	4	5	6
	Organizowanie uczniowskiego wolontariatu	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami Ochotniczego Hufca Pracy, zajęcia Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej	0	1	2	3	4	5	6
	Organizacja/udział w targach edukacyjnych/targach pracy	0	1	2	3	4	5	6
	Spotkania z przedstawicielami zawodów	0	1	2	3	4	5	6
	Wycieczka do zakładu pracy/wizyta zawodoznawcza	0	1	2	3	4	5	6
	Wizyta w urzędzie pracy/spotkanie z pracownikiem lub doradcą zawodowym	0	1	2	3	4	5	6
	Inne formy, proszę podać jakie?	0	1	2	3	4	5	6
16.	Z jakich źródeł Pana/Pani zdaniem najczęściej korzystają uczniowie przy wyborze danej szkoły/kierunku kształcenia? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)							
	Internet							
	Telewizja							
	Rozmowy z rodzicami							
	Rozmowy z nauczycielami							
	Rozmowy z doradcą							
	Targi szkół/targi edukacyjne							

	Rozmowy z koleżankami/kolegami (rówieśnikami)				
	Rozmowy z absolwentami				
	Inne, jakie?.....				
17.	Czy w szkole istnieje ośrodek, którego celem jest kompleksowe przygotowanie uczniów do właściwych wyborów dalszej drogi kształcenia oraz zawodu (np. Szkolny Ośrodek Kariery)?				
	Tak. Jaki? (proszę podać nazwę).....				
	Nie				
	Jeśli tak, to jakie główne zadania realizuje?				
	1.				
	2.				
	3.				
18.	Czy szkoła/placówka oświatowa posiada w swojej dokumentacji (np. w statucie, regulaminie) opracowany dokument odnoszący się do zasad prowadzenia doradztwa zawodowego w placówce?				
	Tak				
	Nie				
	Jeśli tak, to w jakiej formie?				
	Jest określony w statucie szkoły				
	Jest opracowany Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)				
	Jest określony w regulaminie szkoły				
	Inny dokument. Jaki? (proszę podać nazwę).....				
19.	Czy Pana/Pani zdaniem obecny system doradztwa zawodowego realizowany w szkołach/placówkach oświatowych spełnia swoją rolę?				
	Typ szkoły:	ZSZ	Technika	LO	Inne
	Zdecydowanie tak				
	Raczej tak				
	Raczej nie				
	Zdecydowanie nie				
20.	Proszę zaznaczyć, jakiego rodzaju wsparciem jest Pani/Pan potencjalnie zainteresowana/y w celu wdrożenia lub rozwoju systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkole/placówce oświatowej: (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)				

	Szkolenie specjalistyczne dla kadry nauczycieli w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego				
	Konsultacje merytoryczne z ekspertem/specjalistą poradnictwa zawodowego				
	Udział w lokalnej grupie wsparcia dla specjalistów poradnictwa edukacyjno-zawodowego				
	Pomoc w wyposażeniu w materiały merytoryczne, narzędzia i metody poradnictwa zawodowego				
	Pomoc w utworzeniu informatorium zawodoznawczego (zbiorów informacji zawodowej)				
	Pomoc w opracowaniu wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego				
	Wsparcie w nawiązaniu kontaktów i współpracy instytucjonalnej na rynku pracy				
	Udział w projekcie współfinansowanym ze środków unijnych				
	Inne wsparcie, proszę podać jakie?.....				
21.	Czy uczniowie wykazują zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego?				
	Typ szkoły:	ZSZ	Technika	LO	Inne
	Zdecydowanie tak				
	Raczej tak				
	Raczej nie				
	Zdecydowanie nie				
22.	Czy rodzice uczniów wykazują zainteresowanie usługami z zakresu doradztwa zawodowego?				
	Zdecydowanie tak				
	Raczej tak				
	Raczej nie				
	Zdecydowanie nie				
23.	Czy dyrekcja szkoły/placówki oświatowej wykazuje zainteresowanie realizacją usług z zakresu doradztwa zawodowego w placówce?				
	Zdecydowanie tak				
	Raczej tak				
	Raczej nie				
	Zdecydowanie nie				
24.	Proszę zaznaczyć, Pana/Pani zdaniem główne bariery występujące w rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego w placówce oświatowej, w której Pan/Pani pracuje: <i>(proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)</i>				

	Brak odpowiedniego dofinansowania szkoły na prowadzenie zadań z zakresu doradztwa zawodowego
	Mała wiedza rodziców na temat usług poradnictwa edukacyjno-zawodowego
	Brak lub mała dostępność wyposażenia merytorycznego i technicznego
	Zbyt mała promocja/upowszechnienie usług poradnictwa zawodowego
	Brak zainteresowania ze strony młodzieży
	Brak wsparcia ze strony instytucji kompetentnych w zakresie doradztwa
	Brak odpowiednich pomieszczeń do realizowania zadań doradcy
	Brak systemu informacji zawodowej
	Niewłaściwe rozwiązania prawne
	Mała obecność problematyki poradnictwa w środowisku szkolnym
	Niezadowolająca współpraca z pracodawcami i instytucjami działającymi na rynku pracy
	Mała świadomość i niezrozumienie problematyki poradnictwa w środowisku nauczycielskim/szkolnym
	Inne, proszę podać jakie? .....
25.	Jaka liczba uczniów w ciągu roku szkolnego 2012/2013 została objęta usługami z zakresu poradnictwa zawodowego?
	Indywidualnym:.....
	W tym, uczniowie
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa:.....
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....
	Technikum:.....
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....
	Liceum Ogólnokształcące:
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....
	Pozostałe:.....
w tym	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....
	Grupowym:.....
	W tym, uczniowie

	Zasadnicza Szkoła Zawodowa:.....	
	w	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	tym	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....
	Technikum:	
	w	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	tym	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....
	Liceum Ogólnokształcące:.....	
	w	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	tym	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....
	Pozostałe:.....	
	w	Liczba kobiet w ogólnej liczbie uczniów.....
	tym	Liczba uczniów z ostatniego rocznika.....

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41, 70-383 Szczecin
tel.: (91) 42 56 101, fax.: (91) 42 56 103
sekretariat@wup.pl, www.wup.pl

Filia Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Koszalinie

ul. Słowiańska 15a, 75-846 Koszalin
tel.: (94) 34 45 033, fax: (94) 34 45 030
filia@wup.pl